

8.-10. april, Clarion Hotel Oslo Airport, Gardermoen

Høyres landsmøte 2016

Innkomne resolusjonsforslag

Innhold

Arbeids- og Næringsliv	5
1. SMB-rabatt må innføres i Norge	5
2. Arbeid og sosial	6
3. Ny sjanse i arbeidslivet – Etablering av traineeordning	7
4. Offensiv næringspolitikk	7
5. Gode rammebetingelser for norsk landbruk	8
6. Tid for omstilling	9
7. På tide å avskaffe usaklig aldersdiskriminering!	9
8. Støtt opp om landbruket.....	10
9. Fortsatt nedsalg i statlige eierskap	10
10. Høyre i front for bioøkonomien	11
11. Nye tiltak for arbeid, aktivitet og omstilling	11
Familie og kultur.....	13
12. Ikke slukk FM-nettet!	13
13. Ikke fjern barnetrygden	13
14. Hev engangsstønadene til 1 G	14
Utenriks og forsvar	15
15. Et sterkere forsvar!	15
16. Våre soldaters sikkerhet – vårt felles ansvar	16
17. Forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR) - Konsekvenser for forsvaret generelt og Sørlandet spesielt	17
18. Fremtidens forsvar	17
19. Forsvaret i nord må ikke svekkes	18
20. Forsvar.....	19
21. Fremtidens forsvar – Norges sikkerhet først!	19
22. En sterk militær tilstedeværelse i hele landet	21
23. Forsvars- og sikkerhetspolitikk i en ny tid.....	21
24. Høyre vil styrke forsvaret	22
25. Heimevernet – en viktig brikke i et moderne forsvar	23
26. Forsvaret i Norge må styrkes	24
27. Forsvars- og sikkerhetspolitikk.....	25
28. Et sterkere forsvar kan møte utfordringene	25
29. Forsvaret må styrkes	26
30. Et sterkere forsvar	27
31. Fremtidens Forsvar – Norges sikkerhet først!	27
32. Forsvaret i nord må styrkes.....	28
Kommune og forvaltning.....	29
33. God integrering i kommunene.....	29
34. Inkludering av flyktninger	30
35. Enklere forvaltning av fjell, kyst og vidder	31
36. Innvandring og inkludering	32

37. Reduser byråkratiet	33
38. Lokal forvaltning av utmarka – fjell, kyst og vidder!	34
39. Innvandringspolitikken.....	35
40. Norge skal gi forfulgte mennesker beskyttelse.....	35
Helse og omsorg	37
41. Kvinnehelse	37
42. En styrket skolehelsetjeneste!	37
43. Pasientenes medbestemmelse	38
44. Velferdsteknologi	38
45. Pasientchip.....	39
46. Kvinnehelse	40
47. Mer kunnskap om kvinnehelse	40
48. Forebyggende helsearbeid.....	41
49. Tiltak mot seksuell trakassering.....	42
50. Tilrettelagte arbeidsplasser.....	42
51. Helse-Innovasjon.....	42
52. Gi studentene rett til å ha to fastleger.....	43
Justis og beredskap.....	43
53. Ja til utviding av Vik Fengsel.....	43
54. Varslingsplikt, ikke taushetsplikt.....	43
55. Et verdig liv.....	44
Energi og miljø.....	45
56. Nord er en del av løsningen	45
57. Lokal forvaltning av utmarka og rovdyrpolitikken	46
58. Sviktende faglig grunnlag for norsk rovviltpolitikk	49
59. Grønt skifte – Ny vekst.....	52
60. Bare lavutslippssamfunnet oppfyller klimamålene	52
Transport og kommunikasjon.....	53
61. Stopp flypassasjeravgiften og bevar Moss lufthavn Rygge.....	53
62. Digital infrastruktur.....	54
63. Transport og samferdsel	55
64. Infrastruktur for trygge arbeidsplassar	55
65. Omklassifisering av vegar med sterke næringsinteresser	56
66. Stad skipstunnel må sikres i NTP.....	57
67. Fiberkabler trengs!.....	57
68. Tydelige samferdselsprioriteringer for Oppland i ny NTP.....	58
69. Fergefri E39 skal følges opp i Nasjonal Transportplan.....	59
70. Investering for økt konkurransekraft.....	60
71. Samferdselsatsing for vidare utvikling og vekst.....	61
Skole, utdanning og forskning	62
72. Avsluttende fag etter hvert semester.....	62
73. En god utdanning – inngangen til aktiv samfunnsdeltagelse	62

74. Mobbing i skolen – ny klageinstans et viktig tiltak	63
75. Veiledning av skoleeiere	64
76. Hijabforbud i grunnskolen	65
77. Studenters psykiske helse må prioriteres	66
78. Videregående opplæring tilpasset en ny tid	67
79. Ja til en bedre videregående skole.....	68
80. Ja til en mer fleksibel skolestart!	69
81. Et nødvendig krafttak for yrkesfagene.....	69
82. En skole for fremtiden	70
Økonomi	73
83. Tilrettelegg for en god delingsøkonomi!.....	73
84. Sharing is caring	73
85. Skatt, eierskap og byråkrati.....	75
86. Gjør seriøse håndverkere mer konkurransedyktige med innføring av ROT-fradrag	76
87. Ordnete arbeidsforhold, og bedre likestilling med RUT-fradrag	77
88. Delingsøkonomi.....	77

Arbeids- og Næringsliv

1. SMB-rabatt må innføres i Norge

Høyre ønsker like konkurransevilkår for norsk næringsliv og økt vekstkraft for små og mellomstore bedrifter. Innføres ikke SMB-rabatten i Norge, vil små- og mellomstore bedrifter svekkes sammenlignet med resten av Europa.

SMB-rabatten innebærer at bankenes kapitalkrav på utlån til små og mellomstore bedrifter (SMB) reduseres. Norge er egentlig pålagt av en forordning fra EU om å gjøre dette, men regjeringen har uttalt at de ikke ønsker å innføre rabatten i Norge. Resten av Europa har innført SMB-rabatten, noe som betyr at norske bedrifter får dårligere vilkår på utlån enn våre naboland.

Rabatten reduserer kapitalkravet for lån til små og mellomstore bedrifter med ca. 24 prosent. SMB er i denne sammenheng definert som et foretak med årlig omsetning under 50 mill. euro. Rabatten er begrenset til utlån til slike foretak på under 1,5 mill. euro.

Bankkrisen i 2008 utløste et krav om å styrke bankenes egenkapital for å være bedre rustet til å møte tilsvarende utfordringer. EU vedtok derfor strengere kapitalkrav for bankene, som gjennom EØS-avtalen også gjelder for Norge. Den økonomiske situasjonen i Europa er preget av at gjenoppbyggingen etter finanskrisen fremdeles går sakte. Som del av dette nye regelverket om kapitalkrav ble SMB-rabatten derfor tatt inn som en bestemmelse for å stimulere bankene til å yte kreditt til små og mellomstore bedrifter. Finansdepartementet har uttalt at det ikke er ønskelig å innføre SMB-rabatten i Norge, og at Regjeringen tar sikte på å forhandle frem en EØS-tilpasningstekst om denne bestemmelsen når regelverket skal innlemmes i EØS-avtalen.

Noe av bakgrunnen for regjeringens motstand er knyttet til at norsk økonomi klarte seg bedre gjennom finanskrisen enn de fleste andre europeiske land og på mange områder står sterkere enn europeisk økonomi for øvrig. Norge står imidlertid overfor en stor overgang fra en tid med svært høy oljepris som driver i økonomien, og til en situasjon hvor de andre næringene må dekke opp for redusert vekst eller tilbakegang i oljerelaterte næringer. Finansdepartementet har også sagt at det ikke er riktig å sette lavere kapitalkrav enn det som følger av bankenes risikomodeller. Samtidig overstyrer myndighetene bankenes modeller, blant annet gjennom det såkalte «Basel I-gulvet», som setter grenser for hvor lavt beregningsgrunnlaget for vekting av risiko kan bli for banker med interne beregningsmetoder.

I følge DNBs beregninger vil SMB-rabatten kunne utgjøre 0,2-0,3 prosentpoeng på rentebetingelsene på et SMB-lån. Fravær av rabatten er således en unødvendig kostnad og konkurranseulempe som rammer små og mellomstore bedrifter med lån i norske banker. Dagens strenge krav til bankenes egenkapital skaper hindringer for utviklingen av norsk økonomi. Særlig gjelder dette de mindre bedriftene. Små og mellomstore bedrifter er låntagere som i særlig grad rammes av økonomisk tilbakeslag og restriktiv utlånspolitik.

Regelverket innebærer en urimelig konkurransevidning i favør av utenlandske banker. I EU, herunder Sverige og Danmark, er bestemmelsen allerede innført. Svenske og danske banker benytter derfor SMB-rabatten for sine låneengasjementer allerede, også i det norske markedet.

Dagens regelverk er også konkurransevridende overfor små- og mellomstore bedrifter sammenlignet med bedrifter i det øvrige europeiske markedet. En utilsiktet konsekvens av strengere egenkapitalkrav ble at SMB-virksomheter i Norge ikke lenger har samme tilgang til eksportgarantier som Europa for øvrig. Alt dette tilsier at Norge derfor snarest må innføre samme SMB-rabattordning på utlån som gjelder for resten av Europa.

Rabatten vil være et viktig bidrag i en tid hvor det er svake vekstutsikter for norsk økonomi og arbeidsledigheten er stigende. Norsk finansnæring har behov for rammebetingelser som gjør at den fullt ut kan fylle sin samfunnsrolle gjennom å bidra med kapitaltilgang og kompetanse til norsk næringsliv. Når oljesektoren skal bli en mindre viktig del av norsk økonomi, er det viktig å hjelpe frem nye bedrifter som kan skape arbeidsplasser. Tilgangen på risikovillig kapital i Norge er liten, og med innføringen av det som trolig er verdens strengeste kapitalkrav har norske banker dessverre fått redusert mulighet til å tilby slik kapital. SMB-rabatten har ingen økonomisk kostnad for staten, men ville være et kraftfullt bidrag for å smøre omstillingen i norsk økonomi. Dette er et viktig verktøy for å styrke norske bedrifter i konkurransen med Europa.

Høyre ønsker å innføre SMB-rabatten for å bringe små- og mellomstore bedrifters konkurransevilkår opp på samme nivå som Europa for øvrig.

Østfold Høyre

2. Arbeid og sosial

For Høyre er målet at alle som ønsker å arbeide, skal få anledning til det. Arbeid er grunnlaget for velferd, trygghet, selvstendighet og verdighet. Muligheter for alle forutsetter sosial mobilitet, og troverdige veier ut av utenforskapet er den viktigste veien opp. Vi må legge til rette for at alle som er friske og kan jobbe, heller enn å motta støtte fra det offentlige, skal få muligheten til å jobbe. Samtidig skal vi sikre at de som opplever å bli så syke at de ikke kan jobbe i det hele tatt skal få uføretrygd, og skal ikke skamme seg over det.

Høyre vil:

- øke minste pensjonsalder fra 62 år til 65 år
- øke pensjonsalderen fra 67 år til 70 år for å få full uttelling på pensjonsutbetalingene
- fjerne alder som selvstendig oppsigelsesgrunn i offentlig og privat sektor
- la gradert sykemelding være praksis fra dag én
- at unge under 30 år tilbys arbeidsutprøving i ordinær bedrift eller arbeidsmarkedsbedrift med lønnstilskudd fremfor arbeidsavklaringspenger (AAP)
- slå sammen arbeidsavklaringspenger og arbeidsledighetstrygd til en ytelse: lønnsstatning
- innføre RUT-fradrag
- fjerne arbeidsgiveravgift for lærlinger
- avvikle avkortningen av grunnpensjon mellom gifte og samboende pensjonister
- endre kravene til dokumentasjon for hjelpestønad, slik at mennesker med varig nedsatt funksjonsevne ikke hvert tredje år trenger å dokumentere sin funksjonshemming for fortsatt å ha rett til hjelpestønad
- legge til rette for et system som gjør at mennesker med varig nedsatt funksjonsevne løpende kan søke om endringer i hjelpestønad knyttet til reelle endringer i hjelpebehov

Akershus Høyre

3. Ny sjanse i arbeidslivet – Etablering av traineeordning

Høyre vil arbeide for etablering av traineeordninger i arbeidslivet for unge mennesker som ikke tidligere har hatt yrkeserfaring.

Høyre er opptatt av å gi all en sjanse i arbeidslivet. Derfor har det vært et mål og få etablert nye arbeidsplasser, spesielt for de gruppene som har en personlig utfordring når det gjelder tilpasning til arbeidslivet. Høyre støtter det viktige arbeidet som foregår i arbeidsmarkedsbedriftene, et tettere samarbeid mellom næringslivet og et offentlige for å skaffe flere arbeidsplasser og den viktige satsingen på flere lærlingeplasser som regjeringen er i gang med.

Samtidig mener Høyre at det er behov for å gjøre enda mer for å sikre særlig unge mennesker en sjanse til å komme inn i arbeidslivet

Derfor foreslår Høyre at det skal piloteres en ny ordning med traineeplasser for denne gruppen. Det vil gi flere en sjanse i arbeidslivet gjennom å senke terskelen for å komme inn.

En ordning med traineeplasser må innebære et tett samarbeid mellom næringsliv og det offentlige, og det er en forutsetning at både de som ansettes og bedriften som ansetter, mottar en kompensasjon for det. Traineeordningen må være tidsavgrenset og fungere som en portal inn i arbeidslivet.

Høyre vil:

- At det etableres en traineeordning for ungdom som trenger en vei inn i arbeidslivet.

Telemark Høyre

4. Offensiv næringspolitikk

Norge er i ein krevjande økonomisk situasjon. Den viktigaste oppgåva i tida framover er å skapa nye arbeidsplassar.

Høgre støttar dei tiltaka Regjeringa har sett i verk for gründerverksemnd og omstilling og nyskaping i næringslivet. I tida framover må ein vurdere å forsterke desse tiltaka slik at ein kan utløyse ytterlegare vekstkraft og unngå stigande arbeidsløyse.

Vi har eit næringsliv som har både evne til omstilling og vekst. Høgre vil spele på lag med næringslivet for å skapa vekst og nye arbeidsplassar.

I denne samanheng står Snorre-feltet føre ei vidare utbygging kalla Snorre 2040. Val av utbyggingsløyising har eigarane av Snorre-lisensane, med Statoil som operatør, bestemt at skal vere undervassinstallasjonar. I konsesjonsvilkåra for etablering av Snorre-feltet er Fjord Base og Florø utpeika som forsyningsbase, og desse vilkåra må oppretthaldast. Ei utviding av Snorre-feltet vil kunna auka aktiviteten på Fjord Base og sikra

helikoptertrafikken frå Florø lufthamn. Statoil bør også utfordrast til å leggja delar av driftsorganisasjonen for Snorre-feltet til Florø.

Sogn og Fjordane har eit næringsliv som både har evne til omstilling og som har vekstkraft. Høyre vil spela på lag med næringslivet for å skapa vekst og nye arbeidsplassar.

Høyre vil:

- styrke yrkesretta utdanning
- auka satsinga på forskning
- legge til rette for næringstiltak som utnyttar tilgjengeleg klimavennleg energi
- støtte tiltak som stimulerer til ytterlegare vekst i reiselivsnæringa innan produktutvikling og marknadsføring
- redusere, og på sikt fjerne formueskatten
- ha gode ordningar i Innovasjon Norge for å stille risikovillig kapital tilgjengeleg.
- fleksible arbeidsmarknadstiltak
- legge til rette for innovasjon og gründervirksomhet basert på delingsøkonomien
- auke tilgang på pre-såkor kapital og inkubasjonsverksemd

Sogn og Fjordane Høyre

5. Gode rammebetingelser for norsk landbruk

Høyre ser svært positivt på nye muligheter for norsk oppdrettsnæring og ber om at regjeringen fremmer initiativ som kan stimulere til mer vekst fremover.

Høyre mener næringen trenger en ny og mer forutsigbar og fremtidsrettet havbrukspolitikk, for å oppnå en bærekraftig utvikling og vekst.

Saksbehandling og byråkrati tar lang tid for de som søker om utvidelser på land og til sjøs. Dette skyldes overlappende ansvarsområder, ikke koordinert regelverk samt lav prioritering hos forvaltningen, utover Nærings- og Fiskeri departementet sitt ansvarsområde. Høyre ønsker en forenkling av byråkratiet.

For å sikre rekruttering til næringen vil Høyre støtte utviklingen av den videregående utdanningen innen havbruk i samarbeid med omkringliggende høyteknologi og offshore-bedrifter.

Høyre ønsker å ta i bruk ny foredlingsteknologi og benytte alt restråstoff, for å sikre arbeidsplasser i Norge.

Høyre vil:

- stimulere til forskning og innovasjon i blå sektor
- revidere lovverk, forskrift og fordeling av myndighetsansvar for en mer effektiv saksbehandling og slik at det blir i samsvar utviklingen og fremtidens utfordringer
- stimulere til å ta i bruk de mest effektive og bærekraftige løsninger ved tildeling av nye konsesjoner
- produksjon av fisk skal være miljøvennlig og bærekraftig
- jobbe for å sikre industriarbeidsplasser langs kysten ved å stimulere til bruk av ny foredlingsteknologi og bruke restråstoff fra fiskeri og havbruk til nye produkter.

- ha bedre samordning av statlige etater og raskere avklaring av saker. Maksimal behandlingstid på opplagte saker bør være seks måneder
- at Sjøfartsdirektoratet utvikler et bedre regelverk for oppdrettsanlegg i åpne farvann.

Rogaland Høyre

6. Tid for omstilling

Gjennom de siste tiårene har oljebransjen og maritime tjenester dannet grunnlaget for mye av veksten langs kysten. Selv om petroleumsnæringen opplever fallende oljepris, som igjen gir negative konsekvenser for maritim sektor, kommer likevel denne næringen til å være dominerende i uoverskuelig fremtid. Norge går nå fra særstilling til omstilling, og det er lite tvil om at havbruk kommer til å vokse raskt som en stor industri i fremtiden. Høyre ønsker å gripe muligheten Norge har til å legge til rette for vekst og utvikling innen havbruksnæringen.

Havbruk og fiskeri er store og lønnsomme næringer med perspektiv til å vokse til nivå som etterhvert kan ta over etter olje og gass som dominerende næringer på kysten. Kontinuerlig utvikling av teknologi og driftsmodeller vil være nødvendig for å nå slike målsetninger. Kunnskap fra offshore oljevirkksomhet vil kunne være viktig i en slik prosess.

For å være i stand til dette, må vi beholde nødvendig fagkompetanse langs kysten. Kystnorge har en variert industrisammensetting, fra råvare- til ferdigvareleverandører. Det er derfor nå i en omstillingsfase nødvendig med mer fleksible permitteringsregler for å sikre en slik mulighet.

Høyre ønsker å øke perioden arbeidsgiver er fritatt for lønnsplikt under permittering fra 30 til 52 uker over en toårsperiode. Det er nødvendig for å sikre både nødvendig kompetanse og fremtidig konkurranseevne. Industrien må få tid til å omstille seg og være med å bidra til å trygge arbeidsplassene og omstille seg til en ny hverdag med endrede utsikter i petroleumssektoren og en grønnere fremtid for all industri.

Møre og Romsdal Høyre

7. På tide å avskaffe usaklig aldersdiskriminering!

Senior Høyre mener det er på høy tid å foreta en kritisk vurdering av både holdninger og lovverk i samfunnet som gir grunnlag for usaklig aldersdiskriminering.

På den enkelte arbeidsplass er det en jobb å gjøre på alle plan både med inngrodde holdninger til eldre arbeidstagere og med å tilpasse arbeidsoppgaver til seniorenes kvalifikasjoner og ambisjoner. Det er grunn til å se hvordan eldre arbeidstakere blir behandlet på arbeidsplassen. Dette kan gjelde holdninger ved rekruttering av ledere, ved jobbskifte eller skifte av arbeidsoppgaver, ved videreutdanning, opprykk, velferdsgoder og det å bli "satset på".

Diskriminering av eldre mennesker foregår i det daglige også utenfor arbeidslivet. Det finnes f.eks. nok av eksempler på aldersdiskriminering innen prioriteringer i helse- og omsorgsvesen. Det foregår systematisk underregulering av pensjonene. Vi finner demokratisk underskudd blant seniorer i offentlig styringsverk, fra representasjon på Stortinget til nomineringer til fylkes- og kommunevalg. Våre politiske partier leder ofte an i

aldersdiskriminering, også ved rekruttering til offentlige utvalg og komiteer. Dette er særlig alvorlig.

Samfunnets holdninger preges som regel av den offentlige debatten, som ofte gjenspeiler det som pressen, også kalt "den fjerde statsmakt", interesserer seg for. I pressen, som har en viktig rolle og ansvar, ser man de senere år en klar satsing på unge medarbeidere og utfasing av medarbeidere med erfaring. Dette gjenspeiles i pressestoffet som oftest har målgrupper langt ned på alders- og erfaringsskalaen. Og stoff om seniorer presenteres gjerne heller som "kuriøsiteter".

Alle slike forhold er med å forme samfunnet på en urimelig måte. Det er urettferdig, men det gjør også at nasjonen går glipp av erfaring og kompetanse, og er særlig uheldig for nasjonen når landet nå må gjennomgå omstilling på de fleste områder. Senior Høyre mener derfor at det haster med å påvirke holdningene på en positiv måte og å tilpasse lovverket til i størst mulig grad å hindre usaklig aldersdiskriminering.

Senior Høyres Landsforbund

8. Støtt opp om landbruket

Landbruk er ei viktig næring i Noreg, og særleg i distrikta representerer dette viktige arbeidsplassar.

For å nå målsettingane i landbrukspolitikken om auka matproduksjon, landbruk over heile landet og å ta vare på kulturlandskapet, er det viktig å tilpasse landbrukspolitikken til dei naturgitte høva i Noreg, og å gi den einskilde bonden større fridom i forvaltinga av eigen eigedom.

Det er viktig å målrette areal- og kulturlandskapsstøtta slik at ein tek vare på særst verdfulle kulturlandskapstrekk og reduserer nedgangen i talet på bruk. Dette må ein og ta omsyn til i samband med samferdsleprosjekt og utbygging av industri og bustad.

Når reglane vert endra, som til dømes i tilfellet lausdriftsfjøs, er det viktig at det vert gode overgangsordningar som både sikrar ein god overgangsperiode og gode finansieringsordningar, som gjer det mogleg å legge om drifta.

Høyre vil støtte omlegginga av pris- og konsesjonsreguleringane. Omlegginga vil gje ei meir reell prissetting, gjere det meir attraktivt å investere i landbrukseigedommar og legge til rette for ei meir hensiktsmessig drift av jordbruks- og skogbrukseigedomar.

Hordaland Høyre

9. Fortsatt nedsalg i statlige eierskap

Norsk næringslivs videreutvikling er avhengig av et bredt, mangfoldig og verdiskapende eierskap. Dette vil berede grunnen for at nye arbeidsplasser kan skapes og for økt konkurransekraft for norske bedrifter. Det skal ikke være statens oppgave å drive ren forretningsmessig virksomhet, dette er det private bedre egnet til. Høyres vil derfor fortsette statlig nedsalg i bedrifter med et rent forretningsmessig formål.

Høyres Studenter

10. Høyre i front for bioøkonomien

Velferden i Norge er avhengig av verdiskaping. Vi må skape verdier og arbeidsplasser for å sikre utvikling av samfunnet og muligheter for enkeltmennesker over hele landet. Det offentlige kan gjøre mye for å legge til rette for vekst, men ingenting kan erstatte drivkraften til enkeltmennesker som tør og vil satse på å skape sin egen arbeidsplass.

Norge har en rekke naturgitte forutsetninger for å skape vekst og muligheter for enkeltmennesker, fra kyst til fjell ligger enorme ressurser som kan bidra til verdiskaping. Samtidig må vi erkjenne at en av våre hovedutfordringer i store deler av distrikts-Norge er å etablere arbeidsplasser, spesielt i privat sektor. Høyre ser mange muligheter, og ressursene som vi har i skog og utmark gir oss et fortrinn, ikke minst i det grønne skiftet. Ifølge rapporten skog 22 kan verdiskapingen i skogsektoren firedobles fra dagens nivå. For å utløse dette potensialet er det helt nødvendig med endringer i rammebetingelser, holdninger og ambisjon for at skogen skal bli noe mer enn råvareleverandør og tilleggsnæring.

Vi trenger risikokapital og et sterkt privat eierskap i skogbruket. Vi trenger de uredde og nytenkende entreprenørene kombinert med eiere som vet at penger de satser forblir deres egne både ved suksess og fiasko. Den private eiendomsretten må ligge som en trygg bærebjelke for alle som vil investere.

I skog 22 foreslår skognæringen selv tiltak innen veg, skatt og eiendomsstruktur for å styrke konkurranseevnen. Regjeringen har gjennomført en rekke tiltak innen nettopp disse områdene. Det er viktig at disse satsingene videreføres. I tillegg må konsesjonsloven fjernes. Dette vil styrke privat eiendomsrett og bidra til en bedre eiendomsstruktur i skogbruket som er viktig for å utnytte potensialet.

Høyre ønsker å utvikle et kompetansemiljø for å utvikle kunnskap om bioøkonomi. Her har vi forutsetninger for å skape et ledende miljø inn i fremtidens næringer. Det må knyttes bånd og utvikles kompetanse mellom forskningsmiljø og videregående- og høgskolemiljø.

Høyre vil:

- Opprette et kompetansesenter for Bioøkonomi i forbindelse med planlagt kompetansesenter for landbruk Nord-Trøndelag.
- Jobbe for bedre insentiver som bidrar til at flere innovatører ønsker å jobbe opp imot skogsektoren med fokus på Bioøkonomi.
- Videreføre klimaskogsatsingen

Nord-Trøndelag Høyre

11. Nye tiltak for arbeid, aktivitet og omstilling

Årene som kommer blir krevende for mange enkeltmennesker, familier og bedrifter. Regjeringen har i årets statsbudsjett prioritert midler til de kriseutsatte fylkene på Sørvestlandet, og har satset på arbeid, aktivitet og omstilling. Nye tall viser behov for ytterligere tiltak som kan redusere ledigheten og øke etterspørselen.

Mange bransjer og bedrifter merker kraftig redusert etterspørsel. I noen bransjer er det vanskelig å se bedring, mens i andre bransjer er det nye prosjekter som tyder på at tilgangen på oppdrag vil øke neste år. Dagens permitteringsregler gjør det likevel utfordrende for bedrifter å beholde kompetente ansatte ut over 30 uker, noe som er uheldig både for arbeidstaker og arbeidsgiver.

Løsninger

Høyre oppfordrer regjeringen til å iverksette nye tiltak og at Sørvestlandet må prioriteres også i revidert nasjonalbudsjett. Høyre ber Regjeringen om ytterligere tiltak som sikrer eksisterende arbeidsplasser, bidrar til nye arbeidsplasser samt bidrar til omstilling for fremtiden:

Nye arbeidsplasser

Høyre ber Regjeringen forhindre økt arbeidsledighet ved å:

- fremskynde vegprosjekter og sikre statlige midler til tidligere oppstart
- øke rammen til etablerertilskudd, forskning- og utviklingskontrakter og bedriftsnettverk i Innovasjon Norge
- øke forskningsmidler og stipendiattildelinger, særlig innen matfag, energi og velferdsteknologi
- prioritere Sørvestlandet når statlige arbeidsplasser flyttes eller opprettes utenfor Oslo
- støtte tiltak for økt turisme på Sørvestlandet, for eksempel gjennom Fjord Norge og internasjonale arrangementer som Tour de Fjords og Iron Man
- styrke ordningene med Bedriftsintern opplæring (BIO) og brukerstyrt innovasjonsarena
- Jobbe for endringer i formueskatten i prosessen med ny skattereform

Sikre eksisterende arbeidsplasser

Høyre ber Regjeringen stimulere til økt etterspørsel og sikre arbeidsplasser ved å:

- gi mulighet til forlenging av permitteringsperioden, eksempelvis ved at bedriftene dekker en større andel av kostnadene i den forlengede perioden ut over 30 uker
- vurdere krav om ulike typer aktivitet i permitteringsperioden
- tilføre kommunene midler til rehabilitering av skolebygg, barnehager og sykehjem
- vurdere endringer i skattesystemet for å sikre industriarbeidsplasser i Norge
- gi incentiver til at drift og vedlikehold på norsk sokkel følger vanlig fremdrift
- fortsette det pågående arbeidet med å forenkle og effektivisere rapporteringskrav til bedriftene
- sørge for at planlagte bygg ved høyskolene og universitetene på Sørvestlandet kommer på plass
- tilrettelegg for økt uttak av byggeråstoff og mineraler

Omstilling for framtiden

Høyre ber Regjeringen styrke omstillingen av arbeidsstyrken ved å:

- gi mulighet til at enda flere kan få ta utdanning i permitteringsperioden
- gi midler til fylkeskommunen for å innføre opplæringsstilbud til unge ledige som ikke har benyttet opplæringsretten sin
- kreve at unge ledige skal fullføre videregående opplæring eller annen type kompetanseheving for å kunne motta dagpenger
- innføre aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere
- gi ufaglærte i offentlig sektor kompetanse minst tilsvarende fagbrev
- jobbe for å øke andelen godkjente lærebedrifter til 15% og at disse faktisk må ta inn lærlinger

Familie og kultur

12. Ikke slukk FM-nettet!

De første forsøkene med DAB-radio ble startet i Norge i 1994, 13 år før Apple og Steve Jobs gjorde smarttelefon til allemannseie. Verden har gått videre, mens ideen bak DAB langsomt har visnet og er i ferd med å dø. Tradisjonell bruk av TV og radio er på vei ut, mens vi isteden streamer Netflix og Spotify, eller hører på nettradio og podcast.

Stortingets vedtak om å slukke FM-nettet til fordel for DAB er et kroneksempel på hvor galt det kan gå når politikere prøver å vedta en teknologisk utvikling fremfor å legge til rette for den. Det vil være meningsløst at Norge som eneste land i verden skal slukke FM-nettet til fordel for en teknologi som allerede er utgått på dato.

Da vi vedtok – eller riktigere prøvde å vedta – vår digitale radiofremtid, hadde de færreste hørt om mobildata og 4G. I dag har de fleste av oss en smarttelefon og/eller nettbrett, hvor vi kan få tilgang til både TV, radio og annet digitalt innhold via mobildatanettet. Utviklingen med tanke på kapasitet og datahastighet går raskere enn det de fleste eksperter og analytikere hadde våget å spå, men de er alle enig om at mobildata vil ha mer enn nok kapasitet til å erstatte alle andre tjenester som i dag benytter radiofrekvensene. Radiofrekvenser er en knapp ressurs det knives om. Derfor er ideen om at én innholdstjeneste som TV eller radio skal få legge beslag på radiofrekvenser i fremtiden ikke bærekraftig. Både FM og DAB er utgående teknologi.

Det eneste riktige nå er å bevare både FM-nettet og DAB så lenge det finnes nok brukere. Skru vi av FM-nettet til neste år vil det bli stusselig stille i de fleste norske biler. Folk fleste er ikke dumme, og kommer ikke til å bruke penger på en DAB-teknologi som allerede er utgått på dato. Og når det gjelder de titusener av turister som årlig kommer til landet med bil, campingvogn eller bobil, vil det bli underlig stille når de prøver å skru på radioen.

Det er også verd å merke seg at etter hvert som DAB forsvinner på verdensbasis, vil tilbudet av DAB-radioer fort bli både dyrt og dårlig.

Hele DAB-satsningen bør stå igjen som en viktig lærepenge for norske politikere, hvor vi må ta inn over oss at forsøk på å vedta fremtidens teknologi er dømt til å mislykkes. Myndighetene kan legge til rette for ny teknologi og nye næringer, men kan aldri vedta den teknologiske utviklingen. Høyre mener derfor at FM-nettet ikke bør slukkes.

Østfold Høyre

13. Ikke fjern barnetrygden

Kunnskap er vårt viktigste verktøy for å utjevne sosiale forskjeller. Skal skolen lykkes med å gi elevene like muligheter – uavhengig av foreldrenes bakgrunn og økonomi – må vi styrke tidlig innsats. I Norge er utdanning gratis tilgjengelig for alle, noe vi ser på som et stort fellesgode i vårt samfunn. Likevel er det mange som faller fra og ikke fullfører sin grunnleggende utdanning.

Høyre mener det er grunn til å vurdere om velferdsordningene rettet mot barnefamilier i større grad enn i dag kan bidra til å styrke barns tidlig læring.

Det pågår en debatt i Høyre om hvorvidt barnetrygden bør fjernes og erstattes av skattefinansiert SFO og barnehage som dermed blir uten kostnad for foreldrene. Høyre mener debatten er viktig, men vil allikevel ikke anbefale endringen. Barnetrygden har en lang forhistorie og skal være et bidrag til foreldre fordi det er en ekstra kostnad å ha barn. Barnetrygden er et viktig virkemiddel for å bekjempe barnefattigdom, og det er et selvstendig poeng at midlene kan disponeres fritt av den enkelte. Det gir valgfrihet.

Samtidig ser Høyre at barnetrygden i sin nåværende form kan ha svakheter. Utbetalingene kan være for lave for dem som trenger det, samtidig som de betyr lite for familier med god økonomi.

Høyre vil:

- Ikke fjerne barnetrygden slik det er foreslått
- Være åpen for en diskusjon om barnetrygden bør innrettes annerledes enn i dag, for eksempel gjennom graderte utbetalinger basert på inntekt.
- At barn og barnefamilier i fattigdom skal få flere ytelser i form av tjenester, for eksempel rimeligere barnehage.

Telemark Høyre

14. Hev engangstønaden til 1 G

Gravide i full jobb får opptil tolv ganger mer i stønad enn de som er uten arbeid. En slik skjevfordeling av offentlige velferdsgoder i barnets første leveår fremmer ikke prinsippet om samfunnsdeltakelse på like vilkår. Mens det offentlige gjennom foreldrepengordningen tar et stort økonomisk ansvar for omsorg for barn med yrkesaktive foreldre, tas det lite økonomisk ansvar når foreldre har svak tilknytning til arbeidsmarkedet. For sistnevnte gruppe blir de økonomiske vilkårene for familien i barnets første leveår, i større grad en privat utfordring og bekymring.

Tilknytning til arbeidslivet ligger som en premiss for utformingen av velferdsordningene for barnefødsler, uavhengig av utdanning og yrke. Skillet går mellom de som har yrkeslivstilknytning og de som ikke har det. Dette ligger også som et grunnlag i familieplanleggingen. Selv om det som oftest neppe er økonomiske ordninger unge mennesker tenker på før de får barn, er foreldrepenger og barnehagedekning viktig. Det fører til at mange studenter venter til de er godt etablert i yrkeslivet før de får barn. Det har igjen ført til at en gjennomsnittlig fødende kvinne i Norge i dag er 30 år, mot 26 år i 1975.

Norske kvinner får barn senere, og de får dem mens de er i gang med en yrkeskarriere. De får dermed barn i en periode der lønnsutviklingen kunne vært betydelig, og hvor tapet av skatteinntekter og arbeidsinnsats for samfunnet er større enn for kvinner i 20-årene. I tillegg er støtteordningene langt dyrere. Et avbrett i yrkeskarrieren vil også kunne påvirke likestillingen mellom kjønnene i negativ retning.

De som får barn sent får sannsynligvis færre barn enn de kunne fått dersom de fikk barn tidligere. Mange flere sliter også med å bli gravide på grunn av lavere fertilitet i høyere alder. Det har igjen ført til at det fødes for få barn i Norge til å opprettholde befolkningstallet. Siden ikke alle kvinner får barn må vi ha en fødselsrate på 2,1 bare for å opprettholde befolkningen. I dag for kvinner i snitt bare 1,76 barn hver.

Foreldre som ikke mottar foreldrepenger mottar i dag engangsstønad. Den er på kr 44 190, og er ikke gjenstand for årlig regulering, men bestemmes av Stortinget over statsbudsjett. Engangsstønaden er altså ikke mer enn i overkant av en gjennomsnittlig månedsinntekt. En økning i engangsstønaden vil redusere forskjellene i samfunnet og gi foreldre uten fast tilknytning til arbeidslivet en mulighet til å gi sine barn en enda bedre oppvekst. Bedre betingelser for å få barn før man kommer i fast arbeid vil også gjøre det enklere for studenter å velge å få barn.

Høyre vil derfor:

- Heve engangsstønaden til 1 G.

Høyres Studenter

Utenriks og forsvar

15. Et sterkere forsvar!

Høyre erkjenner at Norge i dag befinner seg i en mer krevende sikkerhetspolitisk situasjon, med et mangefasettert og komplisert trussel- og risikobilde.

Russlands annekasjon av Krim og pågående destabilisering av Ukraina viser en endring i de sikkerhetspolitiske realiteter.

Russland bygger opp og moderniserer sitt forsvar, og den militærstrategiske balansen i nord forskyver seg i russisk favør.

Flere land i og utenfor Europa har blitt ofre for brutale terroranslag, og det registreres urovekkende tendenser i det europeiske politiske landskapet, med radikale krefter både på høyre- og venstresiden.

Med dette som bakteppe rapporterer forsvarssjefen at Forsvarets kapasiteter er så redusert i volum og omfang at disse er på et kritisk lavt nivå.

Høyre ser med alvor på den sikkerhetspolitiske utviklingen, samt Forsvarets svekkede tilstand, og vil intensivere arbeidet for en klar styrking av Forsvarets kapasitet, reaksjonsevne og utholdenhet.

Forsvaret må være tilpasset og dimensjonert til å kunne løse sin primære oppgave, og må innrettes og utrustes til å være i stand til å håndtere trusler over hele landet.

Høyre vil arbeide for en vitalisering der Forsvaret og sivile ressurser gjøres tilgjengelig for en samlet innsats i en krisesituasjon.

Forsvaret skal være dimensjonert til å kunne sikre det sivile samfunnet og dets kritiske infrastruktur. Forsvaret har igjennom flere år vært underfinansiert i forhold til vedtatt struktur og oppgaver.

Økonomien til tross, er Forsvaret en sektor som må prioriteres også når landets økonomi er presset, da stabilitet og forutsigbarhet i drifts- og investeringsnivå er en forutsetning for å kunne sikre forsvarsevne over tid.

Dette krever politisk vilje og handlekraft, da vanskelige prioriteringer må gjøres.

Høyre vil:

- arbeide for at fremtidig struktur, oppgaver og tildelinger står i forhold til hverandre, samtidig som det økonomiske etterslepet rettes opp
- arbeide for at de fremtidige tildelingene er stabile og forutsigbare, selv i en usikker økonomisk situasjon
- styrke Forsvarets operative evne, reaksjonsevne og utholdenhet for å møte utviklingen i dagens og fremtidens trusselbilde
- vitalisere totalforsvarskonseptet for å utnytte våre begrensede ressurser på best mulig måte

Vestfold Høyre

16. Våre soldaters sikkerhet – vårt felles ansvar

I Norge er det velkjent at vi kan bli utsatt for terroranslag fra flere forskjellige grupperinger av ekstremister. Det er politiet som har ansvaret for sikkerheten i Norge i fredstid. Politiet har topp moderne sikkerhetsutstyr til sitt personell for å klare å løse de oppgavene vi forventer at de skal løse.

I en situasjon hvor Norge kan bli utsatt for et terroranslag, er det forsvaret som skal bistå politiet med å sikre utsatte objekter. Politiet har ressurser umiddelbart og i nær tid, men ikke over lengre tid. Flere anslag samtidig kan også være situasjonen. Det er her forsvaret skal bidra. Både over tid og når situasjonen ellers krever det. Hovedvekten av personellet som skal delta i slike operasjoner er heimevernsoldater. Norge har en heimevernstyrke på ca. 45.000 soldater som skal være en garanti for vår sikkerhet i situasjoner der politiet trenger flere ressurser.

Samtidig vet vi at sikkerhetssituasjonen i Norge og Europa har endret seg drastisk i løpet av de siste få årene. Russlands fornyede stormaktsambisjoner, kombinert med politisk og religiøs radikaliserings i mange miljøer, endrer verdensbildet. Det norske forsvaret har gjennom mange år blitt bygget ned, og rettet mer inn mot utenlandsoperasjoner enn aktivitet på norsk jord. Under ledelse av en forsvarsminister fra Høyre pågår det nå en prosess for å nyorientere og styrke forsvaret.

Våre soldaters personlige sikkerhet må ha høyeste prioritet i dette. Forsvaret må få økte ressurser, ikke minst for å bedre materiellsituasjonen. Godt materiell er avgjørende for våre soldaters overlevelse i kamp. Et konkret eksempel på kritisk materiellmangel ser vi hos våre HV-soldater.

HV er lett utstyrt både personlig og avdelingsmessig. Oppdraget er i hovedsak vakthold og sikring.

Heimevernsoldatene har ikke skuddsikker vest når de forventes å skulle løse sine oppdrag. Dette på tross av at de er i situasjoner hvor de i praksis kan sette livet på spill og oppdraget er å møte fienden på nært hold. Politiet stiller med skuddsikker vest i slike oppdrag.

Høyre vil at soldatene som skal forsvare oss er best mulig beskyttet. Derfor vil Høyre arbeide for at alle HV-soldater blir utstyrt med skuddsikker vest, med en antatt kostnadsramme på 700 millioner kroner.

Høyre vil:

- Øke bevilgningene til forsvaret generelt, og HV spesielt, for å skaffe alle heimevernsoldatene skuddsikre vester snarest mulig, og senest innen 2016.
- Øke bevilgningene til Forsvaret med øremerkede midler slik at hele heimevernstrukturen kan øves hvert år fremover.

Østfold Høyre

17. Forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR) - Konsekvenser for forsvaret generelt og Sørlandet spesielt

1.oktober la forsvarssjefen frem sitt fagmilitære råd (FMR) for perioden 2016-2020. Høyre registrerer at forsvarssjefen ønsker en nedbygging av Heimevernet med 12000 soldater fra 45000 til 33000, hele reduksjonen i Sør Norge. Dette vil føre til en reduksjon på minst 60% av de operative militære avdelingene i Agderfylkene.

Høyre mener dette er en helt uforsvarlig nedbygging og svekker forsvarsevnen i vår region i en tid der den internasjonale situasjonen tilsier det motsatte.

Høyre merker seg at forsvarssjefen nå vil fjerne den siste større forsvarsinstitusjonen på Sørlandet ved å legge ned Luftforsvarets skolesenter på Kjevik. En fjerning av skolesenteret vil flytte et viktig kompetansesenter ut av landsdelen og samtidig føre til unødvendige og omfattende flyttekostnader.

Høyre ber regjeringen videreføre dagens drift ved Luftforsvarets skolesenter på Kjevik.

Høyre ber videre regjeringen sørge for at HV i Agder i fremtiden får en regional tilstedeværelse og operativ evne som er tilpasset beredskapsbehovet i landsdelen og sikkerhetspolitisk behov.

- Høyre har som mål at Stortinget bør bruke 2 prosent av BNP som grunnlag for det årlige forsvarsbudsjettet

Aust-Agder Høyre

18. Fremtidens forsvar

Regjeringen vil våren 2016 legge frem for Stortinget en ny langtidsplan for forsvarssektoren. Det har skjedd omfattende sikkerhetspolitiske endringer siden gjeldende langtidsplan ble vedtatt av Stortinget i 2012. Norge har siden da gradvis kommet i en mer kompleks og krevende sikkerhetspolitisk situasjon.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen preges av økt uforutsigbarhet og usikkerhet i våre nærområder. Russland fører en mer aggressiv utenrikspolitikk og har utviklet en betydelig økt militær evne. Dette kombinert med utvist vilje til å bryte folkeretten og bruke militær makt for å fremme sine interesser. Samtidig representerer utviklingen i Midtøsten en humanitær katastrofe med sikkerhets- og forsvarspolitiske implikasjoner som også treffer Europa. Det norske forsvaret skal, som del av NATO-alliansen, være avskrekkende og kunne forsvare

norsk og alliert territorium. Dette innebærer at Norge, innenfor rammen av NATO, må råde over relevante og tilstrekkelige maktmidler som kan motvirke og avskrekke press, aggresjon eller anslag.

Den sikkerhetspolitiske utviklingen og langvarige økonomiske utfordringer i forsvarssektoren medfører at det nå på nytt er behov for å se på balansen mellom oppgaver, struktur og ressurser i sektoren for å sikre bærekraftige løsninger. Samtidig er landet inne i en krevende omstillingsfase som vil påvirke offentlig pengebruk og som setter ytterligere krav til effektivisering. Det er også behov for omfattende reform på bakgrunn av teknologiske og operative utviklingstrekk. Summen av disse rammefaktorene vil gjøre arbeidet med langtidsplanen både krevende og mer viktig enn noen sinne.

Forsvarssjefens fagmilitære råd har foreslått at Grensevakten styrkes gjennom å tilføre en jegeravdeling til Høybuktkmoen. Det vil bety at Grensevakten får økt evne til tapspåføring og beskyttelse.

Det er videre foreslått at det etableres en stående og selvstendig mekanisert stridsgruppe på Porsangmoen. Materiell og personell hjemler til denne avdelingen hentes fra dagens brigadesystem. Stridsgruppen vil være oppsatt med kampluftvern, artilleri, stormpanservogner og stridsvogner og utgjør et taktisk samvirkesystem som kan integreres med fellesoperative kapasiteter.

Høyre vil:

- Øke bevilgningene til Forsvaret med NATOs 2 %-ambisjon som langsiktig mål og opprettholde dagens nivå på minst 20 % investeringsandel.
- At Garnisonen i Sør-Varanger skal styrkes gjennom å tilføre en jegeravdeling til Høybuktkmoen.
- At det skal etableres en stående og selvstendig mekanisert stridsgruppe på Porsangmoen.

Finnmark Høyre

19. Forsvaret i nord må ikke svekkes

Høyre ber regjeringen prioritere økt tilstedeværelse og styrket operativitet i nord gjennom arbeidet med langtidsplanen for Forsvaret.

Forsvarssjefens fagmilitære råd viser med all tydelighet ubalansen mellom forsvarets oppgaver og ressurser. Det er ikke bare endring av den sikkerhetspolitiske situasjonen som er årsak til ubalansen, men også en følge av mange år med ubalanse mellom pålagte oppgaver, vedtatt struktur og bevilgninger.

Høyre vil presisere at det først og fremst er forsvarets operative oppgaver som må vektlegges i arbeidet med ny langtidsmelding. Det innebærer at økte ressurser må anvendes til å bedre forsvarets operative kapasitet, beredskap og utholdenhet. Derfor må økte ressurser ikke anvendes til å stoppe endringer som vil gi et bedre forsvar for fremtiden.

Nye kampfly, F-35 vil utgjøre hovedplattformen i landets framtidige forsvar. Etablering av en fremskutt operasjonsbase i nord med luftvern er nødvendig. Det innebærer et luftvern som også skal dekke alliert støtte, etablerte forsvarskapasiteter samt militær og sivil kritisk infrastruktur.

Stortinget har nylig vedtatt å lokalisere betydelige ledelselementer i nord. Forsvarssjefens fagmilitære råd utfordrer vedtatt struktur og prinsippet om at forsvarsgrenenes ledelse bør være lokalisert i nærhet til de avdelingene de har ansvar for. Høyre mener en flytting av ledelselementer fra nord til sør vil være en svekkelse.

De militære kapasiteters bidrag til søk og redningsoperasjoner og øvrig sivilmilitært samarbeid i nord må hensynstas i jobben med langtidsplanen.

Høyre ber regjeringen sørge for at beregninger og grunnlag for beslutninger i forbindelse med langtidsplanen synliggjøres.

Høyre mener at regjeringen av sikkerhetspolitiske og suverenitetshensyn for nordområdene og landet, må prioritere den operative evnen med fast og robust tilstedeværelse i nord som også bidrar til lavspenning. Høyre må derfor stå i spissen for å utvikle og forbedre vårt lands forsvar for at vi skal ha trygghet og sikkerhet for i fremtiden.

Nordland Høyre

20. Forsvar

Landet vårt er inne i en helt annen sikkerhetspolitisk situasjon enn tidligere. Trussel- og risikobildet er dramatisk endret, og langt mer alvorlig enn det har vært noen gang etter den kalde krigen. En ny situasjon krever et forsvar med økt operativ evne, økt tilstedeværelse og raskere reaksjonstid.

Høyre skal være det partiet som garanterer et sterkt norsk forsvar, og sørger for å tilføre forsvaret de nødvendige ressursene slik at vi er i stand til å ivareta både våre nasjonale forpliktelser om et troverdig forsvar, våre forpliktelser som alliansepartner i et sterkt NATO og i operasjoner i utlandet som deltaker i en internasjonal styrke.

En nødvendig del av budsjettet må låses til utdanning, øving, materiell og strukturer som sikrer et nasjonalt 1. linjeforsvar med en reaksjonsevne og utholdenhet som oppfyller NATO-medlemskapets forpliktelser. Forsvaret må effektiviseres gjennom å effektivisere stabsledd og administrative funksjoner slik at mest mulig av ressursene benyttes på den spisse enden, dvs. operative enheter.

Høyre vil:

- sikre et sterkt norsk forsvar
- opprettholde tilknytningen til NATO som vår viktigste alliansepartner
- at Norge må nå NATOs mål om 2 % av BNP til forsvaret innen 2021
- sikre sterk norsk tilstedeværelse og suverenitetshevdelse i nordområdene og på Svalbard
- at forsvaret aldri må benyttes som distriktspolitisk virkemiddel. Basestruktur skal være basert på operative behov og forutsetninger.

Akershus Høyre

21. Fremtidens forsvar – Norges sikkerhet først!

Høyre erkjenner at vi står foran et avgjørende veivalg for hva slags forsvar vi skal ha i Norge i fremtiden. Vi vil at Norge skal ha et sterkt forsvar som kan håndtere skiftende utfordringer i det enhver tid gjeldende trusselbildet, herunder ivaretagelse av totalforsvarskonseptet.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen for Norge har endret seg betydelig. Vi befinner oss i dag i en komplisert og uforutsigbart trussel- og risikovirkelighet. Dette ble nylig bekreftet både i trusselvurderingen fra PST og Etterretningssjefens årlige rapport. Den sikkerhetspolitiske situasjonen preges av økt uforutsigbarhet og usikkerhet knyttet til våre nærområder. Men vi ser også betydelig utenlandsk etterretningsaktivitet rettet mot vitale samfunnsinstitusjoner og næringsliv av vesentlig betydningen for verdiskapningen i Norge.

I øst fører Russland en mer aggressiv utenrikspolitikk og har utviklet en betydelig økt militær evne, og med vilje til å bryte folkeretten og bruke militær makt for å fremme sine interesser. Videre representerer utviklingen i Midtøsten en humanitær katastrofe med sikkerhets- og forsvarspolitiske implikasjoner. Aktørbildet i konflikten er uoversiktlig med geopolitiske konsekvenser og terrortrusselen kjenner ikke lenger noen grenser.

Høyre setter Norges sikkerhet først og forventer en vedvarende økt vilje til å satse på Forsvaret gjennom økte, stabile og forutsigbare rammevilkår, kombinert med en vilje til stadig fornyelse, høyt investeringsnivå og fortsatt effektivisering internt i sektoren.

Høyre mener vi må ruste Norge for fremtiden og prioritere forsvarets operative evne, slik at vi blir i stand til å håndtere det uforutsigbare og møte raske endringer i trusselbildet. Dette innebærer et moderne og godt utrustet forsvar, og fortsette styrkingen av forsvarets stilling over hele landet.

Høyre vil at vår politikk skal bygge på de grunnleggende verdier vi deler med våre allierte i NATO. Det nye trusselbildet minner oss om hvor viktig det er å styrke NATO-samarbeidet og vårt eget forsvar. NATO-solidariteten og forpliktelsene er helt avgjørende forutsetninger for Norges sikkerhet. Vi mener at forsvar av landet er en av statens kjerneoppgaver, som må prioriteres høyt, også i krevende økonomiske tider. Forsvaret må kunne levere på troverdighet og virke tilstrekkelig avskrekkende for å kunne forsvare norsk og alliert territorium.

Høyre vil derfor:

- Fortsette den årlige styrkingen av forsvarsbudsjettene som regjeringen har påbegynt. Dette er helt nødvendig, fordi Forsvaret har vært underfinansiert gjennom mange år.
- Øke budsjettrammen i den neste langtidsplanperioden betydelig utover Forsvarssjefens budsjettramme i forsvarssjefens fagmilitære råd
- Sørge for tilstrekkelige økonomiske vilkår for trening, vedlikehold, oppgradering og rekruttering av egnet og motivert personell. Sjøheimevernet må opprettholdes og HV ikke svekkes, for å kunne sikre og beskytte objekter av nasjonal betydning.
- Sikre en årlig jevn vekst av forsvarsbudsjettet og ha 1,8% av BNP i 2020 som delmål.
- At Norge skal nå den vedtatte NATO-ambisjonen om et forsvarsbudsjett på to prosent av BNP innen 2024 og samtidig opprettholde minst 20 prosent investeringsandel.
- At dette skal innbefatte en fornyelse av Ubåtvåpenet med nye fartøyer, og Orion overvåkingsfly.
- Videreføre utbyggingen av Ørland kampflybase og innfasing av nye kampfly i henhold til vedtatt plan.
- Styrke Hærens kampkraft gjennom flere operative enheter

Nord-Trøndelag Høyre

22. En sterk militær tilstedeværelse i hele landet

1. oktober la forsvarssjefen frem sitt fagmilitære råd (FMR) for perioden 2016-2020.

Landsmøtet registrerer at forsvarssjefen ønsker en nedbygging av Heimevernet med 12000 soldater fra 45000 til 33000, hele reduksjonen i Sør Norge. Dette vil føre til en reduksjon på minst 60 % av de operative militære avdelingene i Agder-fylkene.

Høyres landsmøte mener dette er en helt uforsvarlig nedbygging og svekker forsvarsevnen i Sør-Norge.

Den internasjonale situasjonen tilsier det motsatte.

Høyre merker seg at forsvarssjefen nå vil fjerne den siste større forsvarsinstitusjonen på Sørlandet ved å legge ned Luftforsvarets skolesenter på Kjevik.

En fjerning av skolesenteret vil flytte et viktig kompetansesenter ut av landsdelen og samtidig føre til unødvendige flyttekostnader.

Landsmøtet ber Regjeringen videreføre dagens drift ved Luftforsvarets skolesenter på Kjevik.

Høyres landsmøte ber Regjeringen sørge for at HV i Agder i fremtiden får en regional tilstedeværelse og operativ evne som er tilpasset beredskapsbehovet i landsdelen og sikkerhetspolitisk behov.

Vest-Agder Høyre

23. Forsvars- og sikkerhetspolitikk i en ny tid

Norge opplever konjunkturedgang og et betydelig press på økonomien. Samtidig er landets sikkerhet avhengig av et bedre rustet forsvar. Verden står overfor store sikkerhetspolitiske utfordringer og Norges viktige ressurser og beliggenhet gjør oss sårbare.

Forsvarsteknologi er kostnadsdrivende. Forsvarssjefen anslår i fagmilitært råd at dagens bevilgningsnivå på sikt vil innebære en reduksjon i styrkestruktur og militær kampkraft. For regionen innebærer det svekket militært nærvær og beredskap, herunder en redusert HV-struktur. For å opprettholde - og helst styrke - dagens forsvarsnivå nasjonalt og regionalt, er en økning i bevilgningene helt nødvendig.

Norge er avhengig av NATO-støtte. Når flere medlemsland kutter i forsvarsbudsjettene er det grunn til bekymring også i Norge. I tillegg til å øke egne bevilgninger, må vi ta til orde for at flere land gjør tilsvarende. Samtidig må vi sikre at allierte hurtig kan sette inn kampstøtte på norsk jord. Det betyr blant annet at Forsvaret jevnlig må gjennomføre øvelser med NATO-landene, både i nord og sør.

Allmenn verneplikt sikrer at Forsvaret kan rekruttere blant de beste og mest motiverte, uavhengig av kjønn. Samtidig er verneplikten viktig for Norges kampkraft. Tilgang på en styrke- og beredskapsstruktur, der soldatene har tilstrekkelig grunnleggende soldatutdanning, er avgjørende i en krise- eller krigssituasjon. Verneplikten sikrer

dessuten forankring og legitimitet i befolkningen. Fremtidens forsvar består både av vernepliktige og vervede soldater, der flere spesialiserer seg. Høyre støtter innføringen av den nye personell- og befalsordningen.

Forsvaret har historisk sett hatt flest menn i tjeneste. Dermed er også en del av kasernene dårlig tilrettelagt for et økende antall kvinner. Rogaland Høyre forventer at regjeringen sikrer soldatene anstendige boforhold.

Høyre ber regjeringen:

- Starte opptrappingen av forsvarsbudsjettet til 2 % av BNP og holde fast ved at minst 20 % av budsjettet skal brukes til investering
- Sikre et forsvar med høy beredskap, regionalt nærvær, utholdenhet og kompetanse til å motta allierte forsterkninger, og herunder jevnlig gjennomføre NATO-øvelser
- Styrke verneplikten og fortsette innføringen av personell- og befalsordningen
- Gjøre nødvendige oppgraderinger av mannskapsforlegningene der det måtte være behov for det
- Opprettholde og styrke Heimevernet som en viktig del av den lokale beredskapen

Rogaland Høyre

24. Høyre vil styrke forsvaret

Innledning

Høyre ser med alvor på den sikkerhetspolitiske utviklingen og forsvarets svekkede tilstand. Å sikre innbyggernes trygghet er en kjerneoppgave for en stat, og Norge skal være en troverdig partner i NATO.

Forsvaret er i dag i en alvorlig situasjon. Langvarig ubalanse mellom oppgaver og ressurser og en underfinansiering av den politisk vedtatte strukturen har resultert i en erodert operativ kapasitet. Samtidig opplever Europa en mer krevende sikkerhetspolitisk situasjon enn på flere tiår. I øst har Russland – Norges naboland – opptreden skapt grunnleggende usikkerhet om egne intensjoner. For første gang siden andre verdenskrig ser vi at grenser i Europa blir forsøkt endret ved bruk av militærmakt.

Cybertrusler utgjør en stadig økende del av trusselbildet. Cyberangrep benyttes både som selvstendige militære angrep og pressmiddel mot nasjoner, og som del av større militære operasjoner. Høyre er opptatt av at Forsvaret utvikler kapasitet for å håndtere Cyberoperasjoner på en helhetlig måte, og som del av Forsvarets ordinære operasjoner.

Høyre mener forsvarspolitikken må være en grunnplanke i Høyres program. Å trygge egne borgeres sikkerhet er statens første og største plikt. Å sikre et troverdig og adekvat forsvar, rustet og øvet til å møte de utfordringer som landet står overfor, er en hovedoppgave for et ansvarlig, styringsdyktig parti som Høyre.

Forsvaret i Oppland

Cyberforsvaret har et tyngdepunkt på Jørstadmoen, og Forsvarssjefen har i FMR2015 foreslått å samle større deler av virksomheten på Jørstadmoen. Høyre støtter konsolidering av Forsvarets virksomhet til færre og mer effektive baser. Forholdene ligger godt til rette for slik konsolidering på Jørstadmoen. Forsvaret har gode, effektive arealer med nok plass til utvikling og med både sentrale kommunikasjonslinjer, by og øvingsområder i umiddelbar nærhet. Mjøsregionen har et godt arbeidsmarked med tilgang på nødvendig kompetanse.

Heimevernets skole- og kompetansesenter (HVSKS) har fasiliteter som er etterspurt og som benyttes av andre avdelinger i Forsvaret. HVSKS har gode avtaler med aktørene rundt Dovrefjell og kan tilby andre avdelinger fra

Forsvaret vinterklasserom fra det ekstreme til det gjestmilde. I fremtiden vil det være viktig for Forsvaret å ha fotfeste i ett sikkert område for vintertrening i Sør Norge.

HVSKS har vært utredet gjentatte ganger (ref. FS 2000, MFU 2004, FS 2007 og FMR 2011). Utredningene konkluderer med at HVSKS på Dombås er den mest kosteffektive lokaliseringen for våpenskolevirksomheten, og den gir det beste kvalitative tilbudet for Heimevernet.

Forsvarsbudsjettet

Høyre er opptatt av at Norge planlegger langsiktig for Forsvarsbudsjetter som er tilstrekkelig til å løse Forsvarets oppgaver med den mest sannsynlige utviklingen i trusselbilde.

Russland og enkelte andre sentrale land utenfor Vestens sikkerhetsfellesskap har systematisk bygget opp militær kapasitet over flere år, med en budsjettutvikling som følger eller ligger over BNP-utviklingen, og har også dette som del av sine videre planer. En BNP-bane vil derfor være et naturlig utgangspunkt for langsiktig planlegging av norske forsvarsbudsjetter.

Høyre mener at forsvarsbudsjettet snarest må knyttes til en BNP-bane, og at dette legges til grunn for langsiktig planlegging og årlig budsjettering. Nivået på BNP-banen må tilpasses endring i trusselnivået og hva det koster å løse Forsvarets oppgaver.

Høyre vil

- at utviklingen av forsvarsbudsjettet knyttes til en BNP-bane
- at Norge imøtekommer NATOs 2 %-mål innen 2024, med et delmål på 1,8 % i 2020
- at Forsvaret arbeider kontinuerlig for å videreutvikle kapasiteter for IKT-operasjoner og integrerte cyberoperasjoner
- at Cyberforsvaret samles på Jørstadmoen
- at Heimevernet holdes på minst 45 000 mann og heller styrkes enn å reduseres
- at Heimevernets Skole og Heimevernets skole- og kompetansesenter (HVSKS) opprettholdes på Dombås

Oppland Høyre

25. Heimevernet – en viktig brikke i et moderne forsvar

Høyre er opptatt av å styrke Forsvaret, og mener at Heimevernet er en viktig del av dette. Vi ser med bekymring på at forsvarssjefens fagmilitære råd anbefaler nedbygging av Heimevernet, og mener mange tungtveiende argumenter ikke er hensyntatt i denne anbefalingen.

Norge står overfor det mest kritiske trusselbilde på flere tiår. Vår sikkerhet er truet av økt politisk uro i våre nærområder, men også av den økte terrorfaren. Heimevernet har i dag 40.000 soldater mot hærens 5000. Heimevernet er en styrke som på tross av sin størrelse utgjør kun 3-4% av kostnaden i Forsvaret.

Forsvaret utdanner hvert år flere tusen soldater som etter sin gjennomførte førstegangstjeneste blir overført til Heimevernet. At ungdommer gjennomfører førstegangstjenesten, og senere tjenestegjør i Heimevernet, knytter Forsvaret sterkere til befolkningen forøvrig og styrker dens legitimitet. I dag opplever mange svært motiverte soldater at de må velge å legge fra seg uniformen etter 12 måneder, for så å ta den på seg igjen først når sivil

utdanning er unnagjort. Dette betyr at nyutdannede soldater ikke gjenopptar praktiseringen av sine ferdigheter før opptil 5 år er gått. Det må derfor bli enklere å kombinere Heimevernet med utdanning.

- Desentralisert militær tilstedeværelse har stor betydning for fremtidig rekruttering til Forsvaret over hele landet.
- Heimevernet har kort responstid og kan være først til stede ved ulike hendelser.
- Heimevernet sikrer «etterbruk» av opplært personell i mange år.
- Lokal ledelse av Heimevernet sikrer tilstrekkelig lokalkunnskap og nært samarbeid med andre beredskapsaktører som Fylkesmannen, Politiet og kommunene.
- For å holde våre forpliktelser ovenfor våre allierte må vi også kunne vise at vi har et hjemmeforsvar som kan regnes med i en konfliktsituasjon. Tilgjengelig og raskt operativt heimevern vil være en viktig del av vår forsvarsevne.
- Også i fredstid er Heimevernet en viktig del av Norges beredskap. Mer ekstremvær, store rasutsatte områder i distriktet og fare for større sivile krisehendelser, er også tungtveiende argumenter for å opprettholde og styrke Heimevernet.
- Høyre vil videreutvikle heimevernstjenesten ved å opprette flere innsatsstyrker slik at soldater som ønsker en større utfordring lettere rekrutteres til Heimevernet.
- Høyre vil gjøre det enklere å kombinere Heimevernstjeneste med utdanning, slik at de soldatene som ønsker dette kan delta på intensive samlinger spredt utover studieåret.
- Høyre vil i Stortinget gjøre vedtak som sikrer fortsatt opprettholdelse av dagens desentraliserte hovedkontorstruktur, for lokal tilstedeværelse.

Møre og Romsdal Høyre

26. Forsvaret i Norge må styrkes

Høyres landsmøte mener at den sikkerhetspolitiske situasjonen i vårt nærrområde og i Europa medfører at Norge må bygge opp en forsvarsevne som kan håndtere de nye sikkerhetspolitiske utfordringene vi står overfor og sikre vår trygghet som nasjon.

Nedbygging av forsvaret over mange år har medført at vi i dag ikke har en forsvarsevne som svarer til vårt behov for trygghet. I tillegg er det avdekket vedlikeholdsetterlep og mangel på reservedeler i milliardklassen. Utviklingen må snus. Norge må ha som mål å trappe opp forsvarsbudsjettet til 2 prosent av BNP slik NATO ønsker av sine medlemsland. Forsvarsevnen i våre nære nordområder må styrkes med økt operativ kapasitet som også støtter opp under den gode allierte samtrentingen.

Det er viktig at vi bygger en forsvarsevne som sikrer mobilitet også for hærens styrker. Hurtig evakuering av sårede soldater betyr mye for kampmoral og kampkraft. Forsvarets kapasiteter er viktig for vår troverdighet innad i NATO-alliansen og bidrar også med kapasiteter i fredstid som sikrer landets sivile beredskap.

Høyres landsmøte støtter forsvarssjefen i at hensynet til sikkerhet og beredskap i nordområdene tilsier også en større tilstedeværelse og en styrket operativ evne når den nye langtidsplanen for Forsvaret skal vedtas av Stortinget.

Nordland, Troms og Finnmark Høyre

27. Forsvars- og sikkerhetspolitikk

Vi står overfor større sikkerhetspolitisk uro enn på lenge. Dette gjelder både utviklingen i Midt-Østen, langs Europas grenser og i våre nærrområder.

For Norges vedkommende er Folkeretten og forankringen i NATO fundamental og ikke gjenstand for fortolkninger eller forhandlinger. Vår utsatte beliggenhet og våre betydelige ressurser i nærområdet, gjør at vi ikke kan ta for stor risiko hva angår Forsvaret uten at vi forringer vår sikkerhetspolitiske situasjon.

Mange av våre NATO-partnere som vi har regnet med kan komme oss til assistanse, har tatt betydelige kutt i sine forsvarsbudsjetter. Vi må sikkerhetspolitisk opptre på en måte som gjør at terskelen er lav for våre NATO partnere til unnsatte oss om det skulle oppstå en situasjon som krever dette. Fremfor alt gjelder dette i forhold til USA.

Betydelig lavere oljepris, en svakere kronekurs og en betydelig øking i antall asylsøkere, har lagt et betydelig press på norsk økonomi. Vi erkjenner at det er meget krevende å finne frem til en bærekraftig struktur for et forsvar som gir mening i dagens Norge. Uten en klar omlegging av Forsvaret tilpasset dagens situasjon, vil Forsvaret på kort tid forvitte eller bli så sårbart at det blir irrelevant som sikkerhetspolitisk instrument. Vi er også redd for at praktiseringen av verneplikten i stadig større utstrekning kommer til å fremmedgjøre Forsvarets utfordringer for resten av Norge. Alternative ordninger for å beholde kontakten folk og forsvar må ivaretas.

Senior Høyre vil at det skal føres en politikk som

- Fører til at det på sikt bevilges 2 % av BNP til Forsvaret.
- Sørger for at vi innen alle forsvarsgrener har en høy beredskap hva angår rask reaksjon og utholdenhet av alle elementer som Forsvaret disponerer
- Sørger for at vi har kunnskap og kompetanse til å føre krig i Norge, ta imot forsterkninger og beholde norsk suverenitet i krise og krig.

Rogaland Senior Høyre

28. Et sterkere forsvar kan møte utfordringene

Forsvar er en av statens kjerneoppgaver, og må prioriteres høyt, også i krevende økonomiske tider. Forsvaret må prioriteres for å være i stand til å løse sine oppgaver.

Det norske forsvar skal, som del av NATO-alliansen, levere troverdig avskrekking og kunne forsvare norsk og alliert territorium. Dette innebærer at Norge, innenfor rammen av NATO, må råde over relevante og tilstrekkelige maktmidler som kan motvirke og avskrekke press, aggresjon eller anslag.

I forbindelse med arbeidet med ny langtidsplan for forsvar har Forsvarssjefen lagt frem sitt militærfaglige råd. For å sikre selv et minimumsforsvar viser dette et behov for en betydelig prioritering av Forsvaret for å sikre evnen til å møte forventede oppgaver.

Luft-, sjø-, cyber- og landstridskreftene må sikres tilstrekkelige relevante, moderne våpensystemer og struktur. Heimevernet må sikres personell og materiell for å løse sine oppgaver i hele Norge. Stående styrker må ha et bærekraftig nivå for også å kunne betjene de styrkene som Norge bidrar med i internasjonale operasjoner.

På grunn av den særlige prisstigningen for forsvarsrelatert investering og drift vil det være nødvendig med større budsjettøkninger for å sikre kampkraften enn det som gjelder de øvrige offentlige sektorer

Fremtidens forsvar må også ta sin del av miljøansvaret og derfor må investeringer og utvikling av materiell være fremtids- og miljørettet.

Det er viktig at næringsliv og forskningsmiljø utvikles gjennom aktivt samarbeid, og gir mulighet til innovasjon og vekst, for å kunne være egnede parter når gjenkjøpsavtaler og utviklingskontrakter skal inngås i et slikt omfang.

- Høyre forventer at langtidsplanen for forsvaret blir basert på mer enn minimums-anbefalingen i det militærfaglige rådet.
- Høyre mener at dette vil kreve at regjeringen må arbeide for å nå den vedtatte ambisjonen om et forsvarsbudsjett på 2 prosent av brutto nasjonalprodukt og samtidig opprettholde minst 20 prosent investerings-andel i løpet av 2021.

Buskerud Høyre

29. Forsvaret må styrkes

I en situasjon preget av mer uforutsigbarhet må Norge føre en sikkerhetspolitikk som er basert på forutsigbarhet og fasthet. Målet er stabilitet og forutsigbarhet i vår del av verden. Nato-solidariteten er grunnleggende for Norges sikkerhet, og Norge skal være en konstruktiv og aktiv partner i forsvarsalliansen.

Forsvaret har så store mangler at evnen til å håndtere de mest alvorlige sikkerhetspolitiske utfordringene er vesentlig svekket. I tett samarbeid med allierte, må Norge styrke evnen til å forsvare eget territorium og egne interesseområder. Det er nødvendig å endre og forbedre styrkenes reaksjonsevne, kampkraft og utholdenhet, og Forsvaret må tilføres nye kapasiteter.

Forvarsspesifikk kostnadsvekst er erfart realvekst i forsvarsutgiftene. Å opprettholde forsvarsevnen over tid krever at forsvarsbudsjettet må ta utgangspunkt i den forvarsspesifikke kostnadsveksten. Høyre vil understreke at Norge må fortsette å investere tungt i vår forsvarsevne. Forsvar er en av statens kjerneoppgaver og må prioriteres høyt, også i krevende økonomiske tider.

Forsvaret må ha evne til å kunne forsterke et NATO-område med militære styrker. Den sikkerhetspolitiske situasjonen gjøre det særskilt nødvendig å oppdatere planer og konkretisere Norges evne til å motta allierte forsterkninger.

Forsvaret må reelt sett fremstå som et førstelinjeforsvar. Det skal kunne yte umiddelbar og effektiv motstand for å virke avskrekkende på en motstander, uten alvorlige svakheter som kan utnyttes. Førstelinjeforsvaret må derfor bygge på et bredt spekter av evner og virkemidler.

Norsk etterretning og overvåking må sikres tilstrekkelig kapasitet til å identifisere forberedelser til maktanvendelse mot Norge så tidlig som mulig.

Høyre vil:

- Styrke kapasiteten til Norsk etterretning og overvåking.
- Videreføre og styrke regjeringens satsinger i NATO.
- Styrke cyberforsvaret

Sør-Trøndelag Høyre

30. Et sterkere forsvar

Forsvar er en av statens kjerneoppgaver, og må prioriteres høyt, også i krevende økonomiske tider. Forsvaret er underfinansiert gjennom mange år, og i lys av sikkerhetspolitiske, økonomiske, operative og teknologiske utviklingstrekk er det på nytt behov for å se på balansen mellom oppgaver, struktur og ressurser for å sikre bærekraftige løsninger og sette Forsvaret i stand til å løse sine oppgaver.

Det norske forsvaret skal, som del av NATO-alliansen, levere troverdig avskrekking og kunne forsvare norsk og alliert territorium. Dette innebærer at Norge, innenfor rammen av NATO, må råde over relevante og tilstrekkelige maktmidler som kan motvirke og avskrekke press, aggresjon eller anslag.

Høyre mener at dette vil kreve at regjeringen må arbeide for å nå den vedtatte ambisjonen om et forsvarsbudsjett på 2 prosent av brutto nasjonalprodukt og samtidig opprettholde minst 20 prosent investeringsandel innen 2024.

Oslo Høyre

31. Fremtidens Forsvar – Norges sikkerhet først!

Høyre erkjenner at vi står foran et avgjørende veivalg for hva slags forsvar vi skal ha i Norge i fremtiden. Hordaland Høyre vil at Norge skal ha et sterkt forsvar som kan håndtere skiftende utfordringer i det enhver tid gjeldende trusselbildet, herunder ivaretagelse av totalforsvarskonseptet.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen for Norge har endret seg betydelig. Vi befinner oss i dag i en komplisert og uforutsigbart trussel- og risikovirkelighet. Dette ble nylig bekreftet både i trusselvurderingen fra PST og Etterretningssjefens årlige rapport. Den sikkerhetspolitiske situasjonen preges av økt uforutsigbarhet og usikkerhet knyttet til våre nærområder. Men vi ser også betydelig utenlandsk etterretningsaktivitet rettet mot vitale samfunnsinstitusjoner og næringsliv av vesentlig betydningen for verdiskapningen i Norge.

I øst fører Russland en mer aggressiv utenrikspolitikk og har utviklet en betydelig økt militær evne, og med vilje til å bryte folkeretten og bruke militær makt for å fremme sine interesser. Videre representerer utviklingen i Midtøsten en humanitær katastrofe med sikkerhets- og forsvarspolitiske implikasjoner. Aktørbildet i konflikten er uoversiktlig med geopolitiske konsekvenser og terrortrusselen kjenner ikke lenger noen grenser.

Høyre setter Norges sikkerhet først og forventer en vedvarende økt vilje til å satse på Forsvaret gjennom økte, stabile og forutsigbare rammevilkår, kombinert med en vilje til stadig fornyelse, høyt investeringsnivå og fortsatt effektivisering internt i sektoren.

Høyre mener vi må ruste Norge for fremtiden og prioritere forsvarsets operative evne, slik at vi blir i stand til å håndtere det uforutsigbare og møte raske endringer i trusselbildet. Dette innebærer blant annet et moderne og godt utrustet sjøforsvar og at marinens kapasiteter på hovedbasen Haakonsværn styrkes.

Høyre vil at vår politikk skal bygge på de grunnleggende verdier vi deler med våre allierte i NATO. Det nye trusselbildet minner oss om hvor viktig det er å styrke NATO-samarbeidet og vårt eget forsvar. NATO-solidariteten og forpliktelsene er helt avgjørende forutsetninger for Norges sikkerhet. Hordaland Høyre mener at forsvar av landet er en av statens kjerneoppgaver, som må prioriteres høyt, også i krevende økonomiske tider. Forsvaret må kunne levere troverdig avskrekking og kunne forsvare norsk og alliert territorium.

Høyre vil derfor:

- Fortsette den årlige styrkingen av forsvarsbudsjettene som regjeringen har påbegynt. Dette er helt nødvendig, fordi Forsvaret har vært underfinansiert gjennom mange år.
- Øke budsjettrammen i den neste langtidsplanperioden betydelig utover Forsvarssjefens budsjettramme i forsvarssjefens fagmilitære råd
- Sørge for tilstrekkelige økonomiske vilkår for trening, vedlikehold, oppgradering og rekruttering av egnet og motivert personell. Sjøheimetvernet må opprettholdes og HV ikke svekkes, for å kunne sikre og beskytte objekter av nasjonal betydning i Hordaland.
- Fortsette det viktige arbeidet med å utvikle Marinens jegerlåven og Marinejegerkommandoen på Haakonsværn til Forsvarets hovedkapasitet for maritim kontraterror.
- Sikre en årlig jevn vekst av forsvarsbudsjettet og ha 1,8% av BNP i 2020 som delmål.
- At Norge skal nå den vedtatte NATO-ambisjonen om et forsvarsbudsjett på to prosent av BNP innen 2024 og samtidig opprettholde minst 20 prosent investeringsandel
- At dette skal innbefatte en fornyelse av Ubåtlåven med nye fartøyer.

Hordaland Høyre

32. Forsvaret i nord må styrkes

Troms Høyre mener at den sikkerhetspolitiske situasjonen i vårt nærområde og i Europa medfører at Norge må bygge opp en forsvarsevne som kan håndtere de nye sikkerhetspolitiske utfordringene vi står overfor og sikre vår trygghet som nasjon.

Nedbygging av forsvaret over mange år har medført at vi i dag ikke har en forsvarsevne som svarer til vårt behov for trygghet. I tillegg er det avdekket vedlikeholdsetterlep og mangel på reservedeler i milliardklassen. Utviklingen må snus. Norge må ha som mål å trappe opp forsvarsbudsjettet til 2 prosent av BNP slik NATO ønsker av sine medlemsland.

Forsvarsevnen i nord må styrkes med økt operativ kapasitet i Nord-Norge, som også støtter opp under den gode allierte samtreeningen i landsdelen.

Hovedbasen for helikopter på Bardufoss må opprettholdes med 339 skvadronen som sikrer hærens mobilitet. Landets største militærbase kan ikke stå uten helikopterstøtte. Hurtig evakuering av sårede soldater betyr mye for kampmoral og kampkraft. Skvadronen er viktig for den sivile beredskapen og redusert responstid er i dag en prioritert aktivitet.

Troms Høyre støtter forsvarssjefen i at hensynet til sikkerhet og beredskap i nordområdene, også tilsier en større tilstedeværelse i Finnmark.

Troms Høyres årsmøte krever økt tilstedeværelse og en styrket operativ evne i nord gjennom den nye langtidsplanen for Forsvaret.

Troms Høyre

Kommune og forvaltning

33. God integrering i kommunene

Den internasjonale flyktnings situasjonen er krevende. Ikke siden 2. verdenskrig har det vært så mange mennesker på flukt i verden som det er nå. Denne situasjonen berører hele samfunnet, og utfordringene er store og krevende, spesielt for kommunene som har ansvar for bosetting og integrering av asylsøkere og flyktninger.

For at norske kommuner skal klare å bosette og integrere på en best mulig måte er det viktig at rammebetingelsene er forutsigbare og at den økonomiske kompensasjonen er rimelig opp mot det som forventes av kommunene. Høyre mener regjeringen har håndtert den krevende flyktnings situasjonen godt og legger til grunn at man i det videre arbeidet sikrer kommunene en forutsigbarhet og et langsiktig perspektiv på utviklingen av asyl- og integreringspolitikken i Norge.

Høyre vil understreke at integreringen av asylsøkere og flyktninger i kommunene må intensiveres. De tre viktigste hovednøklene for en god integrering er språk, utdanning og arbeid. Det må sørges for at det gis tilstrekkelig med norskopplæring og at kommunene etablerer ordninger for arbeidspraksis i samarbeid med lokalt næringsliv.

Høyre vil særlig løfte frem norske idrettslags viktige rolle i arbeidet med hverdagsintegrering. NIF og idretten representerer den største frivillige organisasjonen for barn og ungdom. Norges Idrettsforbund har gjennom 23 år forvaltet tilskuddordningen «Inkludering i Idrettslag» som har til hensikt å øke deltakelsen av nye grupperinger i lagenes ordinære aktivitetstilbud gjennom å motvirke økonomiske og kulturelle barrierer, som kan være til hinder for deltakelse i idrettsaktivitet.

Norges Idrettsforbund opprettet i 2015 et flyktningsfond hvor idrettslag kan søke om økonomisk støtte for å drive aktivitetstilbud for flyktninger i sine lokalsamfunn. Disse to ordningene bidrar til å integrere barn og unge med minoritetsbakgrunn gjennom organisert fritidsaktivitet, og voksne til deltakelse i frivillig organisasjonsarbeid. Høyre mener at den ekstraordinære situasjonen med økning i antall flyktninger i Norge gjør at ordningen «Inkludering i Idrettslag» må utvides til å i større grad gjelde hele landet. Høyre anmoder

regjeringen om å bidra med midler til NIFs flyktningefond og mener dette vil være et viktig bidrag for best mulig integreringsarbeid i kommunene.

Høyre mener at:

- Kommunene må involvere hele lokalsamfunnet og hele bredden i kulturlivet må mobiliseres i integreringsarbeidet.
- Integrering av flyktninger krever at kommunene sørger for språkopplæring, ordninger for arbeidspraksis, utdanning og involvering i lokalsamfunnet.
- Hver enkelt kommune må sammen med næringslivet kartlegge hvor behovet for arbeidskraft ligger og tilpasse integreringsarbeidet deretter.
- Ordningen «Inkludering i Idrettslag» må utvides til å i større grad gjelde hele landet.
- Regjeringen bør bidra med midler til NIFs flyktningefond og bidra til tilsvarende tiltak innen kulturlivet.
- Barn av asylsøkere og flyktninger må tilbys barnehageplass gjennom ordningen med gratis kjernetid.
- Et godt tilrettelagt skoletilbud må gis til barn av asylsøkere og flyktninger på grunnskole og videregående skolenivå, for å sikre god integrering.

Nordland, Troms og Finnmark Høyre

34. Inkludering av flyktninger

I løpet av året vil 18 000 flyktninger trenge en hjemkommune. 4 400 av dem vil være enslige mindreårige flyktninger.

Frivillige organisasjoner og idretten er limet i mange lokalsamfunn. Gjennom deltaking i frivillige organisasjoner kan nyankomne innvandrere i en kommune bli kjent med lokalsamfunnet, sine nye naboer og få mulighet til å praktisere norsk.

I tillegg bidrar deltagelse i idrett til å utjevne forskjeller i samfunnet.

Den er åpen for alle, uavhengig av kjønn, alder, etnisitet, seksuell legning osv. Deltakelse i idrett kan også bidra til å øke kunnskapen om norsk frivillighetskultur og demokrati.

Også det faktum at idretten stiller relativt lite krav til språklig kompetanse (regler er stort sett internasjonale), tilsier dermed at idrettsarenaen blir framhevet som en god egnet arena for inkludering av etniske minoriteter.

«– Gjennom idretten så fikk jeg venner, jeg lærte språket og jeg ble integrert. Det var mye enklere å lære språket når vi drev med lek, da tenkte jeg ikke på at jeg lærte samtidig,» sier Grace Bullen til Fredrikstad blad. Også foreldrene hennes brukte idrettslaget som en arena for å lære språket. De gikk på norskkurs, men brukte barnas treninger til å snakke med andre foreldre og bruke språket i praksis. Det hjalp dem mye.

Høyre vil at denne resursen i inkluderingsarbeidet skal tas i bruk i langt større grad enn i dag, men ser at det i mange lag også kan bli en økonomisk utfordring.

Høyre vil derfor at det opprettes en lavterskel tilskuddsordning hvor lag og foreninger kan søke tilskudd for inkluderingsarbeid helt ned på individnivå. Tilskuddet må være uavhengig av tilskuddet som ytes til kommunene. Tilskuddsordningen må finansieres av staten og administreres av kommunen

Vest-Agder Høyre

35. Enklere forvaltning av fjell, kyst og vidder

Regjeringen har igangsatt reformer som skal gjøre det mulig å nå målene om forenkling og mindre byråkrati, styrking av lokaldemokratiet og økt naturbasert verdiskapning i utmarka. Kommunereformen skal gi mer reell lokal forvaltning. Større lokale fagmiljøer med helhetlig forvaltningskompetanse, også på næringsutvikling i utmark, gir grunnlag for flytting av makt og myndighet i form av oppgaver - fra statlige myndigheter til kommuner og lokale forvaltningsorganer. Slik vil både innbyggere og lokale folkevalgte få mer makt og større innflytelse over egen samfunnsutvikling. Dette vil bidra til vekst i landbasert næring.

I Sundvolden-erklæringen, i tidligere landsmøtevedtak og i rapporter om «Forenkling av utmarksforvaltningen», er flytting av oppgaver og myndighet til kommunene samt styrking av tilgjengelighet og brukervennlighet gjennom bedre og mer rasjonelt tjenstedesign og IKT, viktige momenter. Et regjeringsoppnevnt utvalg skal revidere fjelloven og statsallmenningensloven og har fått et tydelig mandat. Våren 2016 ferdigstilles en utredning om erfaringer med samordning mellom plan- og bygningsloven og sektorlover. Høyres landsmøte ønsker å fremme innspill til det videre arbeidet.

Høyres landsmøte vil:

- Fortsette begrensingen av fylkesmannens og andre overordnede instansers mulighet til å fremme innsigelser til lokale styringsorganers vedtak.
- Gi lokal skjønnsutøvelse og vedtak gjort både i kommuner og verneområdestyrer avgjørende vekt når vedtaket ikke er dokumenterbart i konflikt med nasjonale og regionale føringer.
- La klagesaker, også i verneområder, behandles av et politisk organ, og unngå at klagevedtaksmyndighet blir delegert til direktorater.
- Gjennomgå og samordne distriktspolitiske drifts- og virkemidler, og la dem forvaltes av sterkere kommuner og brukes til vekstfremmende tiltak som grunnlag for arbeidsplasser og verdiskapning.
- Fortsette forenklingen av plan- og bygningsloven, og gjøre denne til det sektorovergripende planverktøyet for kommunene som det er ment å være ved å:
 - integrere flere sektorlover i plan- og bygningsloven, eventuelt at kommunene behandler også etter særlover.
 - naturmangfoldsloven integreres i plan- og bygningsloven, eventuelt at næringsutvikling blir eget mål i naturmangfoldsloven.
- Styrke de lokale fjellstyrene og deres ansvar for oppsyn, skjøtsel og veiledning i statsallmenning. Dette gir en forvaltning som er basert på lokalkunnskap, er overveiende selvfinansiert, har næringsutvikling som en vedtektsbestemt del av arbeidet, og involverer de lokale brukerinteressene bedre.
- Gjennomføre Sundvolden-erklæringens punkt om etablering av flere forsøksmodeller med privat grunneierstyrt forvaltning av verneområder.
- Gjennomføre Høyres landsmøtevedtak av 2014 om overføring av arbeidsgiversansvar for nasjonalparkforvalter og budsjettansvar til verneområdestyrene, samt integrere næringsutvikling i forvaltningsarbeidet i verneområdene.
- Bringe store private grunneiere inn i verneområdestyrene, jf. Breheimen nasjonalparkstyre.

- Revidere eldre verneforskrifter for å integrere næringsutviklingsperspektivet. Kommuner, private grunneiere og rettighetshavere i reinbeitedistrikt og brukerinteresser må involveres i vidt omfang. Det må settes en tidsfrist for dette arbeidet.
- Gi forvaltningsmyndigheter i eksisterende verneområder ansvar for å revidere/lage forvaltningsplaner i tråd med nye verneforskrifter. Kommuner, private grunneiere og rettighetshavere i reinbeitedistrikt og brukerinteresser må involveres i vidt omfang. Det må settes en tidsfrist for dette arbeidet.
- Avklare Norges internasjonale forpliktelser i rovviltpolitikken ved å gjennomgå Bern-konvensjonen.

Ole Gunnar Krakhellen, Sogn & Fjordane, Anders Werp, Buskerud, Elin Agdestein, Nord-Trøndelag, Bjørn Lødemel, Sogn og Fjordane, Solveig Sundbø Abrahamsen, Telemark, Erik Fløan, Nord-Trøndelag, Gunnar Gundersen, Hedmark, Hanne Alstrup Velure, Oppland og Olemic Thommessen, Oppland

36. Innvandring og inkludering

De store menneskelige lidelsene i Syria angår oss som medmennesker og det er viktig at vi bidrar i en felles internasjonal innsats. Høyre anerkjenner arbeidet som er gjort og stiller seg bak prioriteringene om bistand i nærområdene. Det er i tillegg viktig å sørge for et godt mottaksapparat, rask avklaring på asylsøknader og et program som sikrer god inkludering i det norske samfunnet.

Høyre har støttet et grenseløst Europa, slik at innbyggerne slipper byråkratiske hindringer ved grensepasseringer, men ser nå at landet står ovenfor utfordringer i forhold til den massive flyktningstrømmen. Høyre støtter dermed opp om regjeringens politikk om midlertidig grensekontroll og mener den bør forlenges så lenge det er i nasjonens interesse.

Høyre ønsker en oppdatert inkluderingspolitikk som sikrer tidlig deltakelse i arbeidslivet og en god inngang til det norske samfunnet. En forutsetning for dette er gode norskferdigheter. I dag er det i lovverket krav om gjennomføring av et visst antall timer i språkopplæringen, men det stilles ingen krav til nivå etter fullført opplæring. Høyre mener at dette ikke motiverer til kvalitet. Det bør settes et krav som ikke er lavere enn A2-nivået som i dag er forutsetningen for å få fritak fra den obligatoriske norskopplæringen.

Det er viktig at unge asylsøkere kommer i aktivitet tidlig i oppholdet. Dette sikrer bedre inkludering. De fleste asylsøkerne som kommer til Norge i alderen 16-18 år, kan ikke dokumentere gjennomført grunnskole i hjemlandet. Dersom de ikke har rett til videregående skole, vil de ha rett til grunnskoleopplæring for voksne. Asylsøkere over 18 år har ingen rett til videregående eller grunnskole for voksne. Høyre oppfordrer Regjeringen til å vurdere denne ordningen for å stimulere til bedre inkludering.

Høyre ber Regjeringen:

- fortsette bistanden i de krigsutsatte nærområdene
- forlenge den midlertidige grensekontrollen så lenge det er nødvendig
- øke inkluderings- og bosettingstilskuddet for å dekke kommunenes utgifter med mottak av flyktninger

- åpne for større fleksibilitet i introduksjonsprogrammet, for eksempel større bruk av frivillighet, lag, organisasjoner og private initiativ
- innføre et obligatorisk kurs i kulturforståelse, som en del av introduksjonsprogrammet, der fokuset er vestlig kvinnesyn og likestilling
- fjerne dagens praksis med timetelling i gjeldende introduksjonslov, og heller innføre krav til minimumsferdigheter i norsk hos den enkelte
- prioritere arbeidspraksis tidlig i introduksjonsprogrammet, for en bedre språkopplæring
- vurdere å sette krav om at arbeidsledige med dårlige norskkunnskaper får utvidet språkopplæring
- følge opp at kommunene tilbyr norskopplæring til barn i akuttinntak iht. opplæringsloven
- vurdere om asylsøkere mellom 18-25 år skal få samme rettigheter til videregående opplæring som ungdom under 18 år
- lage en direkte overgang mellom ungdomsrett og voksenrett i Opplæringsloven

Rogaland Høyre

37. Reduser byråkratiet

Gode offentlige tjenester forutsetter god, kompetent og handlekraftig administrasjon. Utviklingen de siste årene har dessverre vist at antallet ansatte i byråkratiet har økt betydelig, spesielt innenfor direktorat og tilsyn. Mye av veksten skyldes sannsynligvis omfattende kontroll og rapporteringskrav.

Et omfattende og lite effektivt byråkrati er negativt for bedriftenes konkurransekraft. Gründere, bedriftseiere og ansatte må i størst mulig grad få bruke tiden sin på verdiskaping. Offentlige tjenester og tilbud må gjøres lettere tilgjengelig. Høyre vil basere en større del av offentlig virksomhet på tillit til innbyggerne, og overlate flere beslutninger til den enkelte. Det må derfor være et kontinuerlig arbeid for å redusere omfanget av krav til rapportering til ulike myndigheter, både fra kommunale og statlige myndigheter.

Ved å ta i bruk ny teknologi kan offentlig sektor redusere saksbehandlingstiden og øke effektiviteten. Dette gjøres i stort omfang i andre sektorer. I offentlig sektor kan ressursene som frigjøres på denne måten benyttes til å styrke kvalitet og omfang på tjenesteproduksjonen eller til å redusere skattebyrden.

Kommunereformen som nå gjennomføres gjør det mulig å redusere omfanget av byråkratiet i kommunene betydelig. Høyre mener det må være et krav at alle sammenslåinger fører til målbare reduksjoner i omfanget av administrasjonen i de nye kommunene.

Høyre vil:

- Stanse veksten i antall ansatte innenfor rene byråkrattstillinger, spesielt i direktorat og tilsyn
- Gjennomgå alle rapporteringskrav i offentlig sektor med mål å redusere omfanget med 30 prosent på to år
- Gjennomføre tiltak som samlet reduserer næringslivets kostnader med å etterleve myndighetspålagte krav med 25 prosent
- Utvikle et forenklet lov- og regelverk for små og mellomstore bedrifter
- Styrke bruken av digitale løsninger i hele offentlig sektor, gjennom å blant annet gjøre flere offentlige tjenester tilgjengelig på nett, slik at de kan brukes uavhengig av åpningstider
- Innføre et uavhengig regelråd etter modell av tilsvarende organ i Sverige

- Trekke næringsdrivende inn i arbeidet med å forenkle offentlig sektor og prøve ut nye ordninger før de iverksettes
- Videreutvikle Altinn og ha som mål at næringslivet bare skal behøve å rapportere samme informasjon én gang til det offentlige

Sør-Trøndelag Høyre

38. Lokal forvaltning av utmarka – fjell, kyst og vidder!

I Norge har det vært en lang tradisjon med lokal forvaltning av utmark - i fjellet, langs kysten og på verneverdige vidder. De senere årene har dessverre vist hvordan sentralisering av forvaltningen fører til konflikt mellom statlig byråkrati og lokalsamfunn, og forvitring av utmarksområder. Høyre vil ha vekstkraftige lokalsamfunn med lokal verdiskapning som grunnlag for gode velferdstilbud til innbyggerne. Høyre mener at nærhet, lokalt og privat eierskap og råderett er grunnleggende prinsipper for god forvaltning. Høyre vil bygge et sterkt lokaldemokrati tufta på lokal kunnskap, erfaring, råde- og styringsrett for lokale instanser, og bred involvering av nærings- og brukerinteresser i forvaltningen.

Regjeringen har igangsatt en rekke reformer som skal sikre grunnlaget for å nå overordnede mål om forenkling og avbyråkratisering, styrking av lokaldemokratiet og økt naturbasert verdiskapning i utmarka. Kommunereformen er også en demokratireform som skal sørge for sterkere lokal styring og mer reell lokal forvaltning. Sterkere kommuner med større lokale fagmiljøer med kompetanse også på næringsutvikling av utmarka, gir grunnlag for flytting av makt og myndighet fra statlige myndigheter til lokalsamfunn og kommuner. Slik vil både innbyggere og lokale folkevalgte få mer makt og større innflytelse over egen samfunnsutvikling og Norge vil oppleve tiltrent vekst i landbasert næring.

Reformen for forenkling av utmarksforvaltningen er igangsatt på flere fronter. En rapport om styrking av utmarkskommunenes førstelinjetjeneste er fremlagt av en departementsoppnevnt arbeidsgruppe. Styrking av tilgjengelighet og brukervennlighet gjennom bedre og mer rasjonelt tjenestedesign og IKT og ikke minst flytting av oppgaver og myndighet til kommunene, er viktige momenter. Et gjennomgripende lovarbeid er igangsatt der Plan- og Bygningsloven (PBL) som det sektorovergripende verktøy for kommunene, den er tenkt å være, skal gjennomgås for bedre måloppnåelse. Også fjelloven og statsallmenningsloven er det igangsatt endringsarbeid på, der mandatet tilsier forenkling, styrking av lokaldemokratiet og tydelig reduksjon av statlig styring.

Høyre vil:

- Gi sterkere kommuner ansvar for flere oppgaver og redusere statens detaljstyring av kommunene betraktelig.
- Fortsette arbeidet med begrensning av fylkesmannens og andre overordnede instansers mulighet for å fremme innsigelse til lokale styringsorganers vedtak.
- Tillegge kommunale vedtak betydelig vekt ved behandling av klager på arealplaner og reguleringsplaner.
- At distriktspolitiske virkemidler i størst mulig grad skal forvaltes av sterkere kommuner og brukes til vekstfremmende tiltak som legger grunnlag for arbeidsplasser og verdiskaping.
- Fortsette liberaliseringen og forenklingen av plan- og bygningsloven og gjøre denne til det sektorovergripende planverktøyet for kommunene det er tenkt å være – dette krever integrering av flere sektorlover.
- Naturmangfoldloven (NML) må integreres i PBL eller sekundært må næringsutvikling bli eget mål i NML.

- Styrke betraktelig de lokale fjellstyrene som forvaltere av utmark og fjelloppsynet som primært oppsynsaktør i statsallmenning for sikring av lokalkunnskapsbasert, overveiende selvfinansierende forvaltning og bedring av lokale brukerrettighetshaveres medbestemmelse.

Sør-Trøndelag Høyre

39. Innvandringspolitikken

Vi er glade for at regjeringen går inn for betydelige innstramminger i asylpolitikken. Det trengs en grundig gjennomgang av hele innvandrings- og integreringspolitikken.

Det er viktig at man forsøker å få best mulig nytte av midlene ved at flyktninger i størst mulig grad hjelpes i nærområdet. De som trenger beskyttelse, må få midlertidig opphold i Norge. Målet må være at de skal returnere til sitt eget land for å gjenoppbygge dette så snart forholdene er trygge.

Det bør vurderes om dagens praksis med hensyn til økonomiske ytelser må knyttes mot arbeidsplikt. Stemmerett i Norge må knyttes mot statsborgerskap. Norsk statsborgerskap må gis kun unntaksvis.

Det er viktig for alle mennesker å lære språket i landet de bor i, og alle som har helse til å arbeide, må komme i arbeid. For Norge og Europa er det på sikt også viktig at innvandringen fra ikke vestlige land uten demokratisk tradisjon ikke blir så stor at det undergraver vårt demokrati med sentrale verdier som ytringsfrihet og likestilling mellom kjønnene.

Grong Høyre

40. Norge skal gi forfulgte mennesker beskyttelse

Verden står overfor en helt spesiell flyktningsituasjon. Millioner av mennesker forsøker å komme seg til Europa, og titusenvise har søkt tilflukt til Norge.

Høyre mener vi har en plikt til å hjelpe forfulgte mennesker i nød og å gi dem beskyttelse. Samtidig må vi ta ansvar for å gi dem som kommer hit et best mulig utgangspunkt for å etablere et nytt liv i Norge.

Det aller viktigste målet, er å få flyktingene raskt ut i aktivitet og arbeid. Deltakelse i arbeidsliv og gode norskkunnskaper er også nøklene til inkludering. Arbeid gir tilhørighet, fellesskap, nettverk og mulighet til selvhjelpenhet. Arbeidsinntekt gir også mulighet for å komme inn på boligmarkedet. Det må være en klar forventning om at de som bosetter seg i Norge og har mulighet til å jobbe, skal i arbeid.

Høyre mener det er spesielt viktig å styrke kvinners posisjon og yrkesdeltakelse i det norske samfunnet. Vi bør jobbe for at kvinner ikke skal være økonomisk avhengige av ektemannen eller velferdsordninger.

Ordninger og systemer alene vil ikke sørge for at flyktingene blir en del av det norske samfunnet. Høyre vil være med på å skape en velkomstkultur, hvor frivilligheten og sivilsamfunnet spiller en større rolle. Alle må bidra til hverdagsintegreringen.

Høyre vil:

- stille krav til og legge til rette for aktivitet i hele asyl- og flyktningekjeden.
- at integreringen skal starte allerede i mottakene. Norskopplæring må være obligatorisk og tilgjengelig når man sitter på vent for en bostedskommune.
- involvere ulike samfunnsaktører som lokalt næringsliv, boligbyggere, frivillige organisasjoner og idretten til å spille på lag med kommunen i integreringsarbeidet.
- arbeide aktivt opp mot lokalt næringsliv for å etablere avtaler om arbeidspraksisplasser i forbindelse med introduksjonskurset.
- gjøre mer bruk av yrkesrettet norskopplæring og samfunnskunnskapskurs.
- gjøre introduksjonskurset mer fleksibelt, slik at det blir enklere å delta i arbeidslivet
- se nærmere på ordninger hvor introduksjonsstøtten kan følge den enkelte og overføres til en arbeidsgiver istedenfor introduksjonskurs.
- utvide ordningen med aktivitetsplikt for foreldrene som benytter seg av gratis kjernetid i barnehage.
- be Regjeringen gjøre det lettere for asylsøkere å arbeide ved å redusere kravene for å få midlertidig arbeidstillatelse
- styrke UDIs behandlingsskapitet ytterligere for å redusere søkerens ventetid

70 % av elever med minoritetsspråklig bakgrunn begynner på skolen uten å kunne godt nok norsk til å følge ordinær undervisning. Barnehage er et viktig tilbud for å sikre at alle barn har gode språkferdigheter før de begynner på skolen. Høyre vil at barnehagetilbudet fortsatt skal være et frivillig tilbud. Samtidig vet vi at det er mange elever som mangler språkferdigheter. Derfor vil Høyre innføre ett års obligatorisk kjernetid i barnehagen for barn som havner under kritisk grense ved språkutviklingstest på 4-års kontrollen.

Kjønnssegregering har ingen plass i det offentlige rom i det norske samfunnet. Religiøst eller kulturelt begrunnet kjønnsdelt undervisning skal ikke forekomme i norsk skole, uavhengig av om det gjelder matte eller svømmeopplæring. Kun tungtveiende fagpedagogiske hensyn kan begrunne en eventuell kjønnsdelt undervisning.

Høyre vil:

- innføre ett års obligatorisk kjernetid i barnehage for barn som havner under kritisk grense ved språkutviklingstest på 4-årskontrollen.
- opprettholde obligatorisk språktest for 4-åringer på helsestasjonen for barn som ikke går i barnehage.
- innføre obligatorisk sommerskole for barn som havner under kritisk grense i norsk før skolestart.
- styrke og utvide kursene «Intensiv norskopplæring for nyankomne elever» og «Bli skoleklar med godt norsk språk i sekken» i sommerskolen
- si nei til kjønnsdelt svømmeundervisning
- dagens praksis om religiøse hodeplagg skal videreføres.

Oslo Høyre

Helse og omsorg

41. Kvinnehelse

Helse er viktig for alle og en avgjørende faktor for å leve gode liv. God helse gir muligheter for den enkelte og for samfunnet. Hele befolkningen skal ha et likeverdig tilbud om helsetjenester av god kvalitet uavhengig av kjønn, seksuell legning, bosted, alder og etnisitet.

Kjønn som dimensjon i helse er viktig av flere årsaker. I tillegg til de biologiske og fysiologiske forskjellene mellom kvinner og menn, kan rollemønstre, sosial ulikhet og forbruk av helse- og omsorgstjenester påvirke kvinner og menns helse og atferd på ulike måter.

Sykdomsbildet er forskjellig for kvinner og menn, og en del sykdomsforløp kan arte seg også forskjellig. Historisk har sykdommer som i størst grad rammer menn, fått større oppmerksomhet enn sykdommer der kvinner er i flertall, samtidig har flere menn enn kvinner blitt tidligere inkludert i kliniske studier. Dette gjør at det fremdeles kan være mangelfull kunnskap om sykdommer som er mer typiske for kvinner, som igjen kan ha stor betydning for effekten av behandlingen på kvinner for sykdommer som rammer begge kjønn. Større bevissthet om kvinner og menns ulike behov og utvikling av mer kjønns spesifikk behandling kan bidra til bedre kvalitet i helse- og omsorgstjenestene. Dette er viktig for å nå målet om et likeverdig helse- og omsorgstilbud for kvinner og menn.

Høyre ønsker at:

- Regjeringen må sørge for at forskning på kvinners helse og arbeidsliv blir prioritert. Det er også viktig å inkludere minoritetskvinners helse.
- Regjeringen må sørge for at oppdatert kunnskap om menn og kvinners særlige behov blir tatt i bruk.
- Regjeringen må sørge for bedre forebygging, diagnostikk, behandling og mestring av sykdommer som fører til langvarige sykemeldinger og uførhet blant kvinner.
- Regjeringen må sørge for at eventuelle ulike virkninger for menn og kvinner blir kartlagt ved utvikling og evaluering av tiltak som kan påvirke befolkningens helse.

Østfold Høyre

42. En styrket skolehelsetjeneste!

Staten og kommunene har ifølge Barnekonvensjonen ansvar for å sikre barn og unge gode, og tilstrekkelige helsetjenester. I helse- og omsorgsloven blir skolehelsetjenesten betegnet som en viktig del av det forebyggende og helsefremmende arbeidet til denne gruppen. Folkehelsemeldingen slår fast at skolehelsetjenesten skal være en støtte for barn og unge i en sårbar fase av livet.

Skolehelsetjenesten er tett på alle barn og unges hverdag. Følgelig har helsesøster og andre ansatte i denne tjenesten, en unik mulighet til å møte og hjelpe barn og unge der de er, på elevenes premisser, uavhengig av sosial bakgrunn og tilhørighet. En kompetent og bred skolehelsetjeneste skal være en god støtte, og kunne veilede barn og unge videre til riktig hjelp. I dag blir tjenesten brukt av rundt halvparten av elevene fra

ungdomstrinnet og oppover. Den når frem med viktig hjelp, og er et godt lavterskeltilbud for alle elevene i skolen.

En god skolehelsetjeneste må også være rustet til å møte de fysiske og psykiske utfordringene elevene har. Barneombudet har i sine undersøkelser funnet at elevene savner kompetanse i helsetjenesten, spesielt kunnskap om psykiske helseplager, vold og overgrep.

Høyre er bekymret for kommunenes manglende prioriteringer av ressurser til skolehelsetjenesten. På mange skoler er helsesøster sjelden til stede, og har lange ventelister. En tilgjengelig skolehelsetjeneste med korte ventetider og «åpen dør» er viktig. En manglende satsning på forebyggende arbeid, vil kunne føre til større utfordringer senere. Vi ønsker derfor å prioritere styrking av tilbudet, slik at de som trenger hjelp, får hjelp – når de trenger det.

Høyre vil:

- at skolehelsetjenesten bør bestå av helsesøster, psykolog, rådgiver og miljøterapeut
- at det, så langt det lar seg gjøre, skal være helsesøster tilgjengelig for elevene på skolene til enhver tid

Vestfold Høyre

43. Pasientenes medbestemmelse

Som en viktig del av utformingen av fremtidens helsetjeneste, hvor pasienten står i fokus, mener Høyre at brukerutvalgene i Helseforetakene må få en sterkere og reell medvirkning i de avgjørelser som tas for tilbudet til brukerne.

Høyre ber derfor regjeringen om å utvide brukerutvalgenes representants rettigheter i styret til å gjelde tale- og forslagsrett, og vurdere om det i enkeltsaker som direkte angår pasienttilbudet kan gis stemmerett.

Aust-Agder Høyre

44. Velferdsteknologi

Høyre mener digitale løsninger skal være en del av den ordinære omsorgstjenesten i kommunene. Bruk av velferdsteknologi er en forutsetning for at flere i fremtiden skal kunne bo hjemme selv om de har behov for helsehjelp. Teknologi er også en del av løsningen for å gi pasienter i sykehjem- og omsorgsboliger helsehjelp av høy kvalitet. Digitale flater må derfor være primærverktøyet for samhandlingen mellom helsepersonell og brukere i utføringen av helsetjenestene.

Bruk av digitale løsninger, gjør det også mulig å inkludere pårørende som en større ressurs. Videre gjør velferdsteknologi det mulig å holde sosial kontakt med familie og venner, til tross for geografisk avstand. Høyre mener velferdsteknologi ikke skal være et supplement til de ordinære helsetjenestene, men en naturlig og integrert del av tjenestene.

Digitale verktøy for helsepersonell muliggjør tilgang på prosedyrebeskrivelser, faglige retningslinjer og beslutningsstøttesystemer som bidrar til økt kvalitet i helsehjelpen.

Høyre vil:

- at digitale flater er primærverktøyet for samhandling mellom kommunal helsetjeneste og pasienter/brukere.
- at velferdsteknologi skal være en del av tilbudet i de kommunale helsetjenestene og alle vedtak om rett til nødvendig helsehjelp skal inneholde vurdering av teknologi som en del av løsningen.
- innføre standardisert nasjonalt søknadsskjema for kommunale helse- og omsorgstjenester
- innføre elektroniske beslutningsstøttesystemer for helsepersonell
- at alle kommunale sykehjem og omsorgsboliger skal ha trådløs nettilgang eller fiberløsning
- at teknologiske hjelpemidler tilbudt fra kommunale tjenester, skal kunne integreres/kommuniseres med de teknologiske hjelpemidlene tilbudt fra NAV Hjelpemiddelsentral

Akershus Høyre

45. Pasientchip

Høyteteknologien har for lengst funnet veien til norske sykehus og bidrar til en bedre og sikrere helsetjeneste for alle. Enda er vi i startgropa og de teknologiske løsningene videreutvikles og blir stadig viktigere.

Teknologien gir også mulighet for utstrakt bruk av prehospitaltjenester. Vi vet at jo tidligere rett diagnose stilles jo større er sjansen for at riktig behandling redder liv og sørger for god livskvalitet. I mange tilfeller er det også avgjørende at pasienten fraktes til riktig sykehus umiddelbart.

Mange lever med diagnoser som ikke synes og som ikke er kjent. Dersom disse pasientene får akutt behov for hjelp og ikke er i stand til å gjøre rede for seg er det avgjørende at diagnosen blir kjent for at livet skal reddes og god livskvalitets sikres.

Hunder er chipet og alle veterinærer og politistasjoner har scanner. Tiden er inne for å utnytte teknologien slik at pasienter kan være sikre på å bli fraktet til rett sykehus og få riktig behandling omgående. Det vil for mange bety forskjellen mellom liv og død, eller mellom invaliditet og det å kunne fungere i hverdagen.

Utfordringen er problemstillinger rundt taushetsplikt og sikkerhet men det er underordnet for den som risikerer å miste livet. Dagens system og rutiner garanterer heller ikke 100 % for taushetsplikt og sikkerhet, og det garanterer på ingen måte for at nødvendige opplysninger er tilgjengelige når behovet er der. Tvert imot, siden de ulike sykehusene ikke «snakker sammen» og det totale sykdomsbildet til pasienten ikke blir kjent med mindre fastlegen kobles på.

Det er avgjørende viktig med autentisering for å få tilgang til opplysningene i chipen. For å sikre det kan det være en løsning å bruke kombinasjonen av iris og fingeravtrykk. På den måten må pasienten ha et våkent blikk og være fysisk tilstede for at opplysningene i chipen kan leses og eventuelt endres. Akuttmottak, ambulanser og luftambulanser utstyres med skanner eller annen apparatur som reagerer automatisk når en pasient med chip kommer inn. Det er en forutsetning at informasjonen frigis ved scanning i akuttmottak, ambulanser og luftambulanser.

Høyre vil

- gjennomføre et frivillig prøveprosjekt med «pasientchip» for pasienter med alvorlige diagnoser
- snarest opprette et felles nasjonalt journalregister.

Kari-Anne Jønnes, Oppland Høyre**46. Kvinnehelse**

Helse er viktig for alle og ein avgjerande faktor for å leve eit godt liv. God helse gir moglegheiter for den enkelte og for samfunnet. Alle innbyggjarar skal ha eit likeverdig tilbud om helsetenester av god kvalitet, uavhengig av kjønn, seksuell legning, adresse, alder eller etnisitet.

Kjønn er viktig som dimensjon i helse av fleire årsakar. I tillegg til dei biologiske og fysiologiske skilnadane mellom kvinner og menn, kan rollemønster, sosial ulikskap og forbruk av helse og omsorgstenester påverke helsa til kvinner og menn på ulike måtar.

Sjukdomsbilete er ulikt for kvinner og menn, og ein del forløp kan utvikle seg ulikt. Historisk har sjukdomar som i størst grad råkar menn fått større merksemd enn sjukdomar der kvinner er i fleirtal. Samstundes har fleire menn enn kvinner blitt inkludert tidligere i kliniske studier. Dette gjer at det framleis kan vere mangelfull kunnskap om sjukdomar som er meir typiske for kvinner. Det vil igjen kunne ha stor betydning for effekten av behandlinga på kvinner for sjukdomar som rammar begge kjønn.

Større kunnskap om kvinner og menn sine ulike behov og utvikling av meir kjønnsesifikk handsaming, kan bidra til betre kvalitet i helse og omsorgstenestene. Dette er viktig for å nå målet om eit likeverdig helse- og omsorgstilbod for kvinner og menn.

Sogn og Fjordane Høyre**47. Mer kunnskap om kvinnehelse**

Helse er viktig for alle og en avgjørende faktor for å leve gode liv. God helse gir muligheter både for den enkelte til å mestre egne liv. Hele befolkningen skal ha et likeverdig tilbud om helsetjenester av god kvalitet uavhengig av kjønn, seksuell legning, bosted, alder og etnisitet.

Kjønn som dimensjon i helse er viktig av flere årsaker. I tillegg til de biologiske og fysiologiske forskjellene mellom kvinner og menn, kan rollemønstre, sosial ulikhet og forbruk av helse- og omsorgstjenester påvirke kvinner og menns helse og atferd på ulike måter.

Sykdomsbildet er forskjellig for kvinner og menn, og en del sykdomsforløp kan også arte seg forskjellig. Historisk har sykdommer som i størst grad rammer menn, fått større oppmerksomhet enn sykdommer der kvinner er i flertall. Samtidig har flere menn enn kvinner blitt tidligere inkludert i kliniske studier. Dette gjør at det fremdeles kan være mangelfull kunnskap om sykdommer som er mer typiske for kvinner, og at vi mangler kunnskap om hvilke ulike resultater det er på menn og kvinner som får lik medisinsk behandling.

Vi ser at sykefraværet for kvinner er generelt høyere enn for menn, og det er viktig med grundigere forskning på årsakene og de kroniske lidelsene muskel- og skjelett-sykdommer som står for den største andelen sykmeldinger for kvinner.

Økt bevissthet om kvinner og menns ulike behov og utvikling av mer kjønns-spesifikk behandling, kan bidra til bedre kvalitet i helse- og omsorgstjenestene. Dette er viktig for å nå målet om et likeverdig helse- og omsorgstilbud for kvinner og menn. Det er for eksempel en større andel kvinner enn menn som dør av hjertesykdommer. Det har vært en vesentlig reduksjon i dødsfall for menn på grunn av hjerte- og karsykdommer de siste årene, men ikke blant kvinner. Dette er den største dødsårsaken for kvinner, og derfor er det viktig med kjønns-spesifikk forskning på dette fagfeltet.

Høyres vil derfor at:

- Høyre må sørge for at forskning på kvinners helse og arbeidsliv blir prioritert. Det er også viktig å inkludere minoritets-kvinnens helse
- Høyre sørger for at oppdatert kunnskap om menn og kvinners særlige behov tas i bruk
- Høyre sørger for bedre forebygging, diagnostikk, behandling og mestring av sykdommer som fører til langvarige sykemeldinger og uførhet blant kvinner
- Høyre sørger for at eventuelle ulike virkninger for menn og kvinner blir kartlagt ved utvikling og evaluering av medikament eller behandlingsforløp

Høyres kvinneforum

48. Forebyggende helsearbeid

Livsstilssykdommer utfordrer helsetjenesten, både på tjenestenes organisering, kapasitet og kompetanse. I følge Helsedirektoratet er det de ikke-smittsomme sykdommer og livsstilssykdommer som truer befolkningens helse og livskvalitet i vår tid.

Norge har forpliktet seg til å redusere «for tidlig død» av ikke-smittsomme sykdommer med 25 % innen 2025 jfr. WHO i mai 2012. For å nå målet er det avgjørende å sikre et forsterket forebyggende arbeid og bedre behandlingen og oppfølgingen av dem som allerede har en diagnose.

For å sikre en god helseomsorg er det nødvendig med tverrfaglighet, samhandling og tilstrekkelig med ressurser. Hoveddelen av livsstilssykdomsbehandlingen skjer imidlertid ikke i helsetjenesten, men av den enkelte selv, slik som riktig kosthold og fysisk aktivitet. Helsetjenesten må samarbeide med idrettslag/helseinstitutter for å fremme aktivitet. Det må legges opp til at slike tilbud blir gratis for aktuelle brukere.

Høyre vil at:

- Helsetjenesten må samarbeide med idrettslag, treningsentre og andre aktuelle aktører for å fremme aktivitet.
- Det må legges opp til at slike tilbud blir gratis for aktuelle brukere.
- Helsetjenestens ressurser må styrkes tilstrekkelig for både det kurative og det forebyggende arbeidet overfor livsstilssykdommer.

Buskerud Høyre

49. Tiltak mot seksuell trakassering

Det er viktig med en kompetente og synlig skolehelsetjenesten, som kan hjelpe ungdom til å takle vanskelige situasjoner i alle former. I senere tid har helsesøstre slått alarm om en uakseptabel og stadig mer utbredt ukultur med seksuell trakassering av unge jenter. Jenter opplever å bli trakassert både fysisk og verbalt, og dette må settes på dagsordenen i større grad.

Ved å sette inn flere helsesøstre vil flere av problemene barn og unge sliter med bli håndtert i større grad. Skolehelsetjenesten opplever også at både gutter og jenter er usikre på sex, og mange opplever å bli presset til å gjøre handlinger de ikke er komfortable med eller klare for. Dette er ikke greit, og vi må jobbe for å endre holdninger unge har til dette.

Skolehelsetjenesten trenger mer tid med hver elev for å kunne ta tak i disse problemene. Derfor trenger vi en videre styrkning av skolehelsetjenesten.

Høyre vil:

- Utarbeide en nasjonal holdningskampanje mot seksuell trakassering
- Styrke skolehelsetjenesten videre.

Buskerud Høyre

50. Tilrettelagte arbeidsplasser

Vi trenger mer bærekraftige løsninger for personer med funksjonsnedsettelse som ønsker seg inn i arbeidslivet. Når dagens rikspolitikere diskuterer og foreslår politikk innenfor dette området blir det snakket mest om å gi tilskudd til hjelpemidler, mens hovedutfordringen ligger i mangel på tilrettelagte arbeidsplasser. Det offentlige (NAV) må legge til rette for utvikling av personers arbeidsevne slik at dette blir sett på som en ressurs i arbeidslivet.

Høyre vil:

- Styrke bevisstheten rundt dagens støtteordninger og få vekk byråkratiet for bedrifter.
- Tilpassede stipendordninger til personer med funksjonsnedsettelse som tar høyere utdanning.
- Legge til rette for tett samarbeid mellom NAV og tilrettelagt arbeidsplass.
- Det offentlige må ta ett samfunnsansvar ved å tilby arbeidsplasser til personer med funksjonsnedsettelse.

Buskerud Høyre

51. Helse-Innovasjon

Det er behov for mer brukerstyrte helsetjenester, bedre tilgjengelighet og nye samarbeidsformer i primærhelsetjenesten. Den kommunale helse- og omsorgstjenesten blir stadig mer viktig for å møte befolkningens behov for helsetjenester. For å øke kvalitet eldreomsorgen må det legges til rette for at kommuner som ønsker å satse på innovasjons sammen med næringsliv, universitet og høgskolemiljø lykkes. Utvikling i folketall, befolkningssammensetningen og endringer i sykdomsbilde vil utfordre

kommunehelsetjenesten. Vi blir flere eldre. Innovasjon er et virkemiddel til å forbedre og effektivisere helsetjenestene. Innovasjon gir nye næringsmuligheter og tjenesteinnovasjon gir bedre og mer effektive måter å levere helsetjenester på.

Høyre vil:

- Mer offensiv innkjøpspraksis i offentlig helsevesen med åpning for innovative løsninger for å gi grunnlag for utvikling av konkurransedyktig næringsvirksomhet.
- Økt satsing på helserelatert forskning og tilrettelegging for innovasjon om bidrar til økt livskvalitet og økt næringsvirksomhet med internasjonale muligheter.
- Det må legges bedre til rette for klinisk utprøving i eldreomsorgen av nye og forbedrede medisiner og avansert medisinsk utstyr.

Kommunene oppfordres og belønnes for å ta i bruk velferdsteknologi som gis økt sikkerhet for brukerne og for pårørende.

Buskerud Høyre

52. Gi studentene rett til å ha to fastleger

1 av 5 studenter har alvorlige symptomer på psykiske helseplager, og for mange studenter vil fastlegen være det beste lavterskeltilbud og en måte å søke hjelp på. Det er likevel mange studenter som ikke vil bytte bort fastlegen fra hjemstedet, og derfor ikke har fastlege på studiestedet. Høyre ønsker derfor at studenter skal gis muligheten til å ha én fastlege på hjemstedet og én på studiestedet.

Høyres Studenter

Justis og beredskap

53. Ja til utviding av Vik Fengsel

Vik kommune er i gang med reguleringsarbeid for å legge til rette for tomt for planlagt utviding av Vik Fengsel med 30 nye tiltrengte lukka soningsplassar, til ein kostnad på ca. 40 mill. kr. Det vil kunne tilføre Vik ca. 30 nye statlege arbeidsplassar. Dette er det einaste fengselet i fylket vårt, og det einaste mellom Bergen og Ålesund. Sogn og Fjordane Høgre oppmodar regjeringa om å sikre ei snarleg utbygging av Vik Fengsel.

Sogn og Fjordane Høgre

54. Varslingsplikt, ikke taushetsplikt

Taushetsplikten skaper vegger som hindrer nødvendig kommunikasjon for å ivareta barn og unges fysiske og psykiske helse. Rettigheter og trygghet må ikke hindres av taushetsplikten.

En forutsetning for dette er en plikt til å varsle ved enhver mistanke om forhold som kan ha negativ innvirkning på barn og unges liv. Det er viktig å ha god dialog mellom etater og tjenester for å sikre en helhetlig og god oppfølging. Mennesket er en komplisert skapning, og helhetstenking er det viktigste virkemiddelet for å løse problemer og utfordringer.

Det bør i prinsippet ikke være mulig å

- bytte skole uten at kunnskap om eleven og forhold rundt eleven formidles i samarbeid med foresatte
- flytte til annen kommune eller oppholde seg i en annen kommune over tid uten at skole og barnevern varsles

Alle som jobber med barn og unge skal omfattes av varslingsplikten

- jordmor, helsestasjon og skolehelsetjenesten
- alle ansatte i skole og PPT
- tannhelsetjenesten
- fastlege og legevakt
- barnehage og SFO
- kulturskole og frivilligheten
- barnevernet

Grunnleggende kunnskap om vold i nære relasjoner, barns fysiske- og psykiske helse samt kunnskap om tegn på avvik fra «normaltilstand» skal inngå i alle utdanninger som berører barn og unge. Det skal kreves kurs i grunnleggende kunnskap på disse områdene på lik linje med politiattest.

Det skal også opprettes tverrfaglige team i alle kommuner som kan gi rask, relevant og helhetlig hjelp.

Ove Ekerbakke og Kari-Anne Jønnes, Oppland Høyre

55. Et verdig liv

Senior Høyre vil understreke viktigheten av livskvalitet og livsutfoldelse, et verdig liv, for eldre som mottar helse – og omsorgstjenester i kommunene.

Disse grunnleggende aspektene; menneskelige, etiske og filosofiske utfordringer, og også retten til å utøve sin tro eller sitt livssyn, går ofte tapt i den materielle, basiske omsorgen. For de eldste, syke og de som skal dø, kan det bety mer oppbevaring enn vekt på et menneskelig ønske om omsorg.

Det er en helsepolitisk oppgave å legge til rette både for terapi og et bredere sosialt tilbud.

For å sikre at mottakere av helse- og omsorgstjenester får reell mulighet til å utøve sin tro og sitt livssyn, ga Helse – og omsorgsdepartementet ut rundskriv 1.- 6/2009. Der blir det slått fast at alle som er avhengig av kommunale helse- og omsorgstjenester skal få bistand til å kunne utøve sin tro og sitt livssyn i samhandling mellom helse og omsorgstjenesten i kommunene og tros- og livssynssamfunn. Dette må følge opp i den daglige virksomheten.

Den tilhørigheten det gir å være en del av en tro eller et livssyn og det dette tilfører selvforståelsen, er for mange svært viktig. Dette gjelder enten en har en identitet som for eksempel kristen, muslim, humanetiker, jøde eller annen. Ritualer og tradisjoner gir trygghet, håp og mening.

- **Det må skapes insentiver slik at kommunene stimuleres til å tenke nytt og tverrfaglig, i samarbeid med organisasjoner og private personer.**

Rogaland Senior Høyre

Energi og miljø

56. Nord er en del av løsningen

Nord-Norge vil kunne bidra til fremtidige inntekter, arbeidsplasser og kompetanseutvikling, samt som en del av løsningen for å nå Norge og verdens klimamål.

En videre utvikling av olje og gass aktivitet i nord må ikke stanses. Konsekvensutredning av Lofoten, Vesterålen og Senja er fortsatt fremtidsløsningen for nasjonens viktigste næring. Nord-Norge vil kunne bidra til fremtidige inntekter, arbeidsplasser og kompetanseutvikling, samt som en del av løsningen for å nå Norge og verdens klimamål.

Høyre forventer at den politiske målsettingen om videreutvikling av olje og gass næringen i nord ligger fast, og intensiveres med åpning av lovende områder og konsekvensutredning av Lofoten, Vesterålen og Senja. Det må videreføres i Høyres nye Stortingsvalgprogram for 2017-2021.

Landets inntekter er fortsatt beregnet til å være lavere enn utgiftene til fremtidige pensjonsforpliktelser og verden har et sterkt økende energibehov. I en tid med mindre lønnsomhet og med omfattende oppsigelser i petroleums- og leverandørindustrien, er det viktig å legge til rette for muligheten til økt vekst innenfor oljeaktiviteten. Vi må ha en helhetlig og sammenhengende utvikling av petroleumsnæringen i hele landet.

En utredning som vil ta ett til to år å gjennomføre vil gi nødvendig kunnskap og fakta i forkant av en beslutning om åpning eller ikke. Det er bare gjennom leteboring vi får avklart om det gjøres drivverdige funn som kan bygges ut med lønnsomhet.

Utbygging av felt i dette området vil stille særlig strenge krav til sikkerhet/beredskap, klima/miljø og sameksistens med andre næringer, særlig fiskeri.

Norge skal overholde sin del av klima-avtalen vedtatt i Paris. Norsk gass er en del av løsningen på klimautfordringen i et globalt perspektiv.

Verden trenger energi og det er bred enighet om at olje og gass vil være en del av energimiksen i mange tiår fremover. Gass er en energikilde som kan erstatte kull.

En eventuell åpning av områdene i Lofoten, Vesterålen og Senja, vil kunne gi bedre lønnsomhet i utbygging av nødvendig infrastruktur. En åpning vil også gi tilgang til nye lett tilgjengelige områder for petroleumsaktivitet og leverandørindustrien.

Det er et stort flertall på Stortinget for konsekvensutredning og videre utvikling av olje- og gassektoren i nord. Høyre vil jobbe aktivt for at dette flertallet realiserer potensialet denne sektoren har for verdiskaping i Nord-Norge og for landet.

Nordland, Troms og Finnmark Høyre

57. Lokal forvaltning av utmarka og rovdyrpolitikken

Lokal forvaltning av utmarka:

I Norge har det vært en lang tradisjon med lokal forvaltning av utmark - i fjellet, langs kysten og på verneverdige vidder. De senere årene har dessverre vist hvordan sentralisering av forvaltningen fører til konflikt mellom statlig byråkrati og lokalsamfunn, og forvitring av utmarksområder. Høyre vil ha vekstkraftige lokalsamfunn med lokal verdiskaping som grunnlag for gode velferdstilbud til innbyggerne. Høyre mener at nærhet, lokalt og privat eierskap og råderett er grunnleggende prinsipper for god forvaltning. Høyre vil bygge et sterkt lokaldemokrati tufta på lokal kunnskap, erfaring, råde- og styringsrett for lokale instanser, og bred involvering av nærings- og brukerinteresser i forvaltningen.

Regjeringen har igangsatt en rekke reformer som skal sikre grunnlaget for å nå overordnede mål om forenkling og avbyråkratisering, styrking av lokaldemokratiet og økt naturbasert verdiskaping i utmarka. Kommunereformen er også en demokratireform som skal sørge for sterkere lokal styring og mer reell lokal forvaltning. Sterkere kommuner med større lokale fagmiljøer med kompetanse også på næringsutvikling av utmarka, gir grunnlag for flytting av makt og myndighet fra statlige myndigheter til lokalsamfunn og kommuner. Slik vil både innbyggere og lokale folkevalgte få mer makt og større innflytelse over egen samfunnsutvikling og Norge vil oppleve tiltrengt vekst i landbasert næring.

Høyre vil:

- Gi sterkere kommuner ansvar for flere oppgaver og redusere statens detaljstyring av kommunene betraktelig.
- Fortsette arbeidet med begrensning av fylkesmannens og andre overordnede instansers mulighet for å fremme innsigelse til lokale styringsorganers vedtak.
- Tillegge kommunale vedtak betydelig vekt ved behandling av klager på arealplaner og reguleringsplaner.
- At distriktpolitiske virkemidler i størst mulig grad skal forvaltes av sterkere kommuner og brukes til vekstfremmende tiltak som legger grunnlag for arbeidsplasser og verdiskaping.
- Fortsette liberaliseringen og forenklingen av plan- og bygningsloven og gjøre denne til det sektorovergripende planverktøyet for kommunene det er tenkt å være – dette krever integrering av flere sektorlover.
- Naturmangfoldloven (NML) må koordineres i Plan og bygningsloven (PBL) eller sekundært må næringsutvikling bli eget mål i NML.

- Styrke betraktelig de lokale fjellstyrene som forvaltere av utmark og fjelloppsynet som primært oppsynsaktør i statsallmenning for sikring av lokalkunnskapsbasert, overveiende selvfinansierende forvaltning og bedring av lokale brukerrettighetshaveres medbestemmelse.

Rovviltpolitikk og biologisk mangfold

Høyre har forsvarlig bruk som en kjerneverdi. Respekten for enkeltmennesket og eiendomsretten er sterke ideologiske faner. I rovviltpolitikken, og da spesielt når det gjelder ulv, har disse kjerneverdiene måttet vike for en politikk som ikke har troverdighet og som er svært konfliktskapende. Kostnadene ved reintroduksjon av ulv i Norge er store for de som bærer belastningen. Den legger landarealene brakk mht. tradisjonell og kulturell bruk. Det er et høyt antall endemiske arter som er avhengig av den tradisjonelle, norske bruken av utmarka og som trues av utryddelse om beitebruken dør ut.

Bernkonvensjonen er blitt svært sentral for deler av norsk distrikts- og arealpolitikk. Rovviltpolitikken er i stor grad fundamentert i den.

Bernkonvensjonen er ment å verne om ville planter og dyr og deres naturlige leveområder. De fire store rovdyrene utgjør fire av flere hundre truede arter i norske landskap, og de fire store rovdyrene har ingen problemer med leveområdene. Så lenge det er mat stiller de lite spesifikke krav til leveområdene. Det gjør derimot mange hundre av de artene som er oppført på norsk rødliste som truet. Svært mange av disse truede artene er direkte avhengig av skjøtsel i form av beiting og annen bruk av landskapet. Utmarksbeite med husdyr og tamrein er den aller viktigste faktoren for å ta vare på mange av disse artene.

Dagens rovdyrforvaltning, som pr. i dag legger beslag på ca. 55 % av landets areal i form av prioriterte yngleområder for store rovdyr utgjør en direkte trussel mot utmarksbeiting og samisk tamreindrift og dermed også en direkte trussel mot det biologiske mangfoldet i store deler av landet. Det er ikke logisk at Bernkonvensjonen skal tolkes slik at de fire store rovdyrene går foran hensynet til helheten av landskaps og artsforvaltningen.

Den norske tolkningen av Bernkonvensjonen som ligger til grunn er ensidig og feil etter vår mening. Den største feilen er at norsk forvaltning har lagt til grunn at Bernkonvensjonen forplikter Norge til å ha levedyktige bestander av store rovdyr innenfor landets grenser. Som en følge av dette er det innført prioriterte områder for rovdyra. Dette har vært en helt unødvendig prioritering til fordel for deler av store sammenhengende rovdyrbestander som Norge har deler av sammen med våre naboland. Følgene av Norges ensidige praktisering av konvensjonen har ført til redusert beitebruk og sterkt press på tradisjonell næringsdrift og kultur, stikk i strid med Bernkonvensjonens målsettinger.

Det er trist å måtte slå fast at norsk rovviltpolitikk er mer konflikt drivende enn dempende, dette til tross for at Bern brukes som begrunnelse. Konfliktnivået er svært høyt i flere områder og en kan konstatere at det toppet seg da mafiaparagrafen, overvåking og enorme etterforskningsressurser ble brukt mot enkeltpersoner i Hedmark for å avdekke ulovlig jakt. Saken er ennå i rettsvesenet og dom er ikke rettskraftig, men det er sterkt beklagelig at miljøpolitikken er blitt så konfliktfylt. En slik politikk kan komme til å skade viktig miljøarbeid og utvilsomt i konflikt med både intensjonen og ordlyden i Bernkonvensjonen.

Bernkonvensjonen sies å være grunnlaget for politikken og dermed også grunnlaget for mange av disse konfliktene. Høyre er enig i at den skal legges til grunn, men da må den brukes, leses og tolkes slik den er ment.

Konfliktene, mangelen på nasjonalt handlingsrom og ivaretagelse av norsk natur, kultur og tradisjon med aktiv bruk av utmarka, er stikk i strid med det grunnlaget som Bernkonvensjonen egentlig gir. Skal Bernkonvensjonen følges må konfliktnivået ned og respekten for mennesker og rettigheter opp.

Artikkel 2 i Bernkonvensjonen lyder: "The Contracting Parties shall take requisite measures to maintain the population of wild flora and fauna at, or adapt it to, a level which corresponds in particular to ecological, scientific and cultural requirements, while taking account of economic and recreational requirements and the needs of sub-species, varieties or forms at risk locally."

Det slås altså tydelig fast at det er flere hensyn som skal ivaretas. Likevel har miljøsidene i stor grad fått enerett på tolkningen, mens økologiske, vitenskapelige og kulturelle krav langt på vei er oversett. Det samme gjelder hensyn til økonomi og rekreasjon. Poenget i Bernkonvensjonen er nettopp å sikre en balanse mellom disse hensynene som demper konfliktnivået. Ensidig fokus på kun miljøhensyn har i Norge i stedet bidratt til det motsatte.

Artikkel 9 i Bernkonvensjonen gir også romslig anledning til unntak fra ansvar dersom skadenivået blir for høyt. Et slikt unntak er for eksempel å forhindre store skader på avlinger, buskap, skog, fiske, vann eller andre former for eiendom. Det samme gjelder hensyn til folkehelse og sikkerhet. Når beiterettigheter er utradert, jaktrettigheter sterkt redusert og folks allmenne livskvalitet påvirkes så sterkt, er det et klart grunnlag for å søke unntak.

I denne sammenhengen er artikkel 11 i Bernkonvensjonen interessant. Den slår fast at man før en eventuell reintroduksjon av en art i et område, skal gjennomføre studier som kontrollerer at reintroduksjon vil være effektiv og akseptabel. Dette er ikke gjort og konfliktnivået dokumenterer at aksepten for politikken er meget svak hos de som er berørt.

Den sørsamiske kulturen og bosetning er en svært viktig del av vår kulturarv, sammen med husdyrnæringa har de i mange hundre år utnyttet de enorme beiteressursene vi har i utmarka. Dette har bidratt til det unike kulturlandskap vi har rundt om, og rovdyras trussel mot beitedyrene medfører nå at mye av dette landskapet gror igjen, og at et viktig element av kulturen forsvinner.

Høyre konstaterer at sonopolitikken har blitt en løsning hvor en liten gruppe i Norge må ta så å si hele belastningen ved å ha rovdyr, spesielt ulv, men også bjørn, jerv og gaupe. Belastningen består i tapt næringsgrunnlag, livskvalitet, tap av jaktinntekter, beslag av utmarksbeite (uten erstatning).

Høyre vil at:

- Bernkonvensjonen tolkes objektivt når den legges til grunn for rovdyrpolitikken, og også artikkel 2,3,9 og 11 må tas med som grunnlag for politikktutforming
- En ny rovdyrpolitikk må baseres på et riktig faggrunnlag, og et klart mål om å redusere konflikter og øke respekten for mennesker og rettigheter
- At ansvar for den sørsamiske kultur og tradisjoner må veie tyngre i fremtidig rovviltforvaltning.
- Næringsutøvere og lokalsamfunn som rammes av rovviltpolitikken, må gis fullt erstatningsrettslig vern.
 - Nødvergebestemmelsene må liberaliseres slik at næringsutøvere som blir rammet av rovdyrpolitikken, kan verne seg og sitt uten frykt for rettslige etterspill.

Nord-Trøndelag Høyre

58. Sviktende faglig grunnlag for norsk rovviltpolitikk

Bernkonvensjonen er blitt svært sentral for deler av norsk distrikts- og arealpolitikk. Rovviltpolitikken er i stor grad fundamentert i den. Det henvises til Bernkonvensjonen når dagens politikk skal forsvares og utvikles og det er skapt en slags 'konsensus' om at 1) Norge har en uforbeholden forpliktelse overfor alle de store rovdyrene i Norge, og 2) at alle andre hensyn må vike når interessen motsetningene er for store. Det er høyst tvilsomt, for å si det forsiktig, om noe av dette kan leses ut av Bernkonvensjonen.

Bernkonvensjonen omhandler langt mer enn bare rovvilt. Den handler også om hvordan ivaretagelse av fauna og arter kan skje innenfor økologiske, vitenskapelige og kulturelle krav, inkludert at økonomi og rekreasjon skal hensyntas (artikkel 2 i Bern). I Bernkonvensjonen er det også et fokus på at konfliktene ikke må bli for store og det kreves utredning av konsekvensene og en vurdering av om det var aksept i befolkningen dersom en art skulle reintroduseres (artikkel 11). Dette siste er meget viktig, da konvensjonen her innser og tar høyde for at reetablering av rovdyr uten aksept vil ramme ikke bare det aktuelle arbeidet men påvirke befolkningens holdning til naturvern og forvaltning generelt negativt.

Det er trist å måtte slå fast at norsk rovviltpolitikk er mer konflikt drivende enn dempende til tross for at Bern brukes som begrunnelse. Det gjelder i særdeleshet ulv, som altså er under reetablering. Konfliktnivået er svært høyt og toppet seg da mafiaparagrafen, overvåking og enorme etterforskningsressurser ble brukt mot enkeltpersoner i Hedmark for å avdekke ulovlig jakt. Saken er ennå i rettsvesenet og dom er ikke rettskraftig, men det er sterkt beklagelig at miljøpolitikken er blitt så konfliktfylt. En slik politikk kan komme til å skade viktig miljøarbeid og er ikke minst i konflikt med ikke bare intensjonen men også ordlyden i Bernkonvensjonen.

Det er et faktum at dagens politikk medfører tap av livskvalitet, næringsgrunnlag og mulighet til jakt og annen friluftsutøvelse for mange av de berørte. Den påvirker folks bruk av utmarka og skaper en utrygghet for mange som lever med ulv og bjørn tett innpå seg. Spesielt barns bevegelsesfrihet og muligheter for utendørs aktivitet rammes. Frykten er reell om den ikke alltid er rasjonell. I sørøstre deler av Hedmark er beitedyr nå helt fortrent. Alle de fem store rovdyrene er tilstede i denne delen av fylket, men ulven har en fortrengingsevne som langt overgår de andre. Utfordringen brer seg herfra til andre deler av landet.

Bernkonvensjonen sies å være grunnlaget for politikken og dermed også grunnlaget for mange av disse konfliktene. Hedmark Høyre er enig i at den skal legges til grunn, men da må den brukes, leses og tolkes slik den er ment. Konfliktene, mangelen på nasjonalt handlingsrom og ivaretagelse av norsk natur, kultur og tradisjon med aktiv bruk av utmarka, er stikk i strid med det grunnlaget som Bernkonvensjonen egentlig gir. Skal Bernkonvensjonen følges må konfliktnivået ned og respekten for mennesker og rettigheter opp.

Artikkel 2 i Bernkonvensjonen lyder: "The Contracting Parties shall take requisite measures to maintain the population of wild flora and fauna at, or adapt it to, a level which corresponds in particular to ecological, scientific and cultural requirements, while taking account of economic and recreational requirements and the needs of sub-species, varieties or forms at risk locally."

Det slås altså tydelig fast at det er flere hensyn som skal ivaretas. Likevel har miljøsidene i stor grad fått enerett på tolkningen, mens økologiske, vitenskapelige og kulturelle krav langt på vei er oversett. Det samme gjelder

hensyn til økonomi og rekreasjon. Poenget i Bernkonvensjonen er nettopp å sikre en balanse mellom disse hensynene som demper konfliktnivået. Ensidig fokus på kun miljøhensyn har i Norge i stedet bidratt til det motsatte.

Artikkel 9 i Bernkonvensjonen gir også romslig anledning til unntak fra ansvar dersom skadenivået blir for høyt. Et slikt unntak er for eksempel å forhindre store skader på avlinger, buskap, skog, fiske, vann eller andre former for eiendom. Det samme gjelder hensyn til folkehelse og sikkerhet. Når beiterettigheter er utradert, jaktrettigheter sterkt redusert og folks allmenne livskvalitet påvirkes så sterkt, er det et klart grunnlag for å søke unntak.

Den ulven Norge nå har er ikke den opprinnelige sør-skandinaviske stammen, men etterkommere etter et lite utvalg dyr av antatt finsk-russisk avstamning. Norsk politikk har ingen reell innvirkning på denne meget store populasjonens overlevelse. Igjen er det viktig å merke seg at Bern konvensjonens ordlyd er i tråd med viktige nyere forvaltningsprinsipper for ivaretagelse av naturlig genetisk mangfold: artikkel 9 sier eksplisitt at forvaltningen skal handle om den aktuelle populasjonens overlevelse. Et tilfeldig utvalg av dyr fra et helt annet geografisk område og genetisk avstamning til erstatning for opprinnelig utviklede lokale populasjoner som er gått tapt er følgelig ikke en del av den naturarven som konvensjonen er tenkt å bevare

I denne sammenhengen er artikkel 11 i Bernkonvensjonen interessant. Den slår fast at man før en eventuell reintroduksjon av en art i et område, skal gjennomføre studier som kontrollerer at reintroduksjon vil være effektiv og akseptabel. Dette er ikke gjort og konfliktnivået dokumenterer at aksepten for politikken er meget svak hos de som er berørt.

Det er grunn til å spørre hvordan det er mulig at 30 års norsk reintroduksjonspolitikken for en fremmed ulvestamme er blitt gjort med Bern som begrunnelse, men uten at en så sentral forutsetning har blitt utført. Det er i dag ingen aksept for politikken hos de som er berørt. En meningsmåling gjort for Østlendingen, publisert 11. november i fjor, viser stor motstand mot sonpolitikken. I Trysil svarte hele 76 prosent at ulvesona burde fjernes.

Det er grundig vitenskapelig fastslått at ulvestammen i Norge ikke er den opprinnelige sør-skandinaviske stammen, slik det ble påstått da ulven igjen dukket opp i Norge og Bern ble forhandlet, men har en helt annen opprinnelse. Det er vesentlig, fordi Bernkonvensjonens artikkel 3 gir et særskilt ansvar for endemiske arter, altså arter som bare finnes innenfor en spesiell region. De har krav på spesielt vern og det støtter Hedmark Høyre helhjertet opp om, men den ulven vi nå har i Norge er ikke en slik art.

EUs habitatdirektiv, som er EUs viktigste redskap for å oppfylle intensjonene i Bernkonvensjonen og konvensjonen om biologisk mangfold, er også interessant. Den står sterkere enn Bernkonvensjonen, ettersom den kan gjøres direkte gjeldende for domstolene. Direktivet er ikke tatt inn i EØS-avtalen, men WWF skriver på nettsiden sin at annet EU-regelverk som vi har tatt inn gjennom EØS-avtalen allikevel kan være tilpasset bestemmelser i habitatdirektivet.

I habitatdirektivet vises det til bevaring innenfor artens "naturlige utbredelsesområde". Ulven vi nå har i Norge er ikke innenfor sitt naturlige utbredelsesområde, den ville aldri ha kommet hit dersom ikke menneskelig aktivitet hadde desimert den opprinnelige populasjonen. Graden av menneskelig medvirkning til reintroduksjonen for øvrig er aldri utredet, men aktiv flytting er flere ganger nevnt som verktøy og har også blitt gjennomført offisielt for å få dyr forbi reinbeiteområdene i Sverige. I realiteten bør det altså diskuteres om ikke

populasjonen faller under Artsdatabankens definisjon av fremmede arter med ukjent antropogen opprinnelse. I alle andre sammenhenger bekjemper man introduksjon av slik fauna. Hedmark Høyre synes det er bemerkelsesverdig at vi bruker store ressurser på å innføre og opprettholde denne arten

Kostnadene ved reintroduksjon av ulv i Norge er store for de som bærer belastningen. Den legger landarealene brakk mht. til tradisjonell og kulturell bruk. Det er et høyt antall endemiske arter som er avhengig av den tradisjonelle, norske bruken av utmarka og som trues av utryddelse om beitebruken dør ut.

Høyre har forsvarlig bruk som en kjerneverdi. Respekten for enkeltmennesket og eiendomsretten er sterke ideologiske faner. I rovviltpolitikken og da spesielt når det gjelder ulv, har disse kjerneverdiene måttet vike for en politikk som ikke har troverdighet og som er svært konfliktskapende.

Øverland skrev «du skal ikke så inderlig vel, tåle den urett som ikke rammer deg selv». Hedmark Høyre krever at rovviltpolitikken funderes i Høyres ideologiske kjerneverdier. Dersom menneskers livskvalitet, eiendomsrett og selve muligheten til å bruke landet, må vike for andre verdier, så skal det være velfundert og troverdig. Det er ikke tilfellet når det gjelder dagens ulvestamme.

Det fremgår i stedet ganske tydelig at Bernkonvensjonen på vesentlige områder ikke er i tråd med dagens politikk angående ulv. Det undergraver seriøst miljøvern. Rovviltpolitikken, og da spesielt ulv, påfører mennesker tap som ikke kan forsvares verken med Bernkonvensjonen eller i form av en tenkt nytte som politikken skaper. Derfor bør den også endres.

Finnekulturen og skogfinsk bosetning er en svært viktig del av vår kulturarv. Beiting av de mange finnetorp mellom Eidskog og Trøndelag har i mange hundre år bidratt til det unike kulturlandskap man har på Finnskogen. Ulvens trussel mot beitedyrene medfører nå at dette landskapet gror igjen, og at et viktig element av denne kulturen forsvinner.

Høyre konstaterer at ulvesonen har blitt en løsning hvor en liten gruppe i Norge, stort sett de som bor øst for Glomma, må ta så å si helebelastningen ved å ha en utløper av den finsk-russiske ulvestammen i Norge. Belastningen består bla i tapt livskvalitet, tap av jaktinntekter, eiere som er redd for , og mister hundene sine, beslag av utmarksbeite (uten erstatning), og generell usikkerhet ved å bevege seg i tidligere fine utmarksområder.

Høyre krever at ulvesonen oppheves, og at fremtidige bestandsmål for ulv settes til maksimalt 2-3 revir inkludert grenseflokker mot Sverige.

Høyre krever at:

- Bernkonvensjonen tolkes objektivt når den legges til grunn for rovdyrpolitikken, og også artikkel 2,3,9 og 11 må tas med som grunnlag for politikktutforming
- EUs habitatdirektiv inkluderes i det faglige grunnlaget for rovdyrpolitikken
- En ny rovdyrpolitikk må baseres på et riktig faggrunnlag, og et klart mål om å redusere konflikter og øke respekten for mennesker og rettigheter

Hedmark Høyre

59. Grønt skifte – Ny vekst

Norge er i den mest utfordrende situasjonen på flere tiår. Situasjonen er en annen enn under finanskrisen. Vi opplever vedvarende lav oljepris og medfølgende økt ledighet.

Norge trenger mer enn noen gang nye ideer og bedre løsninger. Politikk basert på en skyhøy oljepris er ikke svaret på dagens situasjon. En politikk for arbeid, aktivitet og omstilling må innebære at flere får en trygg jobb å gå til. Dette er et av samfunnets viktigste oppgave i årene som kommer. Det er i privat næringsliv jobbene må skapes, ikke i offentlig sektor.

Norge har rike naturressurser som skog og vann, vi er et kompetansesamfunn og vi må ha store ambisjoner for bærekraftig utvikling basert på disse faktorene. Vi må sikre disse verdiene gjennom kompetansestyrking og tilrettelegging innenfor aktuelle områder.

Overgangen til nullutslippssamfunnet krever også effektive og rasjonelle samferdsels-ordninger.

Vi må arbeide for samferdselsløsninger som støtter opp om at fjord og sjø i større grad bør benyttes som miljøvennlig transportakse. Elektriske ferger vil være kostnadseffektive, miljøvennlig og åpne opp for et utvidet bosettings- og nærings-mønster. Høyre ønsker å bidra til å bygge teknologi og løsninger for fremtiden og støtter derfor videreføring av slike prosjekter som Fjordbanen «Urban Water Shuttle».

Staten og fylkeskommunene bruker store midler på å subsidiere reise med buss og bane. Dette er viktige virkemidler for å nå våre miljømål og øke samfunnsøkonomisk effektivitet. Politikken for grønn mobilitet må moderniseres slik at man tar inn over seg ny teknologi og folks ulike og varierende transportbehov. Dette vil gjøre det attraktivt å bruke kollektivt når man kan, og bilen når man må.

Høyre vil:

- sikre eksisterende arbeidsplasser. Regjeringens tiltakspakke, med en rekke tiltak innenfor vedlikehold og bygg, samt innovasjon og næringer er en god start. I tillegg må motivasjon for nyinvesteringer fremmes gjennom endringer i skattereglene slik som beskatning av arbeidende kapital og tilpasning av selskapsskatten.
- videreutvikle og forsterke ordningene for støtte ved nyetableringer, spesielt innen grønne vekstnæringer.
- arbeide for langsiktige tiltak for å øke sysselsetting og verdiskaping innen grønne vekstnæringer. Derfor må det satses på lokale naturressurser, kunnskap, forskning og innovasjon, infrastruktur og skattelettelse.
- sikre investeringer i infrastruktur og produktivitetsfremmende tiltak for å bedre konkurransekraften.
- satse på miljøvennlige kollektivløsninger basert på jernbane, buss og sjøtransport.

Buskerud Høyre

60. Bare lavutslippssamfunnet oppfyller klimamålene

Høyre mener Norge skal realisere lavutslippssamfunnet og bidra til at Paris-avtalen oppfylles. Byene har en svært viktig rolle i dette arbeidet. Viktige innsatsområder i dette arbeidet er smart by- og arealplanlegging, effektiv kollektivtransport, god tilrettelegging for gående og syklende, samt gjenvinning av avfall.

For at Norge skal nå de nasjonale klimamålene mener Høyre at vi må:

- ha en nullutslippsvisjon for transportsektoren der fossile drivstoff gradvis fases ut til fordel for ny teknologi og miljøvennlige alternativer
- sikre god kollektivdekning ved større utbygginger og være positiv til høy utnyttelse av tomteareal i tilknytning til eksisterende og nye kollektivknutepunkter.

Oslo Høyre

Transport og kommunikasjon

61. Stopp flypassasjeravgiften og bevar Moss lufthavn Rygge

Et flertall på Stortinget har vedtatt en flypassasjeravgift på 80 kroner per reisende. Avgiften er bestemt innført fra 01.04.2016. Ledelsen ved Rygge Sivile Lufthavn (RSL) har varslet at de vil avvikle driften ved flyplassen 01.11.2016. De forventer en redusert etterspørsel som gir et lavere passasjergrunnlag og gjør at det ikke vil være nok reisende totalt på flyplassen til å kunne drive RSL med overskudd. Avgiften er konkurransevridende og har negative konsekvenser over hele landet.

Moss lufthavn Rygge er en av to privatdrevne flyplasser av noe størrelse i Norge, og har i hovedsak vært båret frem av næringslivet selv. Eierne ønsker naturlig nok ikke å drive med underskudd i en ny oppbygingsperiode der man må forsøke å tiltrekke seg aktivitet i en enda vanskeligere konkurransesituasjon. Det må tas på alvor at RSL varsler avvikling og vi bør raskest mulig kunne gi svar som gir håp om videre drift. RSL leverer i dag en rekke tjenester til Forsvaret som bruker Rygge som beredskapsrullebane for F-16 og F-35, og som base for Bell- og Sea King-helikoptre. Dette krever døgnberedskap og en rekke ulike driftsoppgaver, og vil medføre vesentlig økte kostnader for Forsvaret dersom RSL avviker driften.

Flyplassen er en av de største arbeidsgiverne i Østfold. Det er ca. 500 personer som er direkte ansatt i forbindelse med driften av flyplassen, og i tillegg kommer ytterligere 500 arbeidsplasser gjennom indirekte virkninger. Konsekvensene av en nedleggelse vil være dramatiske for Østfold og regionen, som allerede har et stort underskudd av arbeidsplasser. På bakgrunn av nedleggelse av flere gamle industribedrifter har man satt i gang et omstillingsprosjekt, hvor et av de vellykkede grepene har vist seg å være å øke de indirekte virkningene ytterligere.

Høyre ønsker en mer miljøvennlig politikk velkommen og regjeringen full støtte i arbeidet med et grønt skifte i skatte- og avgiftssystemet. Flypassasjeravgiften gir imidlertid ingen god miljøeffekt. Å flytte utslipp fra Norge til utlandet hjelper ikke klimaet. I tillegg kommer alle ekstra utslipp ved at innbyggere i nedslagsfeltet til Moss lufthavn Rygge må kjøre til Gardermoen eller Gøteborg, samt den ekstra flyavstanden for alle fly som skal sydovert.

Dersom man ønsker å redusere utslippene, bør man heller endre avgiftssystemet på drivstoff slik at det vil lønne seg med lavt forbruk og miljøvennlig drivstoff. Å innføre en flat avgift for hver passasjer betyr at det blir vanskeligere å fylle opp de flyene som går på konkurranseutsatte strekninger, og dermed rammer man de som driver mest effektivt.

Samtidig som man ønsker å redusere mengden flytrafikk i Norge planlegger Avinor utbyggingen av en tredje rullebane og ny terminal på Gardermoen. Denne utbyggingen vil koste mange milliarder kroner, medføre store utslipp og være en stor belastning for nærmiljøet. Det vil kreve store arealer og båndlegge mye matjord. Det vil være en stor seier for miljøet og klimaet om man i stedet kan bruke Moss Lufthavn Rygge for å ta deler av trafikkveksten på Gardermoen. Det gjør også at man unngår en del av luftforurensingen fra flytransport over de aller mest tettbebygde områdene i landet.

Høyre har vært med å kjempe for flyplassens tilblivelse og levedyktighet. For hver dag avgiften blir stående vil det skade Høyres troverdighet innen miljøpolitikk, næringslivspolitik og som et parti hvor politikk om mennesker, ikke milliarder.

Høyre mener at den planlagte flypassasjeravgiften har store, negative konsekvenser og at den derfor må stoppes. Dersom avgiften blir innført må Høyre arbeide for å få den fjernet raskest mulig.

Østfold Høyre

62. Digital infrastruktur

Arbeidsmarkedet på Sørlandet har i sammenheng med fallende oljepris blitt kraftig utfordret siste to år. På landsbasis var nedgangen i tilgjengelige arbeidsplasser størst i Aust- og Vest-Agder i 2015. Gjennom dette har det ufrivillig blitt tilgjengeliggjort mye arbeidsressurser og kunnskap som står klare til nye arbeidsoppgaver. Det vil gi ringvirkninger til andre næringer i regionen om ikke tiltak iverksettes.

Over 90 prosent av all digital informasjon har blitt produsert i løpet av de siste to år, og utviklingen forventes og mangedobles. Dette krever en enorm lagringskapasitet. Alle verdens største selskaper beskriver fremtiden med to uttrykk; "Big Data" og "digitalisering". Høyre peker på mulighetene for en ny næring gjennom datalagring og energieffektive løsninger, men dette krever fortgang i fiberutbygging til kontinentet. En kraftig investering i fiberkapasitet til kontinentet må på plass skal vi holde følge med våre konkurrenter og tiltrekke oss store aktører med betydelig datalagringsbehov.

Ingen andre regioner i Norden har samlet sett en bedre ressursituasjon for å takle det energibehovet, effekt og kjølingsbehovet som kreves for store datasenter. Med Europas største flerårsmagasiner og en betydelig kraftproduksjon liggende i Setesdal har regionen de beste markedsmessige forholdene til å lykkes med denne type næringsutvikling. Regjeringen gjennomførte et viktig grep ved statsbudsjettet 2016 med å redusere elavgift til datasentre, men den viktigste suksessfaktoren mangler. Tilstrekkelig fiberkapasitet til de store markedene, til kontinentet.

Med tanke også på alle de positive ringvirkninger som norske grønne datasentre vil kunne gi, mener Høyre at regjeringen raskt må:

- Aktivt på banen for å klargjøre et tydelig ansvar for digital infrastruktur gjennom fiberutbygging.
- Legge til rette for tilstrekkelig finansiering.

Aust-Agder Høyre

63. Transport og samferdsel

Det er viktig å den kommende stortingsperioden å forsterke satsningen på kollektive trafikkløsninger. Flere regioner opplever voldsom vekst og vil få enda større utfordringer med trafikkavviklingen i årene som kommer. Høyre er opptatt av at politikken baserer endringer i reisemønstre på positive incentiver. Høyre ønsker derfor at man fra politisk hold gjennomfører utbygging og kapasitetsøkning før man ilegger negative virkemidler som rushtidsavgift og lignende. Kapasiteten må utvides slik at man i realiteten kan håndtere veksten i kollektivtrafikk.

Høyre vil:

- stimulere til endringer i reisemønstre gjennom positive incentiver
- konkurranseutsette persontransport med tog på flere strekninger
- endre veinormalene slik at terskelen for å bygge fysiske adskilte kjøreretninger og flerfeltsveier blir lavere
- at det må sørges for innfartsparkering ved knutepunkter og alle kollektivlinjer
- gjøre trafikkavviklingen smartere og mer effektiv ved å styrke satsingen på IT / intelligente transportsystemer (ITS)
- bygge ut infrastrukturen som er nødvendig for en storstilt hydrogenbilsatsing rundt de store byene.

Akershus Høyre

64. Infrastruktur for trygge arbeidsplassar

Høgre vil satse på framleis sterk utbygging av infrastrukturen. Investeringar i samferdsle er ei investering i å tryggje noverande, og skape nye arbeidsplassar. Når vi bind saman bu og arbeidsmarkadar på ein betre måte, vert bedriftene si konkurranseevne styrka, og det vert meir attraktivt å bu i heile landet.

Arbeidsplassane er avhengig av tilgang til effektive transportløyningar til sjøs og på land. Desse transportløyningane må gjere det mogleg å frakte varer til ein konkurransedyktig pris for kundane, samstundes som transportbehovet kan løysast meir effektivt og miljøvennleg. Difor er det også viktig at det offentlege prioriterer fornying av buss- og ferjemateriell i sine anbod, for å bidra til måla i Paris-avtalen.

Høgre er opptekne av at ferdsl på våre vegar skal vere trygg og føreseieleg. Difor er det viktig med framleis offensiv satsing på rassikring og trafikktryggleik. God og trygg infrastruktur på veg og sjø, saman med ein god, fylkesdekkande digital infrastruktur er viktig for spreidd busetnad og næringsutvikling over heile fylket.

God infrastruktur er også avgjerande for å lukkast med kommunesamanslåingar og etablering av 45-minuttsregionar. Fleire kommunar i Norge har behov for bruer, tunnelar eller utbetring av vegar dersom den nye samanslegne kommunen skal kunne fungere på ein effektiv og rasjonell måte. Ein ser allereie no at den potten som er sett av ikkje på langt nær er stor nok til å løyse alle samferdsle-utfordringane ein her står framfor. Høgre oppmodar difor regjeringa om at potten som er sett av i samband med infrastrukturtiltak mellom samanslegne kommunar, vert auka betydeleg.

For å sikre to gode og gjensidig utfyllande aust-vest-samband, meiner Høgre at det er heilt avgjerande at rv. 52 Hemsedalsfjellet vert valt som det nordlege alternativet mellom Vestlandet og Austlandet.

Vidare opprusting og utbygging av E 39 er svært viktig for å binde regionar saman, sikre kostnadseffektiv varetransport og utløyse vekstpotensiale.

Høyre er glade for at arbeidet for ei nasjonal ferjeavløysingsordning for fylkesvegar har vunne fram, og at Stortinget har lagt til rette for ei ferjeavløysingsordning med varigheit på 40 år. Dette vil vere eit viktig verkty for fylka for auka vegbygging, og større bu- og arbeidsregionar.

Høyre ynskjer også at Storting og regjering legg til rette for offensiv bruk av ferjeavløysingsordninga på riksvegsamband som Anda – Lote og Mannheller - Fodnes. Ved avløysing av ferjer vil det også vere aktuelt med delfinansiering ved hjelp av bompengar.

Sikker heilårsveg Vik – Voss må realiserast med tunnel gjennom Vikafjellet, for å bygge eit fungerande bu- og arbeidsområde og ei effektiv regional transportløysing.

Sogn og Fjordane Høyre

65. Omklassifisering av vegar med sterke næringsinteresser

Kystvegen Ålesund-Bergen består av einskildprosjekt på ulike stadier. Det er planar om å utbetre eksisterande vegar, korte inn omvegar og supplere der veg mangler. Føremålet er å få etablert ein veg av god standard langs kysten på denne strekninga, der E39 går gjennom indre fjordstrøk. Kystvegen skal primært gje internt samband i ein særdeles ressursrik og produktiv kystregion, skape større bu og arbeidsområde, effektivisere transport og samferdsle og gje god tilknytting til hamner og sjøtransport. Mangel på kystveg gjer og at det er vanskeleg å få til ein god kommunestruktur i regionen.

Fylkesveg 60 Grodås/Hornindal - Møre grense er ein tilsvarande transportkorridor som er sentral for å utvikle region indre Nordfjord mot indre Sunnmøre.

Næringslivet i regionen produserer store verdjar og har gode føresetnader for å utvikle seg vidare.

Samferdsledepartementet gav i brev av 22. mai 2015 Statens Vegvesen i oppdrag å vurdere om einskilte vegar – utifrå gjeldande kriterium – bør omklassifiserast fordi dei har fått endra betydning i transportsystemet. Stortinget vedtok seinare at det skal gjerast ei "vurdering av fylkesvegane etter forvaltningsreformen fra 2010. Større veger med sterke næringsinteresser kan vurderes overført til staten som del av denne vurderingen".

Høyre ber derfor om at Kystvegen Ålseund-Bergen og fylkesveg 60 Grodås-Møre grense i Hornindal blir omgjort til riksveg. Med dette blir desse viktige prosjekta finansiert med statlege midlar for planlegging og utbygging i NTP 2018-2029.

Sogn og Fjordane Høyre

66. Stad skipstunnel må sikres i NTP

Stad skipstunnel vil legge til rette for ein betre samla transportløyning, og føre til tryggare og meir føreseieleg sjøtransport langs eit særleg kritisk punkt ved kysten. Stad skipstunnel vil kunne bidra til miljøvennleg transport av gods og passasjerar langs kysten.

Sogn og Fjordane Høgre meiner difor at Stad skipstunnel må prioriterast i første fireårsperiode av NTP, med mål om byggjestart i 2019.

Sogn og Fjordane Høgre

67. Fiberkabler trengs!

Norge har alle forutsetninger for å bli et foregangsland når det gjelder teknologiutvikling og datalagringsanlegg med både grønn kraft og kort avstand til kontinentet.

Behovet for lagring av data øker enormt hver dag, og det vil i fremtiden være et stort behov for lagring av data for både nasjonale og internasjonale selskaper som utvikler fremtidens teknologi.

Regjeringen har allerede bidratt med å legge til rette for grønne datalagringsanlegg, ved å fra 2016 senke el-avgiften til 5 øre. Et slik tiltak gjør at man får stor tilgang til fornybar energi til lavere priser, og grønne datasentre skaper grønne kompetanse-arbeidsplasser. Et slik tiltak må også henge sammen med økt fiberkapasitet for at vår landsdel skal nyte godt av dette tiltaket.

Det legges nå opp til en harmonisering gjennom storstilt utbygging av fiberkapasitet i EU. For at Norge skal stå godt rustet i dette arbeidet, trengs økt direkte fiberkapasitet mellom Norge og Europa.

I tillegg vil en direkte fiber gjennom Norge bidra til økt datasikkerhet

Høyre vil:

- At regjeringen legger til rette for rask etablering av flere fiberkabler til utlandet, blant annet England og Tyskland, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2016
- At regjeringen utarbeider en strategi som beskriver hvordan myndighetene legger til rette for etablering av grønne datasentre, der fiberkapasitet og tilrettelegging fra norsk side ovenfor aktører som vil investere i Norge, er sentralt.

Norge har alle forutsetninger for å bli et foregangsland når det gjelder teknologiutvikling og datalagringsanlegg med både grønn kraft og kort avstand til kontinentet.

Behovet for lagring av data øker enormt hver dag, og det vil i fremtiden være et stort behov for lagring av data for både nasjonale og internasjonale selskaper som utvikler fremtidens teknologi.

Regjeringen har allerede bidratt med å legge til rette for grønne datalagringsanlegg, ved å fra 2016 senke el-avgiften til 5 øre. Et slik tiltak gjør at man får stor tilgang til fornybar energi til lavere priser, og grønne datasentre

skaper grønne kompetanse-arbeidsplasser. Et slik tiltak må også henge sammen med økt fiberkapasitet for at vår landsdel skal nyte godt av dette tiltaket.

Det legges nå opp til en harmonisering gjennom storstilt utbygging av fiberkapasitet i EU. For at Norge skal stå godt rustet i dette arbeidet, trengs økt direkte fiberkapasitet mellom Norge og Europa.

I tillegg vil en direkte fiber gjennom Norge bidra til økt datasikkerhet

Høyre vil:

- At regjeringen legger til rette for rask etablering av flere fiberkabler til utlandet, blant annet England og Tyskland, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2016
- At regjeringen utarbeider en strategi som beskriver hvordan myndighetene legger til rette for etablering av grønne datasentre, der fiberkapasitet og tilrettelegging fra norsk side ovenfor aktører som vil investere i Norge, er sentralt.

Vest-Agder Høyre

68. Tydelige samferdselsprioriteringer for Oppland i ny NTP

Høyre vil ha en samferdselspolitikk som baserer seg på samfunnsøkonomisk lønnsomhet, trafiksikkerhet, regionforstørring og effektivitet. Til tross for den enorme satsningen som nåværende regjering har gjort på samferdsel, gjenstår det en rekke prosjekter i Oppland som er avgjørende for våre vekstmuligheter, vårt næringsliv og trafiksikkerheten.

Høyre forutsetter at den store veksten i samferdselsbudsjettet fortsetter i årene som kommer og vil jobbe for at viktige prosjekter for Oppland blir prioritert høyt i ny Nasjonal Transportplan (NTP) som blir vedtatt av Stortinget i 2017.

Mjøsregionen med sine 200.000 innbyggere og 100.000 arbeidsplasser ønsker å ta sin del av befolkningsveksten på Østlandet. En sterk Mjøsregion vil kunne utvikles til å bli et næringsmessig kraftsenter på det indre-Østlandet og vil også bidra til å opprettholde og styrke næringsliv og befolkningsgrunnlag i områdene rundt.

Innlandsutvalget har i sin sluttrapport pekt på at en effektiv vei- og jernbaneforbindelse øst-vest i Mjøsregionen vil omdanne flere adskilte regioner til en felles region med 200.000 innbyggere.

Høyre er positive til å benytte statlig plan ved større samferdselsprosjekter, for eksempel på strekningene E6 og Inter City for å redusere planleggingstiden.

Vei

E6, E16 og Riksvei 4 er de tre viktigste veiene for næringsliv og innbyggere i Oppland. Dette er samtidig hovedferdselsårer som er viktige for våre nabo fylker og landet som helhet.

Oppland Høyre vil jobbe for:

- Kontinuerlig utbygging av E6 som fire-felts vei fra Moelv til Øyer
- Sammenhengende utbygging av E6 i Gudbrandsdalen og prioritering av Otta-Sjøa og Frya-Gunstadmoen i første del av ny NTP.
- Avklaring av ny trase for Rv4 fra Oslo og løsnings med tunell forbi Rotnes i Nittedal i første del av ny NTP.
- Sammenhengende utbygging av Rv4 på Hadeland mellom Roa og Lygna.

- Utbygging av Rv4 med fire felt i ny trase mellom Gjøvik og Mjøsbrua.
- Fullføre prioriterte prosjekter langs E16 gjennom Valdres i henhold til gjeldende NTP.
- Fullføre utbygging av gang-sykkelvei langs E136 (etter «Lesja-modellen») jfr. NTP 2014-23

Jernbane

Høyre ser med glede på det løftet som jernbane har fått de siste årene og støtter regjeringens jernbanereform, som vil gi et bedre tilbud til reisende med jernbanen. En effektiv jernbane er viktig for næringsliv, for pendling til Oslo og for å binde Mjøsregionen sammen. Høyre forutsetter at tilbudet på Gjøvikbanen fremdeles skal være konkurranseutsatt.

Høyre vil jobbe for:

- Full utbygging innen 2030 av dobbeltspor Intercity til Lillehammer i planperioden.
- Oppstart av planarbeid med sikte på raskest mulig sammenknytning av Gjøvikbanen og Dovrebanen
- Planlegging og oppstart av bygging av ny trase for Gjøvikbanen til Roa.
- Allerede planlagt tiltak på Gjøvikbanen gjennomføres tidlig i planperioden, dette gjelder plattformutvidelser, kryssingsspor, nye tog og økt strømforsyning.

Oppland Høyre

69. Fergefri E39 skal følges opp i Nasjonal Transportplan

For Høyre er det viktig å nå den vedtatte målsettingen om fergefri E39 på 20 år. I februar 2016 la Statens Vegvesen frem «Utviklingsstrategi for ferjefri og utbetra E39» som grunnlag for Nasjonal Transportplan (NTP) 2018-2029. Dokumentet viser hvordan E39 kan bli fergefri på 20 år. Høyre vil være pådriver for at denne strategien blir fulgt opp i Nasjonal Transportplan 2018-2029 og at fjordkryssingsprosjekter som er ferdig planlagt må sikres oppstart så tidlig som mulig i NTP-perioden.

For å oppnå ambisjonen om fergefri E39 på 20 år er det viktig med oppstart av fjordkryssingene etterhvert som de er ferdig planlagt. «Utviklingsstrategi for ferjefri og utbetra E39» er en masterplan for realisering av hele Fergefri E39. Prosjektet i sin helhet vil gi stor dokumentert samfunnsøkonomisk gevinst. Det samme vil flere av delprosjektene som inngår i Fergefri E39.

Transportøkonomisk Institutt (TØI) har dokumentert de samfunnsøkonomiske effektene av Fergefri E39 for hele landet på oppdrag fra Statens Vegvesen og konkluderer med at: «(...)kommer Rogaland og Hordaland ut med størst modellberegnet total nytte, etterfulgt av Oslo og Møre og Romsdal. Den relativt høye beregnede nytteeffekten for Oslo, så vel som for Akershus, viser at ferjefri E39 kan ventes å gi nytteeffekter utenfor de direkte berørte regionene.»

Kystnorge har høy verdiskaping, mye industri og bidrar med betydelige eksportinntekter til nasjonen. I alle bedriftsbesøk blir bygging av sterke bo- og arbeidsmarkedsregioner og innkorting av reisetid fremhevet som et av de viktigste virkemidlene for økt verdiskaping. I en situasjon der det er behov for arbeid, aktivitet og omstilling, er kompetansen og bedriftene på Vestlandet av avgjørende betydning, både for å videreutvikle dagens virksomhet, men også for å skape nye arbeidsplasser for fremtiden. Tilgangen på kompetanse er den viktigste faktoren for økt konkurransekraft og fergefri E39 er en viktig del av løsningen.

Høyre vil:

- Videreføre ambisjonen om en fergefri E39 på 20 år.
- Prosjekter som er ferdig planlagt må få en så tidlig oppstart som mulig i NTP.
- Prosjekter med stor verdiskapingseffekt og som bidrar til sterke bo- og arbeidsmarkedsregioner bør realiseres så tidlig som mulig.

Møre og Romsdal Høyre

70. Investering for økt konkurransekraft

Høyres landsmøte er fornøyd med det store taktskiftet som har funnet sted i norsk samferdselspolitikk etter regjeringsskiftet i 2013. På kort tid har riksveg- og jernbaneinvesteringene skutt i været og samferdselsbudsjettet er økt med nærmere 50% fra 41,4 til 59,7 milliarder kroner. For første gang på mange år går vedlikeholdsetterslepet på riksvegene ned, jernbanen får et løft og kollektivsatsingen bidrar til bedre transportløsninger i de store byene med økt statlig bidrag. I tillegg har fylkesvegene fått økt satsing og bidrar til at fylkene bedre kan møte det enorme vedlikeholdsetterslepet som har bygd seg opp over mange år. Til tross for denne økte satsingen er behovene svært stor og Høyres landsmøte har derfor ambisjoner for økt investering i samferdsel som bidrar til økt konkurransekraft for Norge.

Nylig la transportetatene frem sine faglige innspill til det videre politiske arbeidet i det som skal bli ny nasjonal transportplan(NTP). Det er bra at forslag til NTP innebærer at etterslepet på riksveiene søkes løst innen 2029. Det er imidlertid bekymringsfullt at NTP kun beskriver det økende forfallet på fylkesveiene (50-85 milliarder i 2014), uten å være konkret om hvordan dette skal løses. Mange av disse fylkesveiene er viktige og nødvendige transportkorridorer for næringstransport som har som formål å transportere viktig gods fra produksjonsområdene ved kysten og ut i markedet via det nasjonale riksveinettet.

Derfor mener Høyre at etterslepet på fylkesveiene må harmoniseres med målsettingen i NTP. Lokalt, regionalt og nasjonalt må det både gjennom behandlingen av NTP og gjennom kommuneproposisjon og Statsbudsjett være et mål at etterslepet på fylkesveiene skal løses innen 2029, som på riksveiene. Dette vil være en god og framtidsrettet strategi for økt konkurransekraft, og være helt avgjørende for at eksempelvis sjømatnæringa skal ha mulighet til å produsere de verdier vår velferd skal bygges på i framtida.

Flere av disse fylkesveiene er i tillegg til å være i dårlig forfatning, også sterkt rasutsatt. Bare i Nord-Norge er det dokumenterte behovet for skredsikringstiltak på fylkesveiene på 11 milliarder, og i landet som helhet er behovet 20 milliarder. Når det i forslag til NTP legges inn ca. 8 milliarder til dette, innebærer dette at under halvparten av de nødvendige tiltakene lar seg løse i 12-års perioden. Derfor bør satsingen på rassikring også forseres som del av den samlede strategien for etterslepet på både riks- og fylkesveier.

Det er bra at det i NTP foreslås viktige tiltak på Ofotbanen, som på sikt vil kunne resultere i dobbeltspor her. Det er viktig for næringstransport inn og ut av landsdelen, og samtidig en del av det helhetlige transportsystemet for viktige næringstransporter.

Investeringer i fiskerihavner er også viktig for å etablere en helhetlig infrastruktur for næringsutvikling langs kysten. Når Stortinget skal ta endelig stilling til rammene for Nasjonal Transportplan vil derfor Høyre framheve

at investeringer til fiskerihavner gis nødvendig prioritering og finansiering.

Det som er en positiv kursendring i forslaget til NTP, er den klare bestillingen om å vekke vegprosjekter inn i en samfunnsøkonomisk modell. Dette er det beste verktøyet tilgjengelig for å vekke ulike vegprosjekter. Samtidig har det sine helt klare begrensinger i vurderingene for fremtidige behov i en region som er i vekst, hvor endringer i samfunnsstruktur og næringslivssatsinger ikke kan beregnes inn, og fremtidige planlagte investeringer som bør sees i en sammenheng. Det er derfor en viktig politisk prosess som regjeringen og Stortinget nå skal følge opp for å sikre at den nye NTPen utløser potensialet for vekst og verdiskaping over hele landet. Spesielt langs kysten hvor det foregår stor verdiskaping med store behov for eksport, er det viktig at det fremover sikres en helhetlig investering i infrastruktur som både muliggjør potensialet for mer gods på kjøll, samtidig som fylkesvegene kan rustes opp for å ikke være til hinder for gode kommunikasjoner ut på riksvegnettet.

Høyres landsmøte mener investeringer i infrastruktur er nødvendig for å sikre norsk konkurransekraft og for å ta ut potensialet for verdiskaping langs vår langstrakte kyst. Nå som Norge er i omstilling og krever flere næringer som drivkraft i norsk økonomi vil disse investeringene være med å ruste Norge for fremtiden.

Nordland, Troms og Finnmark Høyre

71. Samferdselsatsing for vidare utvikling og vekst

29. februar presenterte dei statlege transportetatane sitt framlegg til ny Nasjonal Transportplan (NTP). Planen skal vedtakast i Stortinget våren 2017.

Regjeringa har vist handlingskraft når det kjem til samferdsel. Sidan regjeringsskiftet i 2013 er det gjennomført ei historisk storsatsing på infrastruktur i Norge. Høgre heldt det vi lova og fleire tiltak er sett i verk for å sikre at vi skal få meir veg for pengane. Veg- og jernbanereform, vegselskap og omorganisering av bompengesektoren er nokre av dei store grepa. Men vi har enno meir å rette opp i for å sikre Norge den utviklinga vi har behov for.

Kostnadane med nye vegprosjekt har eskalert dei siste 10-15 åra. Kostnadsnivået gjer at sjølv små vegprosjekt og utbetringar blir altfor kostbare.

Hovudårsaka til kostnadsveksten er både sentrale krav og lokale krav, men ikkje minst også standardkrav som blir lagt til grunn når nye prosjekt blir planlagt. Vegmyndighetene har auka krava til standard og utførelse langt utover det som behovet tilseier. Dersom krava var grunna i trafikksikring hadde det vore akseptabelt, men fleire av krava som blir etterlevd ved Norsk vegstandard strekkjer seg i dag langt utover det. Nokre av krava hindrar at mindre utbetringar kan gjennomførast raskt og effektivt og er dermed til hinder for at fleire trafikksikringsprosjekt ser dagens lys.

Vegdirektoratet med Statens vegvesen skal vere fremste aktør for vegbygging i Norge. Etaten må riggast for å handtere framtidias infrastruktursatsing betre og organisasjonen må strømlinjeformast til å produsere optimal planlegging, bestilling, samhandling og styring av prosjekta.

- Høyre vil at det blir sett i gang arbeid med ein revisjon av dei krava som blir lagt til grunn ved planlegging av vegprosjekt. Dette gjeld både nybygg og utbetringar. Vegmyndigheitene må lære av det arbeidet som er gjort i oljeindustrien med kostnadsreduksjonar og prosessforbetringar.
- Høyre vil at det blir sett i gang ei omorganisering av Statens vegvesen med Vegdirektoratet og regionar, for betre å kunne handtere dei viktige oppgåvene dei er sett til å forvalte. I arbeidet bør styrka samhandling med andre etatar og miljø vektleggjast. Overordna mål ved omorganiseringa må vere å setje SVV betre i stand til å byggje veg raskt, godt og billig.

Infrastruktur er grunnleggjande for vekst og utvikling. 2015 vart eit år prega av sterke signal om behov for ei kursending i Norge. Oljenæringa, som gjorde Norge til eit av verdas rikaste land, er i tilbakegang. Norge har tradisjon for omstilling og har vist at vi klarar å stå oppreist gjennom tøffe vindkast før - Det skal vi nok også klare no, men Vestlandet treng ei handsrekning gjennom infrastruktursatsing for å styrke arbeid, aktivitet og omstilling.

Hordaland Høyre

Skole, utdanning og forskning

72. Avsluttende fag etter hvert semester

I norsk skole går all undervisning i fag over to semestre. Dette fører til at det for mange er vanskelig å fokusere, da man har svært mange kompetanssmål å konsentrere seg om på samme tid. Karakterpresset i norsk skole er stort, og mange opplever å møte veggen. Ved å innføre færre fag per semester mener Høyre at noe av dette trykket kunne vært lettet.

På universiteter og høyskoler undervises det i færre fag per semester, noe som gir studentene mulighet til å fokusere og fordype seg mer i stoffet. Dette praktiseres også på videregående skoler i Canada og deler av USA, hvor man kun har fire fag per semester. Undervisningen blir da mer konsentrert, samtidig som læringskurven blir brattere. Prøver og innleveringer blir også mer spredt og enklere for både lærere og elever å planlegge. Ved å innføre eksamensperiode både på høst- og vårsemesteret blir disse samtidig mindre intensive, noe som i dag er et problem, spesielt for tredjeklassinger.

Høyre ber regjeringen utrede og vurdere nye pedagogiske løsninger for å få elevene til å fokusere og fordype seg mer i stoffet, og ber om at følgende tiltak vurderes:

- Innføre færre fag per semester, men med flere timer i uken per fag.
- Innføre eksamensperiode både på vår- og høstsemesteret. Man kan bli trukket opp til eksamen i de fagene man har fulgt de respektive semestrene.

Aust-Agder Høyre

73. En god utdanning – inngangen til aktiv samfunnsdeltagelse

Ungdommer som ikke får fullført skoleløpet til og med videregående skole opplever utenforskap og reduserte muligheter i arbeidsliv og videre kompetansebygging. Høyre arbeider for et mål om at minst 90 prosent av elevene skal fullføre og bestå videregående opplæring. Dette krever at den enkelte elev må følges og om

nødvendig ivaretas gjennom tilrettelegging både sosialt og faglig. Høyre vil derfor arbeide målrettet for at flere gjennomfører videregående skole ved å tenke helhet i læringsløpet fra barnehage til fullført utdanning.

Høyre vil:

- I samarbeidsavtalene mellom fylkeskommunen og kommunene ha samordnede handlingsplaner med tanke på læringsmiljø og forebyggende helsearbeid. Det må utarbeides en kvalitetssikret struktur for kunnskapsoverføring om eleven mellom barnehage og de forskjellige skoletrinnene.
- I enda større grad stille krav til, og ansvarliggjøre rektorene.
- satse enda mer på etter- og videreutdanning av lærerne. Det må stilles krav til god faglig og didaktisk kompetanse hos dem som underviser. Høyre vil utvide støtten til og samarbeidet med Vitensenteret for å gi økt kompetanse blant lærerne og gi elevene variert og spennende faglig påfyll i realfagene.
- fortsette satsingen på skolehelsetjenesten. Gjennom rutiner og regelverk må det sikres at helsesøster, rådgivere og barnevern tidlig involveres når elever har behov for oppfølging. Å gi barn en trygg barndom og oppvekst er det viktigste forebyggende tiltak vi har. Alle kommunene bør ha et holdningsskapende program, for eksempel bli MOT-kommuner.
- at mestring og motivasjon ivaretas som viktige innsatsfaktorer. Høyre vil at alle ungdomsskoler og alle videregående skoler skal ha en plikt til å legge til rette for at elever skal få ta fag på et høyere nivå dersom de er motivert for det.
- at det aktivt legges til rette for at annen relevant kompetanse tas inn i skolehverdagen, så som barnevernspedagog, sosionom, vernepleie o.l.
- Styrke tidlig innsats/forebyggende psykisk helsearbeid i barnehage og på barnetrinnet gjennom nasjonale prosjekter og kompetanseheving hos personalet.
- Kunnskap og kompetanse fra helsesektoren på psykisk helse må tilgjengeliggjøres for utdanningssektoren.

Aust-Agder Høyre

74. Mobbing i skolen – ny klageinstans et viktig tiltak

Regjeringen har siden den tiltrådte i 2013 jobbet for å øke innsatsen mot mobbing i skolen. Flere tiltak er iverksatt og enda flere gode tiltak vil bli presentert i tiltakspakken som skal legges frem i løpet av kort tid. Djupedalsutvalget innstilling med over 100 forslag til tiltak er blant det som er lagt til grunn for regjeringens arbeid, og utvalgets leder har trukket frem tre mobbetiltak som han mener er de aller viktigste i det videre arbeidet mot mobbing. Ett av disse tiltakene er en ny, nasjonal klageinstans.

Også Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG) og frivillige organisasjoner med mye erfaring i antimobbearbeidet, som Foreningen Mobbing i Skolen, er krystallklare når det gjelder behovet for en ny, uavhengig, nasjonal klageinstans. Dette tiltaket trekkes frem som svært viktig for å styrke arbeidet mot mobbing i skolen.

Norge har brukt over 200 millioner kroner på antimobbearbeid de siste ti årene, likevel er mobbetallene sørgelig stabile. Nå er det helt nødvendig at vi tar i bruk alle verktøyene vi har tilgjengelig for å bidra til en sårt tiltrengt bedring for alle de som får skolehverdagen ødelagt av mobbing.

Vi vet at så mange som 32.000 norske elever utsettes for mobbing. Fylkesmennene i Norge mottok i fjor i underkant av 250 klager på skolenes håndtering av mobbesaker. Det er store forskjeller fylkene imellom – både i antallet klager og hvordan klagenes håndteres. Vi må sørge for å øke rettssikkerheten til elevene våre. Elever fortjener samme muligheter og samme behandling uavhengig av hvor i landet de går på skole.

Det er ikke et mål i seg at antall klager skal være så høyt som mulig, men det er mye som tyder på at klagetallene er altfor lave. Til sammenlikning mottok det svenske Barne- og elevombudet 810 saker på et halvt år – like mange som de norske Fylkesmennene har fått i løpet av de siste seks årene.

Fylkesmannen er en ukjent instans for mange. Det er behov for en nasjonal klageinstans som det er lett å henvende seg til, en instans med juridiske muskler som kan følge opp barna på en annen måte enn det fylkesmennene har hatt muligheter til. Barneombudet har uttalt at de eventuelt kan påta seg denne rollen, men det viktigste er at det opprettes et uavhengig organ, gjerne etter modell av det svenske Barne- og elevombudet.

Høyre vil derfor:

- Overføre dagens behandling av klager på skolenes håndtering av mobbesaker fra fylkesmannen til en nasjonal instans

Akershus Høyre

75. Veiledning av skoleeiere

Det er for store forskjeller i resultater mellom de sterkeste og svakeste kommunene i Norge. Der enkelte kommuner har lyktes i å veilede skolene sine og løfte elevenes resultater over tid, har andre kommuner hatt liten eller negativ utvikling.

En avgjørende faktor for om skolen er god eller ikke, er hvordan kommunen eller fylket er som skoleeier. Skoleeiere som er aktive, stiller krav og følger med på utviklingen i skolen, oppnår som oftest bedre resultater enn skoleeiere som mangler systemer for kvalitetssikring.

I dag har fylkesmannen tilsyn over skolenes fysiske og psykososiale skolemiljø. Fylkesmannen har også kompetanse til å gi kommunen pålegg om å rette på forhold som er i strid med loven. Det finnes imidlertid ingen instanser som fører tilsyn med skoleeierens pedagogiske praksis og kvaliteten på elevenes skolegang.

Høyre mener at skolen er noe av det viktigste i samfunnet, og at Norges elever fortjener en best mulig skolegang. For å sikre at norske elever får økt læringsutbytte, må det innføres bedre kartleggingsmekanismer. Høyre vil opprette en nasjonal tilsynsordning som kan føre tilsyn med skoler og utdanningsinstitusjoner, og veilede skolereiere (kommuner og fylkeskommuner) som presterer faglig svakt over lengre tid.

Et veiledningsteam vil ha ansvar for å følge opp skoleeiers fremgang, og ha innsigelsesrett på ressursbruken i skolen. Målet med en slik tilsynsordning, samt etablering av et veiledningsteam, er å sikre at flere skoleeiere lærer av hverandre, ansvarliggjøres og styrker sin kompetanse.

Høyre vil:

- Innføre en nasjonal tilsynsordning som veileder og følger opp skoleeiere og skoler, etter modell av Ofsted i Storbritannia
- Opprette et veiledningsteam som blant annet får følgende oppgaver:
 - Utvikle en skoleindikator for å identifisere skoleeiers svakheter.
 - Godkjenne skoleeiers ressursbruk innen skolesektoren
 - Iverksette tiltak for å gjøre skoleeier bedre.
 - Følge opp skoleeier frem til kommunen/fylkeskommunen presterer på et akseptabelt faglig nivå.

Unge Høyres Landsforbund

76. Hijabforbud i grunnskolen

Høyre vil at barn i grunnskolen skal skjermes fra å bruke hijab. Barnehijab som brukes i den hensikt å dekke til et barns seksualitet, er et tegn på alvorlige begrensninger i barn- og unges frihet. Dette er begrensninger som gjør at barna ikke får ta del i de rettigheter som vårt samfunn hegner om. Individuelle rettigheter som likestilling og menneskerettigheter skal gjelde for alle barn i våre skoler.

Parallelt må skolens arbeid med alvorlige begrensninger i barn og unges frihet styrkes, gjennom en økt satsning på flere minoritetsrådgivere. Det må også satses på dialog og kursvirksomhet om likestilling for innvandrereforeldre, gjennom å opprette flere lavterskeltilbud over hele landet, lignende som Flerkulturelt informasjons- og dialogsentre i Trondheim (FIDS), hvor kulturkonflikter kan løftes fram i samtaler og diskusjon. Videre må etater som arbeider med innvandrerefamilier kurses i kulturforståelse og kulturkonflikter.

Tvangsekteskap og alvorlige begrensninger i barn og unges frihet er et økende problem ifølge tall fra IMDI. De som arbeider tett på personer som står i faresonen for tvangsekteskap og alvorlige begrensninger i friheten, mottok 750 henvendelser i 2014, noe som var en økning fra tidligere år. Blant disse er også henvendelser fra unge kvinner som opplever et press fra familien om å bruke hijab. IMDI kartlegger hvert år hvor mange saker minoritetsrådgivere, integreringsrådgivere og kompetanseteamet har jobbet med.

Familiene dette dreier seg om kommer fra kulturer som er svært ulike de norske. Modellene for hvordan samfunnet er organisert og hvordan mennesker og kjønn fungerer sammen, er annerledes. Mange unge med minoritetsbakgrunn vokser opp i familier med et tydelig kjønns- og aldershierarki. Dette betyr at den rådende ideologien er basert på en autoritær livsstil, hvor foreldre er sterke autoritetsfigurer. Dette kan føre til at unge, særlig jenter, ikke er i stand til å motsi sine foreldre. Frykt for represalier, overdreven respekt og manglende «evner» til dialog og forhandling med foreldrene, kan ligge til grunn for at barn og unge opplever ekstrem kontroll.

Denne oppdragsmodellen er ofte kjennetegnet ved at ungdommen:

- ikke kan velge ektefelle selv
- kan velge blant et begrenset utvalg, men en etnisk nordmann er utelukket
- ikke fritt kan velge utdanning
- gjerne får følge av familiemedlemmer til og fra daglige gjøremål
- er begrenset med tanke på omgang med venner fra skolemiljøet
- kan møte krav om bruk av hodeplagg
- kan møte krav fra foreldrene om hvilke klær hun/han skal ha på.

- kan møte forventninger om å forholde seg til religionen
- opplever «mas» fra foreldre og familie om ulike krav

Dette står i sterk kontrast til det moderne norske samfunnet som vektlegger individuelle rettigheter, selvstendighet og selvrealisering i barneoppdragelsen. Det legges vekt på å se verden fra barnets perspektiv og gjennom barnekonvensjonen og annet lovverk gis barnet rett til å bli hørt og å delta.

Innvandrerbarn må få oppleve at disse verdiene også gjelder for dem. Likestilling og menneskerettigheter skal også være deres samtidig som at deres rett til å bevare religion, kultur og identitet tas vare på.

Høyre vil:

- at barn i grunnskolen skal skjermes fra bruk av hijab ved å forby bruken av hijab i skoletiden.
- styrke arbeidet i skolen, mot alvorlige begrensninger i barn og unges frihet gjennom å satse på flere minoritetsrådgivere.
- styrke dialogarbeid og kursing av innvandrerforeldre i likestilling gjennom å opprette senter som Flerkulturelt informasjons- og dialogsenter (FIDS).
- gi Nav, politi, skole, fastleger og barnevern et kompetanseløft om alvorlige begrensninger i unges frihet og hvordan forebygge dette.

Nord-Trøndelag Høyre

77. Studenters psykiske helse må prioriteres

En undersøkelse fra 2014 viser at studenters psykiske helse har blitt forverret over de siste fire årene. Undersøkelsen viser til at hver femte norske student har alvorlige psykiske plager. Omfanget er dobbelt så høyt blant studenter, i forhold til befolkningen ellers i samme aldersgruppe. Dette er en viktig faktor som i stor grad påvirker studentenes livsglede og akademiske prestasjoner.

NOKUT sitt studentbarometer fra 2015 viser at oppfølging og veiledning er det studentene er mest misfornøyde med. Når man ser faktorene fra studentbarometeret i sammenheng – økte faglige krav, ensomhet og dårlig oppfølging – er det ikke vanskelig å forstå at flere sliter med lav studiemestring og psykiske problemer.

Både studier og arbeidsliv virker fort fjernt hvis en tung depresjon eller dyp angst preger hverdagen. For å forebygge dette, er det viktig med rask og riktig hjelp. Et dårlig tilbud -med lite oppfølging- får store konsekvenser for samfunnet, men er først og fremst en tragedie for den enkelte. Man finner blant annet ofte igjen de som ikke har fått tilstrekkelig oppfølging i rusbehandling eller spesialisert behandling for tyngre psykiske lidelser. Universitetet må derfor rustes til å hjelpe disse studentene på et tidligere stadium.

Det er grunnleggende nødvendig med et godt oppfølgingstilbud for alle som trenger det. For mange er det også nok med to-tre timer inne hos en fagperson, for å hindre at problemene utvikler seg til å bli enda mer alvorlige.

Et tilstrekkelig tilbud vil være et skritt i riktig retning for å senke stress, angst, depresjon og lignende lidelser. Dette vil også ha en stor forebyggende effekt, ettersom problemene ikke får utviklet seg til mer alvorlige varianter.

Problemet er at dagens eksisterende psykisk helse-tilbud på norske campus ikke er tilstrekkelig. Eksempelvis kan man se til Universitetet i Agder der dagens 11 000 studenter må dele på en psykolog som kun er ansatt torsdag ettermiddag.

For å få muligheten til å besøke universitetets psykolog må studenten også ha en henvisning fra fastlege. Dette er også en problematisk ordning ettersom de færreste studenter bytter fastlege når de flytter for å studere. Dette kan igjen øke terskelen for at studenten velger å oppsøke nødvendig hjelp.

Ved å fjerne praktiske hindringer - som manglende tilgang på fastlege og psykolog- kan man sørge for at de studentene som sliter får den nødvendige hjelpen de trenger og fortjener.

Høyre vil derfor:

- Øke omfanget psykologer til studentene på alle campus i Norge, slik at de får et tilstrekkelig tilbud.
- Gi studenter midlertidig rett til å ha én fastlege på hjemstedet og én på studiestedet.

Vest-Agder Høyre

78. Videregående opplæring tilpasset en ny tid

Høyre er opptatt av å føre en aktiv arbeids- og utdanningspolitikk. Vi ser i dag et vanskeligere arbeidsmarked enn vi har sett på lenge. Arbeidsledigheten er stigende, og særlig blant de unge. Det er også blitt vanskeligere å få lære plasser enn for kort tid tilbake. Høyre mener at det er viktig å legge til rette for at ungdommen holdes i aktivitet framfor å bli gående ledige, enten det er gjennom arbeid, skolegang eller lære plasser. Den nye situasjonen i arbeidsmarkedet gjør det nødvendig å kalibrere kartet til terrenget.

Høyre vil legge til rette for flere lære plasser ved å:

- gjøre det mer attraktivt for bedrifter å ta inn lærlinger gjennom å øke lærlingtilskuddet
- øke andelen lærlinger i offentlig sektor, f.eks. ved å innføre påbud eller sterke incentiver for at kommuner og fylkeskommuner skal ta inn lærlinger
- støtte regjeringens forslag om at det offentlige skal kreve at bedriften har lærlinger for å kunne få anbud
- gi lærebedrifter ekstra uttelling ved offentlige innkjøp og i offentlige anbudsprosesser
- styrke markedsføringen av prosjekt til fordypning, som en mulighet for bedrifter til å bli bedre kjent med fremtidige lærlinger

Høyre vil øke gjennomføringsgraden, og redusere andelen «friår» ved å:

- styrke sommerskoletilbudet iden videregående skolen til også å gjelde norsk
- innføre prøveprosjekt med sommerskole før VG1
- arbeide for at elever på VG3 Studieforbereende som stryker på eksamen kan få tatt kontinuasjonseksamen før fristen til høyere utdanning går ut. I dag betyr stryk på eksamen ett års utsatt skolegang

Høyre vil legge til rette for at unge velger utdanning framfor lediggang ved å:

- fortsette satsingen på fagskolen
- se på muligheten for etablering av nye linjer ved fagskolene i Norge
- gå i dialog med universiteter og høyskoler om muligheten for at flere kan velge Y-veien
- lage en direkte overgang mellom ungdomsrett og voksenrett i Opplæringsloven

- Rogaland Høyre vil heve unges kompetanse i den videregående skolen ved å:
- innføre personlig økonomi som en del av læreplanmålene
- styrke samarbeidet mellom skolen og det lokale næringslivet

Rogaland Høyre

79. Ja til en bedre videregående skole

Den norske skolen er preget av et system som har stått stille uten utvikling i flere generasjoner. Dette gjenspeiles i et skolesystem som ikke tar hensyn til elevenes behov. Norge trenger en skole med tillitt og respekt for elevene, hvor hver enkelt elev blir gitt valgfrihet og i større grad muligheten til å lykkes.

Høyre mener at tillitt og valgfrihet er helt avgjørende for en god skole. Vi ønsker derfor å beholde ordningen med fritt skolevalg i Oppland slik at hver enkelt elev selv kan velge hvilken skole hun/han ønsker å gå på.

Vi ønsker også å innføre valgfritt sidemål slik at elever selv kan velge om de ønsker karakter i sidemål eller ikke. Når vi vet at 1 av 5 elever ikke kan lese og skrive skikkelig på eget skriftspråk, er det viktig å sikre at elever først og fremst behersker den grunnleggende kunnskapen som kreves i arbeidslivet.

Blant de største utfordringene i skolen i dag er tidspress og forventninger. Det blir stadig mer utfordrende for elevene. Karakterpresset i norsk skole er stort, og mange opplever å møte vegg. Ved å innføre færre fag per semester mener Høyre at noe av dette trykket kunne vært lettet. På universiteter og høyskoler undervises det i færre fag per semester, noe som gir studentene mulighet til å fokusere og fordype seg mer i hvert enkelt fag. Undervisningen blir mer konsentrert, samtidig som læringskurven blir brattere. Prøver og innleveringer blir mer spredt og enklere for både lærere og elever å planlegge. Ved å innføre eksamensperiode både på høst- og vårsemesteret blir disse samtidig mindre intensive, noe som vil være en fordel for elevene, spesielt avgangselever.

Høyre ønsker derfor:

- Å beholde ordningen med fritt skolevalg i Oppland
- Å innføre færre fag per semester, men med flere timer i uken per fag
- Å innføre eksamensperiode både på vår- og høstsemesteret. Man kan bli trukket opp til eksamen i de fagene man har fulgt de respektive semestrene.
- Å innføre valgfritt sidemål.
- Ikke opprette nye kombinerte løp med både yrkesfag og studiespesialisering som bidrar til å svekke yrkesfaglinjer hvor vi vet det er stort behov for fagarbeidere
- Bedre samarbeid mellom skoleeier av grunnskole og av videregående skole med tanke på å hindre frafall i videregående skole
- Oppland Høyre kan ikke akseptere en finansieringsmodell for videregående opplæring som bidrar til at elevene får et dårligere faglig tilbud enn i dag.
- At elever i videregående opplæring i Oppland skal ha lik eksamensordning som resten av landet.
- At regelverket endres slik at lærlinger i offentlig sektor medregnes i bemanningsnormen i verdiskapningsperioden

Oppland Høyre

80. Ja til en mer fleksibel skolestart!

Ingen barn er like, og derfor bør vi heller ikke behandle alle barn likt.

I norsk skole er normen at alle barn skal begynne på barneskolen det året de fyller 6 år. Dette gjelder nesten uansett hvilke kunnskaper og ønsker de har og hvilket modenhetsnivå de ligger på. Det er mulig å søke om fremskutt eller utsatt skolestart ett år, men prosessen er lang og krevende, og kriteriene for å få innvilget søknaden er strenge. Foreldrene og barnehagen, som er nærmest til å vurdere barnet, har lite de skulle ha sagt fordi det utelukkende er utenforstående fagpersoner som skal ta beslutningen.

De første årene på skolen danner grunnlaget for hvordan man opplever resten av skoleløpet, og derfor er det så viktig at elevene har positive opplevelser i skolen allerede fra starten. Problemet er at man får ikke gode erfaringer ved å oppleve at man henger etter allerede fra 1. klasse fordi man ikke klarer å konsentrere seg. Man får heller ikke en god erfaring med skolen om man allerede fra 1. klasse kjeder seg i timene fordi man ikke får nok utfordringer.

Vi trenger motiverte elever som opplever mestring, og for å få det må vi ha et skolesystem som tilpasser seg elevene, ikke omvendt. Høyre mener at utgangspunktet fortsatt skal være at man begynner på skolen når man er 6 år, men at det ikke skal være et problem å være annerledes og ha behov for noe annet. Systemet må bli enklere og muligheten til å få utsatt eller fremskutt skolestart må bli mer reell for flere enn den er nå. Slik sikrer vi en bedre tilpasset opplæring for alle. I tillegg er de nærmeste til barnet som kjenner barnet best, og derfor mener Høyre at foreldre og barnehage skal ha mer å si i vurderingen av om et barn skal få utsatt eller fremskutt skolestart.

Høyre vil:

- Gjøre det enklere å få utsatt eller fremskutt skolestart.
- Myke opp de gjeldende reglene for å sikre flere barn en reell valgmulighet.
- Gi foreldrene og barnehagene mer å si i vurderingen av om et barn skal få innvilget utsatt eller fremskutt skolestart.

Buskerud Høyre

81. Et nødvendig krafttak for yrkesfagene

En stor andel av elever som velger yrkesfag i videregående skole fullfører ikke opplæringen på normert tid. Mange faller fra i løpet av utdanningsløpet, noen bruker lengre tid, andre greier ikke å bestå alle fag. Mange foretar også omvalg under utdanningen.

Dette får store konsekvenser for elever som kanskje aldri oppnår en formell kompetanse, og det får konsekvenser for mange bedrifter og bransjer som ikke får dekket sitt behov for fagarbeiderkompetanse. Det siste er ytterligere aktualisert gjennom NHOs kompetansebarometer som nylig ble presentert, og som tydelige viser næringslivets behov for fagarbeidere i fremtiden. Satsingen på yrkesfagene må derfor intensiveres. Arbeidslivet må ha tilgang på tilstrekkelig og riktig kompetanse for at Norge skal lykkes med omstillingen. Det er flere årsaker til at kun 42 % av elevene i noen yrkesfag oppnår formell kompetanse på normert tid. Svakt karaktergrunnlag fra grunnskolen, manglende tilgang på læreplasser og for teoripreget undervisning er noen eksempler.

Høyre mener et yrkesfaglig opplæringsløp må tilpasses bedre til elevene. Det må være relevant og motiverende, gi grunnlag for mestring og bidra til at flere fullfører og oppnår en kompetanse som arbeidslivet har behov for.

Regjeringen, med støtte fra KrF og Venstre, satser på læreren gjennom lærerutdanningen og et rekordhøyt antall plasser på etter- og videreutdanning. Regjeringen øker lærlingtilskuddet og stiller krav om at bedrifter det offentlige gjør innkjøp hos har lærlinger i sin virksomhet. Gode yrkesfaglærere og tilgang på tilstrekkelig antall læreplasser er avgjørende for at elever skal kunne fullføre utdanningsløpet.

Høyre mener det er på tide å tenke nytt med hensyn til hvordan vi organiserer yrkesfaglig opplæring:

- Vi må utfordre dagens fireårige løp som i hovedsak innebærer to år i skole og to år i bedrift. Utdanningsløpet må være mest mulig praksisrettet og relevant for det yrket det er rettet mot.
- Utdanningsløpet må være fleksibelt og tilpasses elevens ulike forutsetninger, for eksempel gjennom tettere kobling mellom teori og praksis.
- Vi må lære av land som har organisert opplæringen på vellykkede måter. Et eksempel er Tyskland.
- Yrkesfaglig opplæring krever tett samspill mellom skole og næringsliv. Det gir blant annet rom for veksling mellom skole og praksisnær opplæring i bedrift. Praksisnær opplæring gir større motivasjon for læring, bedre resultater og ikke minst tilgang på tidsriktig utstyr og verktøy som benyttes i arbeidslivet.
- Ved å knytte bedrifter tettere til opplæring får næringslivet ta større del i utdannelsen av fagarbeidere, noe som også kan bidra til flere læreplasser.
- Et samspill mellom skole og bedrift bør også innebære bruk av fagkompetanse fra næringsliv inn i skolen og hospitering for lærere ute i næringslivet.
- Sterke yrkesfagmiljøer ved de videregående skolene er et aktivum, særlig i distriktene, både for å sikre gode videregående skoletilbud og for å styrke det lokale næringslivet.
- Valgfagene på ungdomsskolen skal innrettes mot med de studieretningene man kan velge på videregående.
- Samarbeidet mellom ungdomsskolene og de videregående skolene må styrkes, blant annet gjennom veiledningstjeneste.
- Innføre en ordning med elevenvalueringer i lærer bedrifter
- Sikre at elevene under yrkesfaglig utdanning får mulighet til å bruke nødvendig arbeidsutstyr under opplæring i bedrift.
- Søke midler fra EU-programmet Erasmus, for å sende elevene og lærlinger på utplassering i utlandet.
- Øke antall heltidsstillinger for å øke andel søkere til yrkesfag hvor der er utbredt bruk av deltidsstillinger.
- Gjennom tilskuddsordninger og økt veilederkompetanse, bidra til at de som trenger tett opplæring går inn i et lærlingeløp og fullfører det.

Sør-Trøndelag Høyre

82. En skole for fremtiden

En forutsetning for at alle skal kunne ha like muligheter er en god skole. Høyreskolen skal gi alle elever, uavhengig av sosial bakgrunn, de verktøyene de trenger for å ha gode muligheter resten av livet.

En aktiv skoleeier

Uavhengig av hvor du bor i landet, så skal skolen være i stand til å ivareta dine barn på best mulig måte. Kommunene må ha de verktøyene de trenger for å ha oversikt over skolens kvalitet og læringsevne. De skoler som har svakere resultater over tid på kartleggingsprøver, som har dårlig læringsmiljø og som sliter med høyt frafall, skal lære av skoler som har mestret disse utfordringene.

Høyre vil:

- ha tilstrekkelig antall kartleggingsprøver for å måle elevenes progresjon slik at det raskt kan settes inn gode tiltak.
- bruke ekstra ressurser på de skolene hvor elevene har svake resultater på kartleggingsprøver.
- innføre et statlig ressursteam som veileder de skoleeierne som har utfordringer over tid.

Tilpasset undervisning

For at hver enkelt elev skal kunne bli best mulig, er det viktig at elevene får undervisning tilpasset sitt nivå. Derfor vil vi gi elevene mulighet til å velge mellom ulike nivåer på undervisning i basisfagene norsk, engelsk og matematikk.

Mange skoler har en mangfoldig elevflokk som alle har krav på tilpasset undervisning. Elever som havner under kritisk grense i lesing, skriving eller regning må få hjelp så tidlig som mulig i skoleløpet, og skolene skal ha frihet til å tilby mer undervisning i enkelte fag dersom elevene har behov for det.

En mangfoldig elevflokk inneholder også mange evnerike elever. Den offentlige skolen må være så god at også de evnerike elevene får sine behov dekket. Vi ønsker derfor å utrede muligheten for et tilbud for evnerike elever. Skolen bør også forberede elever bedre på universitetslivet, og derfor bør flere elever tidligere få erfaring med hvordan studiemåten på høyere nivå fungerer.

Høyre vil:

- at skoler som får økt sin andel lærere, bruker denne økningen til å gi mer tilpasset og intensiv undervisning
- sette inn ressurser til spesialundervisning så tidlig som mulig i skoleløpet
- at skoler skal ha større frihet til å selv legge opp timetall i forskjellige fag slik at alle elever får den undervisningen de fortjener
- at skolen gjør en særskilt innsats for elever som ikke behersker norsk.
- legge bedre til rette for forserte løp, slik at flere elever får muligheten til å forsere enkeltfag eller skoleår
- stille krav om at alle som jobber med spesialundervisning har fagkompetanse
- at skoleeieren tar initiativ overfor Universitetet for å kunne ta flere fag på høyere nivå, for eksempel ex.phil.
- arrangere sommerskole i et utvidet samarbeid med universitetet og fagskolene og benytte dette til forberedelser til høyere utdanning og yrkesfag.
- utrede muligheten for et tilbud for evnerike elever.

Læringsmiljø

Mobbing er alvorlig og skaper et dårlig skolemiljø. Det har vært satt i gang flere kommunale og statlige program for å bekjempe mobbing. Mobbing er oftest et ledelsesproblem og skoler som jobber systematisk mot mobbing reduserer mobbingen på kort tid.

Det bør være et mål at hverken mobber eller mobbeoffer blir flyttet, men at roten til problemet løses. Dersom noen må flyttes bør hovedregelen være at mobberen flytter. I spesielt vanskelige tilfeller bør skolens ledelse koble inn eksterne instanser

Høyre vil:

- systematisere arbeidet mot mobbing i alle ledd fra rektor og lærer til foresatte og elev
- at rektorene fatter flere enkeltvedtak
- at mobbere får skriftlig advarsel og må møte opp hos skolens ledelse.

Yrkesfag

Yrkesfagene må styrkes, og ungdom må motiveres til å velge en utdanning det er behov for. Det er bra for samfunnet, og ikke minst for den enkelte som da har større mulighet for å få jobb. Derfor må skolen i større grad ruste elevene ved å gi et studietilbud som fører til trygge jobber, og sikre den kompetansen som arbeidslivet trenger. Yrkesfagløftet starter i skolen.

Mange yrkesfagelever finner ut ved endt skolegang at de heller ønsker å gå et påbyggingsår til generell studiekompetanse slik at de kan begynne å studere. Dette er et viktig tilbud, men det bør samtidig stilles karakterkrav i fellesfagene slik at man sikrer at de som begynner har gode forutsetninger for å fullføre.

Høyre vil:

- øke antallet lærlingeplasser ved stimuleringstiltak, bl.a. med sterkere markedsføring og belønning av årets lærlingebedrift.
- at kommunene sikrer at lærlingekravet som stilles til leverandørene (lærlingeklausulen) følges opp ved at det gjøres hyppige oppfølginger for eks. på byggeplasser.
- at yrkesfagopplæringen veksler mellom praksis og teori fra første skoleår.
- utstyrsparkene på skolene må utbedres og utstyret må være likt det som brukes i næringslivet. Dette gjelder både på grunnskolen og de videregående skolene.
- at rådgivningstjenesten profesjonaliseres og at NAV og næringslivet trekkes inn i rådgivningstjenesten. Høyre ønsker også at det lages et forsøksprosjekt med en sentral rådgivningstjeneste som gir tilbud til elevene ved utdanningsvalg.
- be regjeringen innføre et karakterkrav i norsk og matte for å komme inn på påbygg.
- at enkelte skoler starter forsøk hvor valgfagene på ungdomsskolen gjøres om til introduksjonsfag til studieretningene på videregående, både studiespesialiserende og yrkesfag
- ytterligere øke lærlingtilskuddet.

Økonomi

83. Tilrettelegg for en god delingsøkonomi!

Den nye delingsøkonomien har de siste årene utviklet seg til å bli en milliardindustri, og spredd seg fra å være et lite marked til å gjøre seg gjeldende over stort sett hele verden, og inkluderer stadig flere tjenester.

Det er lite som tyder på at denne trenden vil stoppe.

Den nye delingsøkonomien et nytt tilbud som kan virke truende fordi den endrer de tradisjonelle strukturene og spillereglene i markedet.

Det skal lønne seg å spille på lag med den teknologiske utviklingen, fremfor å forsøke å bremse den. Beskatningsreglene ligger etter utviklingen i den nye globale økonomien. Derfor må statens oppgave være å sørge for at alle aktørene blir lagt under en fornuftig lovgivning med en rettferdig beskatning.

Høyre stiller seg positiv til økt konkurranse, og mener samfunnet har vært tjent med introduksjon av nye teknologiske løsninger.

Gjennom delingsøkonomiens vekst forventer Høyre flere positive effekter i tillegg til økt konkurranse; økonomisk vekst, flere innovative løsninger og bedre forretningsmodeller. På denne måten finnes det også miljømessige fordeler med delingsøkonomien.

Høyre vil:

- endre dagens løyveordning og opprette en ny godkjenningsordning med generelle kriterier som sørger for fri konkurranse for alle som vil drive med persontransport
- at nye selskaper innenfor delingsøkonomien legges under tilsvarende skatte- og avgiftsvilkår som etablerte selskaper
- at det stilles krav i lovverk og forskrifter som ikke virker konkurransevridende
- at Regjeringen legger frem en melding for Stortinget som foreslår en ramme knyttet til skatt og arbeidsvilkår for ansatte i den nye næringen
- at det opprettes en «skatteknapp»-app, slik at aktørene selv kan løse innrapporteringen til Skatteetaten
- at Norge legger til rette for økt internasjonalt samarbeid, slik at de internasjonale selskapene kan jobbe bedre sammen
- legge til grunn at dagens regelverk skal tilpasses nye tjenester innenfor delingsøkonomi

Vestfold Høyre

84. Sharing is caring

Det 21. århundre er kjennetegnet av fremveksten av ny teknologi og internett som et stadig mer altomfattende fenomen. Med denne utviklingen har flere millioner enkeltindivider begynt å selge billige varer og mer individuelle tjenester enn de etablerte bedriftene. Denne nye delingsøkonomien har de siste årene utviklet seg til å bli en milliardindustri og spredd seg fra å være et lite marked til å gjøre seg gjeldene over stor sett hele

verden og inkludere stadig flere tjenester. Eksempler på dette er finn.no, AirBnB.com og bil-delingstjenesten getaround.com. Det er lite som tyder på at denne trenden vil stoppe.

For deltagere i den «gamle økonomien» representerer den nye delingsøkonomien en kraft som kan virke truende fordi den bidrar til å endre de tradisjonelle strukturene og spillereglene i markedet. For eksempel ønsker ikke store deler av drosjenæringen den nye tjenesten Uber velkommen, fordi næringen blir utfordret av et nytt privat tilbud. Slik sett vil den nye delingsøkonomien bidra til økt konkurranse, men kan også virke konkurransevridende til ulempe for de etablerte aktørene. Foreløpig ligger også delingsøkonomien ett skritt foran skattemyndighetene, noe som fører til at de nye tjenestene i liten grad genererer skatt i Norge, blant annet fordi selskapene har begrenset fysisk tilstedeværelse i Norge.

Svaret til de etablerte bedriftene kan ikke være å forsøke å stenge ute de nye næringene og søke beskyttelse hos myndighetene, men heller strebe etter å finne nye løsninger som gjør at de fortsatt kan være relevante og konkurransedyktige. Det skal alltid lønne seg å spille på lag med den teknologiske utviklingen, fremfor å forsøke å bremse den. Derfor må statens oppgave være å sørge for at alle aktørene blir lagt under en fornuftig lovgivning med en rettferdig beskatning.

Høyre stiller seg positive til økt konkurranse og mener samfunnet utelukkende har vært tjent på å nye innovative teknologiske løsninger. Gjennom delingsøkonomiens vekst forventer Unge Høyre flere positive effekter i tillegg til økt konkurranse; økonomisk vekst, flere innovative løsninger og bedre forretningsmodeller, uten bruk av ekstra ressurser. På denne måten finnes det også miljømessige fordeler med delingsøkonomien.

Høyre vil:

- Avvikle dagens løyveordning og opprette en ny godkjenningsordning med generelle kriterier som sørger for fri konkurranse for alle som vil drive med persontransport.
- At nye selskaper innenfor delingsøkonomien legges under like skattevilkår som etablerte selskaper.
- At det stilles krav i lovverk og forskrifter som ikke virker konkurransevridende.
- At Regjeringen legger frem en melding for Stortinget som foreslår en ramme knyttet til skatt og arbeidsvilkår for ansatte i den nye næringen.
- At det opprettes en «skatteknapp» -app, slik at aktørene selv kan løse innrapporteringen til Skatteetaten.
- At Norge legger til rette for økt internasjonalt samarbeid, slik at de internasjonale selskapene bedre kan jobbe sammen.
- Legge til grunn at dagens regelverk skal tilpasses nye tjenester, istedenfor å opprette nye lover og forskrifter for nye tjenester innenfor delingsøkonomi.
- Sikre forbrukerne åpenhet rundt sikkerheten.
- At eksisterende aktører ikke skal få legge premisser for rammevilkår.
- Offentlige rammevilkår skal i størst mulig grad omhandle hensyn knyttet til HMS, forbrukerhensyn, betalingsløsninger og der det er hensiktsmessig sikre forbrukeren god informasjon om forskjellige valg.
- At internasjonale aktører ikke skal forfordes rettigheter grunnet markedsposisjon.

Unge Høyres Landsforbund

85. Skatt, eierskap og byråkrati

Høyre er opptatt av å oppfylle valglofter om skattelette. For at dette skal bli reelt, må staten redusere sine utgifter. Høyre mener det er et stort potensiale for utgiftsreduksjon i å redusere byråkratiet. Vi er i ferd med å skape oss et offentlig byråkrati som virker sterkt hemmede både på enkeltmennesker og på bedriftenes muligheter for utvikling og vekst.

Skal vi få flere arbeidsplasser er norsk kapital utrolig viktig, ikke minst i alle småbedriftene. Høyre må gjøre synlige og gode tiltak for småbedriftene og norsk kapital. Skatt skal betales etter evne, men må baseres på netto inntjening. Både formueskatt og eiendomsskatt er en skatt som i dag ikke er knyttet opp mot netto inntjening. For en bedrift, et enkeltpersonforetak eller en person, kan skatter knyttet til formue og eiendom som ikke er begrenset i forhold til inntjening, karakteriseres som konfiskering av eiendomsrett. Vi har mange nok eksempler på at næringsdrivende har måttet selge unna deler av bedriften sin for å kunne betale formueskatt eller eiendomsskatt. For bedrifter som i perioder ikke går med overskudd hjelper det lite at eiendomsskatten er fradragbar.

For svært mange bedrifter og enkeltpersonforetak vil det å basere skatt på inntjening et langt viktigere grep å ta enn å redusere skattesatsen fra 27 til 22 %. Bedrifter eller personer som har en betydelig netto inntjening har større skatteevne og langt bedre rustet til å betale 27% skatt, og det er en langt mindre belastning for disse å betale formues- og eiendomsskatt enn for bedrifter/personer med lav eller ingen inntjening. Høyre bør se alle disse skatteformene i sammenheng.

- Høyre bør velge å redusere skatten for bedriftene inkludert enkeltpersonforetakene.
- I en periode med stor sannsynlighet for betydelig økt arbeidsledighet, bør reduksjon av skatt settes politisk like høyt som midler til helse, omsorg og utdanning.
- Fjerning av enkelte fradrag vil skape betydelige debatt – alle som i dag har nytte av et fradrag vil sloss imot. Skal man redusere fradragene, bør det kanskje skje i form at det innføres en faktor (f.eks. starter med 0,9) så bruker man et visst antall år på fjerning av fradrag, slik at fradragenes effekt reduseres over et visst antall år.
- Høyre bør være forsiktig med å sette det ene fradraget opp mot det andre.
- Høyre skal gå for totalt reduserte skattesatser, ikke bare omfordele skattebyrden.
- Det er nok mva (merverdiavgift) i dag, staten skal ikke verken øke satser eller utvide grunnlaget.
- Høyre ønsker at man legger bedre faglige vurderinger opp imot Grønn skatt. Prinsippet for Høyre må være at det skal lønne seg å velge alternativ som er til minst belastning for miljøet.
- Det eneste Høyre kan stå seg på over tid, er å redusere det totale skattetrykket, fjerne eiendom- og formuesskatten og finansiere dette gjennom reduserte offentlige utgifter ved en radikal reduksjon av offentlig byråkrati, lover, regler og forordninger.
- Det må ikke etableres ny nasjonal eiendomsskatt. Å innføre nye skatter er ikke forenlig med løftet om skatteletter. Selv om skatten i utgangspunktet er moderat, er det en åpning for at den utvides ytterligere. Høyre mener statlig pengebruk må reduseres og en nasjonal eiendomsskatt blir således ikke mer rettferdig enn den kommunale
- Privat eierskap:
- Gi redusert inntektsskatt i en oppstartsperiode. Inntil formues- og eiendomsskatt er utfaset: Gi et generelt fritak for formueskatt og eiendomsskatt i 10 år for nystartede bedrifter og ved produksjonsutvidelser av et visst omfang (primært fjern både eiendoms- og formuesskatten). Da er man motivert til å tjene penger, framfor å ha alle verdens støtteordninger for nyetablerere (svært mange av de beste oppstartbedriftene har ikke fått støtte gjennom offentlige ordninger).

- All skatt bør være basert på netto inntjening. Høyre bør gå inn for å heve innslagspunktet til minst 25 mill og på sikt få fjernet både formue- og eiendomsskatten.
- Fortsette jobben med å ta knekken på tidstyver og overdreven rapportering. For selvstendig næringsdrivende har det blitt langt mer arbeidskrevende å følge alle bestemmelser, fylle ut alle skjema, rapporteringer mm. Svært mye kan gjøres langt enklere eller rett og slett fjernes.
- Det bør innføres et skattefradrag for ansatte som kjøper aksjer i sin egen arbeidsplass. Vi trenger småkapitalistene. Norge er et av de land i Europa med lavest andel privategenkapital. På Børsen er det 7-8 % av verdiene som er eid av norsk kapital. I Sverige er det dobbelt så mye.

Nord-Trøndelag Høyre

86. Gjør seriøse håndverkere mer konkurransedyktige med innføring av ROT-fradrag

I Sundvolden-erklæringen står det at regjeringen vil «utrede gevinster og konsekvenser av et ROT-fradrag.» Dette er også et punkt i samarbeidsavtalen med Venstre og Kristelig Folkeparti, der det står at «kampen mot svart arbeid forsterkes, i den sammenheng utredes gevinster og konsekvenser av et ROT-fradrag i skatten». I Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013-2014) framgår det at regjeringen vil utrede et ROT-fradrag tilsvarende den svenske ordningen.

Ordningen kalles ROT-fradrag etter den svenske ordningen (fradrag for Rehabilitering, Ombygging og Tilbygg I finansdepartementets rapport «Skattefradrag for håndverkertjenester i private hjem (ROT-fradrag)» av 10. desember 2014 er det foretatt en vurdering av et ROT-fradrag i Norge.

I rapporten konkluderes det med at departementet mener på at det store inntektstapet, høye administrative kostnader og et mer komplekst skattesystem samt enkelte negative virkninger på ressursbruken gjør at et ROT-fradrag framstår som et lite tjenlig virkemiddel for å oppnå hensikten med fradraget.

Selv om rapporten er relativt ny har det skjedd store endringer i arbeidsmarkedet.

I rapporten står det at «Oppgangen i økonomien de siste fem årene har bidratt til at også sysselsettingen har økt betydelig. Samtidig har arbeidsledigheten avtatt til et lavt nivå, både historisk og sammenlignet med andre land. Utviklingen i sysselsetting og ledighet de siste kvartalene viser at det samlet sett ikke er store ledige ressurser i arbeidsmarkedet».

Dette var også en av grunnene for at departementet ikke gikk inn for å innføre ROT-fradrag.

Behovet for arbeidsplasser har økt dramatisk siden rapporten ble skrevet og

- Høyre vil at det gjøres en ny vurdering av ROT-fradraget i lys av den stigende arbeidsledigheten.

Vest-Agder Høyre

87. Ordnete arbeidsforhold, og bedre likestilling med RUT-fradrag

RUT-fradraget ("Rengjøring, Underhåll og Tvätt") omfatter ordinære husholdningstjenester i hjemmet som rengjøring, klesstell, matlaging, enklere hagearbeid samt leksehjelp, barnepass og andre omsorgs- og tilsynsoppgaver. Fradrag gis også for kostnader til snømåking av gårds plass, innkjørsel, tak og terrasse samt personlige omsorgstjenester som ikke krever spesialutdanning, herunder hjelp til personlig stell, påkledning, handling og høytlesning.

Formålet er at korttidsutdannede skal komme inn på arbeidsmarkedet, og at kvinner og menn skal kunne kombinere familieliv og arbeidsliv på like vilkår. Flere skal kunne kjøpe tjenester i stedet for å utføre dem selv, noe som vil frigjøre tid fra husholdningsarbeid og gi mer tid til lønnsarbeid. Hensikten er også å omgjøre svart arbeid til hvitt arbeid.

RUT- fradraget har gitt sysselsettingseffekt i Sverige hvor man ser en sannsynlig sammenheng med at den økte etterspørselen av RUT-tjenester i høy grad har vært rettet mot personer med svak tilknytning til arbeidsmarkedet. Det vises til at husholdsbransjen har en stor andel unge, innvandrere og personer med lav utdanning som står svakt på arbeidsmarkedet. Forbruket av RUT-tjenester antas derfor å kunne øke, uten at lønningene og prisene stiger i noen større utstrekning.

RUT-fradrag må også ses i sammenheng med den demografiske utviklingen i Norge. Med en aldrende befolkning vil behovet for bistand i hjemmet øke. Dette behovet kan ikke i sin helhet dekkes av det offentlige. RUT-fradrag vil kunne stimulere til at flere vil klare seg i eget hjem uten hjelp fra det offentlige.

- Høyre vil be regjeringen utrede gevinster og konsekvenser av et RUT-fradrag etter svensk modell.

Vest-Agder Høyre

88. Delingsøkonomi

Det 21. århundre er kjennetegnet av fremveksten av ny teknologi og internett som et stadig mer altomfattende fenomen. Med denne utviklingen har flere millioner enkeltindivider begynt å selge billige varer og mer individuelle tjenester enn de etablerte bedriftene. Denne nye delingsøkonomien har de siste årene utviklet seg til å bli en milliardindustri og spredd seg fra å være et lite marked til å gjøre seg gjeldene over stor sett hele verden og inkludere stadig flere tjenester.

Den nye delingsøkonomien vil kunne bidra til økt konkurranse, men kan også virke konkurransevridende til ulempe for de etablerte aktørene. Foreløpig ligger også delingsøkonomien ett skritt foran skattemyndighetene, noe som fører til at de nye tjenestene i liten grad genererer skatt i Norge, blant annet fordi selskapene har begrenset fysisk tilstedeværelse i Norge.

Nye ideer muliggjort gjennom teknologiske løsninger kan berike livene våre, og bør reguleres fremfor å forby. Vi vil ha et moderne samfunn med en voksende økonomi, og da må det tilrettelegges for det - politikken må henge med i svingene!

Delingsøkonomien gir flere mennesker muligheten til å tjene penger på ulike måter. Desto flere som deltar i delingsøkonomien, enten ved å gjøre sine tjenester/produkter tilgjengelig, eller ved å leie, desto bedre og bredere vil produkt- og tjenestetilbudet bli. Dette er gode nyheter for både privatpersoner og miljøet. Men med dagens lovverk utfordrer delingsøkonomien ikke bare forskjellige veletablerte bransjer, men også sentrale trekk ved den norske samfunnsmodellen, som et velorganisert arbeidsliv og et bredt skattegrunnlag. Vi kan ikke forby tjenestene, for det første fordi markedets usynlige hånd allerede er godt i sving og tjenestene brukes, for det andre fordi delingsøkonomien da blir en del av den svarte økonomien.

Noen ganger må politikere innrømme at vi ikke har detaljene i svarene, men ta utgangspunkt i våre ideologiske prinsipper og føre en fri debatt derfra – for så etter hvert å komme i mål med lover, regler og reguleringer som er tilpasset utvikling og innovasjoner. For Høyre betyr det at vi ønsker økonomisk nyvinning som øker individenes mulighet til å bli selvstendige og ta friere valg velkommen, men at vi må få det inn i regulerte former slik at vi sikrer et velregulert arbeidsmarked, et trygt personvern, og et bredt skattegrunnlag.

Høyre stiller seg positive til økt konkurranse og mener samfunnet utelukkende har vært tjent med nye innovative teknologiske løsninger. Gjennom delingsøkonomiens vekst forventer Hordaland Høyre flere positive effekter i tillegg til økt konkurranse; økonomisk vekst, flere innovative løsninger og bedre forretningsmodeller, uten bruk av ekstra ressurser. På denne måten finnes det også miljømessige fordeler med delingsøkonomien. Vi må legge til rette for at teknologien blir brukt fornuftig – til alles beste.

Høyre vil:

- At nye selskaper innenfor delingsøkonomien legges under like skattevilkår som etablerte selskaper.
- At det stilles krav i lovverk og forskrifter som ikke virker konkurransevridende.
- At regjeringen legger frem en melding for stortinget som foreslår en ramme knyttet til skatt og arbeidsvilkår for ansatte i den nye næringen.
- At det opprettes en «skatteknapp»-app, slik at aktørene selv kan løse innrapporteringen til Skatteetaten
- At Norge legger til rette for økt internasjonalt samarbeid, med sikte på å etablere internasjonale regelverk.

Hordaland Høyre